

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k. (14), 1/2 évre 14 k. (7), 1/4 évre 7 k. (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Jászberény.

Budapest, október 2.

(s.) Az első választási nap aktáinak lezárásával eldőlt a sorsa az új mandátumok háromnegyed részének. E nap eredménye tehát kardinális fontosságu az új parlament összealkotására s így a magyar politika jövő irányára nézve. Ilyenkor mérlegét kellene hát felállítani e döntő napnak, megállapítani, milyen természetű és mekkora terjedelmű eltolódások fognak bekövetkezni a pártok számarányaiban és személyzetükben.

De mi ezáltal felületesen fogjuk elvégezni ezt a publicisztikai kötelességünket. Sietve vetjük oda benyomásaink közül a fontosabbakat. Először azt, amely a legörvendetesebb: hogy a néppárt terjeszkedési vágya kudarcot vallott. Az ultramontán tábor nyert is, de veszített is egynehány kerületet: ha netalán megszorodik, csekély mértékű lesz ez a szaporodás. Az marad a néppárt ezentul is, ami volt: egy maroknyi csoport, amely sem tagjainak számával, sem egyéni súlyukkal nem tehet szert jelentőségre. Fontos momentumot látunk továbbá abban, hogy még ott is, ahol nem volt egészen leverhető a néppárt, tetemes szabadelvű kisebbségekkel szemben kellett igen nehéz tusákat megállnia. Ez is csak azt bizonyítja, hogy e pártnak immár alkonyodik. Most nem alkalmaztak ellene erőszakot, behozhatta minden emberét, zsanádok nem verték vissza szavazóikat. S ime nemcsak hogy alig tud terjeszkedni, de még ott is, ahol győz, csak nehezen tud a szabadelvűpárttal szemben boldogulni. Bizvást következtethetjük e tünetből, hogy a néppártnak immár kiféll áll a szekere rudja a magyar közéletből.

A második érdekes jelenség a nemzeti-ségi képviselők felbukkanása. Egyelőre még csak a felvidéki tótságnak pánszálv része próbálkozott egy-két emberével. De maga az a tény, hogy a nemzeti-ségi mozgalom immár parlamenti képviseletet is kap, nagy mértékben hívja fel a magyar közvélemény figyelmét. Ma bejöttek a tótok, holnap bekívánkozhatnak a szerbek, holnapután az oláhok is. Ma csupán egy-két mandátum jutott nemzeti-ségi kézzre, holnap tucatjával kerülhetnek maguknak mandátumot. E jelenséggel szemben óhajtanunk, hogy bármily éles ellentétek álljanak fenn parlamenti pártjaink között, e belső ellenségekkel szemben ad hoc mégis tudjanak tömörülni s tudják ellenükben megalkotni a hazafias érzésű magyar-ágnak minden centrifugális fészkelődést eltipró, lebirhatatlan hatalmu, lélekben egységes tábort.

E két benyomásban összegezhetjük a mai nap mérlegének legjellegzetesebb tartalmát. A többi aztán mellékes dolog ahhoz képest, hogy a szabadelvűpártnak kétharmad többsége az új parlamentben is biztosítottnak tekinthető. Hogy mit jelent a függetlenségi párt bizonyos mértékű növekedése, s hogy az agrár irányzat legmarkánsabb szószólói közül egynehányan bejutottak a képviselőházba, arról még bőven ráérünk elmélkedni. Valamint az sem sürgős, hogy már ma jegyezzük be a közélet veszteség-számlájába azoknak a szármát és nevét, akik a régi emberek közül kidőlték.

Sürgős és fontos dolgot ma csak egyet ismerünk: a Jászberényben végbemenő címeres galádáságot. Reggel óta folyik a Jászszág fővá-

rosában az a tusa, amelynél kinosabbat, felháborítóbbat, undokabbat nem jegyzett fel modern közéletünk krónikája. Gróf Apponyi Albertet, az ideális gondolkodású, liliumtiszta jellemű államférfiut, aki előtt kalapot emel az egész művelt külföld s aki előtt nálunk itthon zászlót hajtottak mindenha a legádázabb küzdelmek közepette is a politikai ellenfelek, ott megtámadta egy Maffia-szövetkezet, amely vakmerőségében álarc nélkül s fényes nappal meri elkövetni hallatlan üzelmeit. Minden tisztességes hazafiban felforr a vér ama nyomorult garázdálkodás láttára, amelyet Apponyi ellen véghezvisznek. Bosszútlibegő obszkrus alakok, akik még ma is Bánffy pandurszellemeivel mernek kérkedni, magukhoz ragadták ott a municipális hatalmat s ezzel együtt a választás vezetését is. Egy elcsapott polgármester áll az élen ennek a vakmerő Maffiának, amely céljával azt tüzte ki, hogy Bánffy Dezső bukott főispánját gróf Apponyi Albert rovására rehabilitálja. Az elcsapott polgármestert megszállta a cézártévely s most mint választási elnök reggel óta végigjárja a törvényen, méltányosságon, nemzeti kegyeleten. Első cselekedete az volt, amire Magyarországon ember még soha nem vetemedett, hogy kirekesztette a választási teremből a nyilvánosságot. A sajtó kényelmellen volna e helyi érdekű deszpotia törvénytipró szándékainak, tehát kitiltja a sajtót üzelmeinek színhelyéről. Aztán ráuszítja a békés polgárookra a karhatalmat, szűk sikátorokba szoríttatja Apponyi választóit, hét óra hosszat várakoztatja és koplaltatja őket a nyílt utcán, senkit közülök az urna elé nem bocsát, ellenben elfogat ártatlan polgárokat, gyanúsítja, üldözi és piszkolja ellenfeleit s valósággal dőzsöl a legvérlázítóbb visszaélésekben. Van benne valami a tébolyodott kalifából, aki pusztá szeszélyből kardélre hányatja embereit; s van benne valami Caligulából is, az eszevesztett imperátorból, aki hatalmát csak akkor tudja élvezni, ha pusztit és rombol vele.

Ez az ember megesküdtött, hogy inkább leharapja a nyelvét, semhogy Jászberény megválasztott képviselőjének jelentse ki Apponyi Albertet. Ez az eskü rávall a cézártévelytől megvadult pandurlelekre. S amit ma reggel óta véghezvisz, az rávall egészen erre az esküre. Apponyi megmondta, hogy otthaggya a közéletet, ha megbukik Jászberényben. Amitől minden jóra való magyar ember megriad, az a gondolat annál erőszakosabb dőllyre sarkalja a lelketlen pöffeszkedőt. Apponyit kiüldözni a közéletből — ezt már megpróbálta Bánffy Dezső is, de nem sikerült neki. Nosza hát, megpróbálja és megcsinálja most Török Aladár, az elcsapott polgármester. Semmi kétség, ez az ember eszelős. Nem a választási elnök székébe való ez az örvöngő, hanem egy szanatórium magánzárkájába.

A választások szabadságával üzött ez a hitvány visszaélés felháborítja az egész nemzetet. Ami Jászberényben folyik, az nem pusztá stikli, hanem visszataszító merénylet a nemzet jobb érzése ellen. Rettetéssel és utálattal tekintünk Jászberény felé, ahol egy megháborodott lelkű szarnokocská közéletünknek egyik legnemesebb alakján üzi hihetetlenül vakmerő s kimondhatatlanul vérlázító kedvteléseit.

Még nem tudjuk, mi leszén vége a merényletnek. Nem tudjuk, kifárasztja-e brutális packázásaival a választási elnök hatalmi té-

bolya az Apponyi lelkes gárdáját. Csak egy tudunk: hogy célt nem szabad érnie ennek a címikus garázdálkodásnak. Mert nem Apponyit sebezni meg a jászberényi Maffia sikere, hanem a nemzet jogérzetét, a közélet lelkiismeretét, a politikai tisztességstudás hagyományait.

A választások.

— Első nap. —

Budapest, október 2.

Korszakalkotó dátum. Ezen a napon adták le Magyarországon az első szavazatot a kuriai bíráskodásról szóló törvény uralma alatt. Első napja ez az első választásnak, amelyen a tisztaság az uralkodó jelszó s amelyet felülről a megítélésre törő erős akarat vezet. Bizonytalan sejtésekkel, meglepetésekre elkészülve nézett eléje a közvélemény ennek az alkotmányos háborúnak. És a meglepetések nem is maradtak el. Érdekeségre, úgy látszik, ez a választás felül fogja mulni mind az eddigieket.

Mindjárt az első nap olyan meglepetéseket hozott, a milyenekre senki sem volt elkészülve, s olyan pontokon, amelyekre senki nem gondolt. Van kerület, ahol egyhangú választásra volt kilátás és bukás lett belőle; önjelöltnek látszó kiesiny emberek verték meg a régi parlament egy-egy érdemes tagját; régi, meg nem ingathatónak látszó pozíciók lettek áldozatai a választási szerencse forgandóságának.

A sok meglepetés között a legnevezetesebb és legérthetlenebb is Plósz Sándor igazságügy-miniszter bukása Baján. Tegnapelőtt még nem volt ellenjelöltje és ma megbuktatja egy valaki, akinek tegnap még a hírére sem hallotta senki s akiről csak annyit tudunk ma is, hogy Reich Aladárnak hívják és Kossuth-párti. A miniszter bukása egyébként csak pillanatnyi kellemetlenség, mert a parlamentből azért nem igen fog Plósz Sándor hiányozni. Tünetnek azonban rendkívül érdekes a bajai választás.

Mindjárt utána következik a meglepetések sorában Gromon Dezső államtitkár kétségbeesett harca Tovaisován a néppárti Adamovich Jánossal szemben. És még egy sereg kisebb-nagyobb váratlan változás a parlament arculatján.

Napközben már megjött a híre egynek-kettőnek a meglepetések közül és csak fokozta azt a lázas érdeklődést, amelylyel a főváros és az ország az első nap eredményére lesett. Az érdeklődésnek leginkább exponált pontja Jászberény volt, ahol gróf Apponyi Albert mandátumát vette ostrom alá a letűnt rendszer embereinek izzó bosszúvágya. Az egész ország közvéleménye aggódo kíváncsisággal várta a híreket a Jászszág fővárosából, de éppen innen nem jött késő estig semmi, ami utbaigazithatná a feszült várakozást. Csak az bizonyos az eddig érkezett adatokból, hogy Almássy Géza pártja minden áron meg akarja szerezni magának azt a kétes dicsőséget, hogy kiüldözze Apponyit a törvényhozásból. A választási elnök, aki ennek a pártnak egyik vezére, azon kezdte, hogy kitiltotta a választás helyiségéből a sajtót. És egész napon át, zárt ajtó mögött, a nyilvánosság ellenőrzése nélkül folyt a típusa egy erőszakos, törvénytelen választásnak, amely nyilván mikrokozmoszát fogja mutatni az elmult Bánffy-korszaknak.

Ebben a pillanatban még nincs híradás az eredményről vagy a szavazatok állásáról és csak mint a feleségázott várakozásra jellemző szimptomát említjük fel azt a hírt, amely vacsora táján elterjedt a fővárosban, amely arról szolt, hogy

Török Aladár jászberényi választási elnököt agyonlőtték...

Mértéke ez annak, hogy mekkora nagy dolgokat várnak Jászberényből. Egyébként az országnak erről a legérdekesebb választásáról kiküldött tudósítónk alább részletesen fog beszámolni.

Szaklatlanul eleven volt a választás a székesfővárosban. Ot év előtt itt alig volt komoly mozgalom és szinte mind a kilenc választásnak már hetekkel előbb meg tudta mondani az eredményét mindenki. Most pedig nem kevesebb, mint öt kerületben volt heves, kemény harc, keittőben pláne nagyon kemény, nagyon heves, a késhegyig. Az ötödik kerületben Mezei Mór és Sándor Pál, a hatodikban Radocza János és Vásonyi Vilmos pártjai ütköztek meg, itt régóta nem látott vehemenciával és ki nem számítható kilátással; a harmadikban Vesei József és Nagy Dezső között, a IX-X. kerületben Springer Ferenc, Hock János és Tompa Antal között volt erős küzdelem és az eddig többnyire nagyon esendes első kerületben volt elég komoly ütközete Falk Miksának Bernáth Istvánnal. Elvi harc mindezek közül csak a Terézvárosban volt, ahol Vásonyi Vilmos negyvennyolcas demokrata programmal küzdött a szabadelvű párti Radocza János ellen.

A többi kerületekben nem pártok, hanem személyek körül sorakoztak a harcoló táborok.

A fővárosi választások kivételes érdekességük mellett a meglepetések kontingensét is szaporították. A hatodik kerületben leverte a régi képviselőt Vásonyi Vilmosnak hirtelen óriásira megnövekedett pártja.

A Lipótvárosban is elbukott a régi, érdemes képviselő, Mezei Mór, Sándor Pál ellen. A második kerületben Falk Miksa nagy többséggel győzte le agrárius ellenfelét, a harmadikban Vesei József aratott fényes győzelmet Nagy Dezső fölött. A IX-X. kerület mandátumának sorsát pótválasztás fogja eldönteni.

A főváros régi képviselői közül csak öten tartották meg kerületük mandátumát és pedig Darányi Ignác, Podmaniczky Frigyes, Morzsányi Károly, Berzeviczy Albert és Falk Miksa, az utóbbi csak nagy küzdelem árán. Jellemző már ez is: az eddig meglehetősen konzervatív fővárosnak nem kevesebb, mint négy új képviselője lesz. És nagyon érdekes jelenség az is, hogy az új demokratapárt is éppen a fővárosból viszi be első emberét a parlamentbe.

A vidéki kerületekben történt érdekesebb meglepetések és változások közül a már említettek kivül itt is följegyezzük a Gajdri Odón bukását Belényesen, — akinek sorsában Géza öcsese is osztozott Vácztól, — Abrányi Kornél vereségét a lengyelítói kerületben, Rohonczy Gidától Török-Becsén, Sámuel Lázárét Diosadon, Papp Samuét Torján, György Elekét Kis-Czellben, Szalay Károlyét Csurgón, azután a jó öreg Lakatos Miklós estét a szini kerületben. Érdekes és meglepő az eredmény Tiszalókon is, ahol Korniss Ferencnek, az eddigi képviselőnek vissza kellett lépnie Papp Zoltán budapesti ügyvéddel szemben. És eltűnik a parlamentből a jó öreg Urbanovszky Ernő, az Ucsu bácsi, valamint az aga is, a Háznak többször volt korelnöke, Janicsary Sándor.

A nevezetes bukások között is kimagaslik a hajdusoboszlói, amely Polónyi Gézát fosztotta meg mandátumától. Nem tartoznak ugyan a meglepetések rotáiba, de mint érdekes választásokat említjük fel az ugrait, ahol gróf Tisza István erős küzdelemmel bírta megtartani a mandátumot a Kossuth-párti Loránt Dezsővel szemben, a végérvén, ahol az őz Vargies Imrét elbuktatta a fiatal Gorove László, a kölesdűt, ahol Pichler Győzöt négy szavazattöbbséggel választották meg Bernrieder János ellen, aki Széll Kálmán veje, a győrit, ahol Hilberth hentesmester győzött Szávay Gyula fölött, azután a debreczeni és a marosvásárhelyi két kerületekben lefojtt választásokat. Debreczen három kerülete közül kettő választott függetlenségi képviselőt, a harmadikban pedig pótválasztás lesz. Marosvásárhelynek mind a két kerületében a Kossuth-párt győzött. Kolozsvár egyik kerületében heves küzdelem után győzte le báró Feilitzsch Artur az Ugronista Bartók Lajost.

Ami az országgyűlési pártok erőviszonyait illeti, már ma is látható a Kossuth-pártnak je-

lentékeny térfoglalása, ami különben nem történt váratlanul. És már most is konstatahatjuk, hogy a közjogi ellenzék liberális része nemcsak számára, hanem kvalitásra is erősödni fog. Az Ugron-párt megmarad eddigi számbeli jelentéktelenségében. A néppártnak sokaktól ijedezve várt horribilis megszorodása, úgy látszik, elmarad. Eddig legalább úgy áll, hogy hódításait körülbelül paralizálja a vesztőségei. Itt, a néppárt tözsomszedságában illik megemlékeznünk arról is, hogy megjelent a horizonton az első *tól nemzetiségi* képviselő is, aki még hetekkel ezelőtt néppárti kolompus volt: Kollár Mártonnak hívják és katolikus plébános, ugyszintén az első szerb. Említésre méltó jelenség az agráriusok térfoglalása. Egyhangú választáson jött be gróf Károlyi Sándor mellett gróf Zselénszki Róbert s mandátumot kapott eddig a Köztelekek két főtisztviselője. Egyebekben pedig a szabadelvűpárt megtartja a törvényhozásban tulnyomó többségét, s már ma eldöntőnek tekinthető, hogy a pártok és frakciók között kompakt egységként, törhetetlenül és megbonthatatlanul fog állani a szabadelvű tábor. És kedvező jelenség az is, hogy az ellenzéki pártok közül is éppen a Kossuth-párt erősödött meg, amely a szabadelvű haladás pártja. Semmiképp sem váltak be tehát azok a jóslások, amelyek a reakció ijesztő elhatalmasodásáról szóltak. Eddig legalább nem. És biztosra vehető, hogy ezután sem lesz másképp.

Az új emberek közül följegyezzük a már említettek kivül gróf Hadik Jánost, a magyar gazdák egyik illusztris vezérférfiát, aki a szini kerületet hódította meg a szabadelvűpártnak, Rákosi Viktort, a kiváló humoristát, Bakonyi Samut, Debreczen egyik Kossuth-párti képviselőjét, akiben a szélsőbal művelt és talentumos embert, jeles szónokot nyer, Eötvös Bálintot, Eötvös Károly fiát, Salacz Gyulát, a kitünő aradi polgármestert, dr. Lendl Adolfot, a műegyetemi tanárt.

Ime, a főbb eredményei a tiszta választások érájában megindult küzdelem első napjának. Az egyes kerületekből a következő tudósításokat kaptuk:

A fővárosban.

Az I. kerületben.

A Várban és a Krisztinavárosban mintha a párt-szenvedély már a választás előtt kitomboitotta volna feles erejét az alkotmányos plakátirodalomban. Mert maga a választás, bár hevesnek jósolták, zajos emóciók nélkül, rendben és nyugalomban folyt le.

Ebben a kerületben, mely geográfiailag a legkuszáltabbak közé tartozik, minthogy hegyen-völgyön terül a Gelérhegytől a Svábhegyig, a kerület régi, érdemes képviselője, az újságírók nesztora dr. Falk Miksa állott szemben a szintén szabadelvű Bernát Istvánnal, az agrár gazdasági íróval. A választást izgalmas hangú rekriminációk előzték meg, a Bernát István-párt emberei több előkelő állami tisztviselőt faragászonok gyanúsítottak meg azzal, hogy az alantasabb államhivatalnokokra pressziót igyekeztek gyakorolni. Kölesönös nyilatkozatok és a szükséges lojalitás azonban kiegyenlítette ezeket a jöhiszemő lélekrejtéseket s maga a választási ütközet már minden keserűség és szenvedélyesség nélkül indult meg.

A választás a Mátyás-templom mellett lévő nagy közösi iskolában történt. A választók a tágas, árnyékos udvaron gyülekeztek. A felvonulás reggeli hét óra után történt. Pontban nyolc órakor a nagy tornateremben nyitotta meg Rónay Károly választási elnök a választási eljárást. Bemutatta a jelölteket. A Falk-párt bizalmi férfai: Lutzenbacher Károly, Vörösváry Szigfried, dr. Kammer Rudolf és Petrik Márton. Azonosságai tanuk: dr. Áldásy Antal, dr. Aczél Károly. A Bernát-párt bizalmi férfai: dr. Klass Pál, Raucher György, Baranyai Ferenc, Hanszly László, Bengyer Nándor. Személyazonosságai tanuk: Alm Károly, Rossier Károly. Azonosságai tanu a hatóság részéről Olhauser János kerületi előjáró.

Az azonosságai tanuk megesketeése után dr. Rónay Károly választási elnök emelkedett, szép hangu beszédet intézett a jelenvölkökhöz, figyelmeükbe ajánva a törvény és a méltányosság parancsait. Hangsúlyozta, hogy a választási harc csak akkor felel meg egy művelt nemzet akarattnyilvánításának, ha tisztelni tudják a mások meggyőződését. S amily szépen beszélt az elnök, oly szépen cselekedett. Előzékeny és pártatlan maradt minden irányban mindvégig.

Minthogy félkilencig újabb jelöltet nem jelentettek be, kilenc órakor kezdetét vette a választási aktus. Sorshúzás döntötte el, hogy az első tíz szavazó a Bernát-pártból adta le szavazatát. Bernátnak első szavazója Friedländer Lajos butorkereskedő volt, a Falké Scheifer Nándor.

Künn az utcákon a robogó bérkocsikon és a lengő zászlókon kívül alig-alig mutatott valami arra, hogy két párt döntő ütközetet vív az iskola épületében. Mindkét párt rendezősége nyugalmat és higgadságot tanusított. A pénzügyminisztérium komor falai alatt öreg anyókák üldögéltek és közönyösen nézgettek a felvonuló választókat, kiket néhány pajkos utcagyerek üdvözölt hangos zsvájjal, csak féltizkor mutatkozott némi élénkség az iskola udvarán. Akkor beladt végig az udvaron Széll Kálmán miniszterelnök, ki gyalog jött a miniszterelnöki palotából, hogy leadja szavazatát Falk Miksára. Erkeztekor zugó éljénekkel fogadták, az éljenek megújult mikor távozott. Kévéssel rá Fejérváry Géza honvédelmi miniszter is végig haladt az udvaron, hogy leszavazzon Falk Miksára. Ot is megéjeleneték az udvaron várakozó választók. Utána érkezett Széll Ignác államtitkár. Déltájt leszavazott Falkra Bogdanovics Lucian budai szerb püspök a budai szerb plébánossal.

Az első félórában párhuzamosan emelkedett a két párt szavazatának számaránya, de már az első félóra után Falk szavazatai állandó emelkedést mutattak.

10 óráig szavaztak

Falkra: 100
Bernára: 93

10 1/2 óráig

Falkra: 186
Bernára: 171

De már 11 órakor Falknak 50 szótöbbsége volt, mely 12 órakor 133-ra emelkedett.

Az emelkedés ezental állandó maradt s 4 órakor Falknak a többsége 246 volt.

Ezen túl a Bernát-párt sem vette komolyan a dolgot, amit az is mutat, hogy apró mókákkal zavarják a választási aktus metóságát. Beküldtek szavazókat, akik már leszavaztak. Egy ilyen szavazó a lemetzette szavazóbárcával jelentkezett. Az elnök figyelmeztette, hogy hiszen már szavazott, már nem egész a szavazóbárcája. Az atyafi üölt-hatolt s azzal mentegelődzött, hogy őt küldtek.

— Jó szantomból úgy se jöttem volna.

— Egy kelenöldi választás bmondja a nevét.

— Bernát István vagyok.

— Kire szavaz?

— Falk Miksára, mondotta az ellenjelölt névrökona általános derűtlenség között.

Estelelő az utcákon apró rendezavarások is történtek; néhány Falk-párti embert, ki kocsin jött, tojásokkal dobálták meg. Az egyik kalapjával feligott egy nagy kacsoját s elhozta az udvarra.

— Ezzei üdvözölt az ellenpárt, de seba, lenékiq üritem a keserűség poharát.

Azzal feltörte a tojást és kiitta.

Apró baleset is történt. Egy hírlapíró rosszul lett és összeesett. Eséközben magára rántotta az udvaron álló létrát. Sérülése jelentéktelen. Egy választó ugyancsak az udvaron epileptikus göresüket kapott, úgy hogy a mentőket kellett hivatni, akik elszállították.

A zárórát este 7 órakor tüzték ki. Nyolc órakor Rónay elnök zugó éljenek között jelentette, hogy dr. Falk Miksa 308 szavazattöbbséggel az I. kerület képviselőjének van megválasztva.

A mandátumot egy deputáció fél kilenckor adta át a lakásán Falk Miksának, aki a következő beszédben köszönte meg a deputációnak a mandátumot:

Válóban mély meghatottsággal fogadom bizalmuknak e legújabb nyilvánulását. Amint néhány nappal ezelőt barátai körben mondtam, önök csakugyan ma az arany lakodalmat voltak szívesek velem megünnepelni s engem harmadszor bizalmakkal kitüntetni. En ezt a kitüntetést teljes mértékben tudom méltányolni. Tudom, hogy a küzdelem ma nehéz volt, de annál lényesebb a győzelem. De még azon esteire is, ha a számbeli eredmény nem mellettem, hanem ellenem döntött volna, két dolgra mindenesetre örökké büszke lettem volna. Az egyik az, hogy az első kerület polgárságának ily tekintélyes része és azoknak sorában ily igazán kitünő államférfiak szívesek voltak az én zászlóm alá sorakozni s az én ügyemet a magukévá tenni, a másik pedig azon igazán nemes és előkelő modor, melylyel ezt az ügyet védelmezték, melylyel az ellenfélnel minden sörtésé mellett az egyedül a saját méltóságukat — engedjék meg hozzáméni — az enyémet is szemmel tartották. (Lelkes éljenzés.) Hivatkozom egy költő szavaira, aki azt mondotta, hogy minden ajándékot úgy kell elogadni és úgy kell adni, mintha az az utolsó volna. En ezt a mandátumot is úgy fogadom el, mintha az az utolsó volna. (Zajos felkiáltások: Az uristen sokáig éltesse!) Ebben a körülményben azonban én csak újabb indító okot látok arra, hogy a mandátummal járó köteleességeket annál teljesebben és lelkiismerete-

sebben teljesítem. Fogadják még egyszer legmélyebb hálam kifejezését és tartanak meg engem jóindulatukban.

Falk Miksa életése közt oszlott szét a lelkes választó-sereg.

A II. kerületben.

A Vízivárosban alig látszott néhány ellenzéki lobogó, a legtöbb *Darányi Ignác* földművelésügyi miniszteri lett. A választás is esőndesen, zajtalanul folyt le. A miniszter ellenjelöltje, dr. *Németh Imre* s pártja is biztosra vették a bukást, de a Darányi hívei nagy számukkal akartak tüntetni kedvelt jelöltjük mellett s így végig leszavazták.

A budai Vigadó körül, ahol a választás lefolyt, a legnagyobb rendben vonultak föl a választók. *Rupp Zsigmond* választási elnök nyolc órákor nyitotta meg a választást. A két jelölt bejelentése után a kitűzött felőrla letétével megkezdte a választást. De a Németh-párt már a második fordulónál nem tudta előállítani a tiz szavazót. Az első bizottságnál, melynél maga *Rapp* volt az elnök. *Frohmann István* adta le elsőnek szavazatát *Darányira*, a másodiknál, melynek elnöke *Szusk Alajos* volt, *Demeck Mihály*, a *Ferenc József*-intézet igazgatója volt az első *Darányi-párti* szavazó. A függetlenségi Némethre az első két szavazatot *Keresk József*. *Emil kereskedő* és *Heincz Henrik* mázsolómester adta le.

Pont tíz órákor megjelent *Radocza János* és megemlítve hogy *Darányi* már 9 órákor leszavazott órá a VI. kerületben, udvariassági ténnyt akar elkövetni, midőn visszaadja a látogatást s leszavazott *Darányira*.

Déli tizenkét órákor a szavazatok így oszlottak meg:

Darányinak . . . 933
Némethnek . . . 111

A déli órák múltával már igen gyéren jelentkeztek szavazásra, úgy hogy *Rupp Imre* választási elnök fél négy órára tüzte ki a zárót. Ekkor volt:

Darányinak 1006
Némethnek 144

szavazata.

Pont fél négy óra volt, mikor az elnök lezárta a szavazást s konstataita, hogy

Darányi Ignác 1052
Németh Imre 164

szavazatot kapott. A választási jegyzőkönyv elkészülte után dr. *Kollár Lajos* ügyvéd vezetése alatt egy 25 tagú küldöttség ment *Darányiért*, aki a választási elnök üdvözlő szavait megköszönve, a küldöttséggel a Vigadóba ment és megjelent a választási teremben egérvérő éljenzés közt. Ott *Rupp Zsigmond* választási elnök átnyújtotta neki a mandátumot. Üdvözlő szavai után *Körösy Argyán*, a függetlenségi párt egyik vezérére üdvözölte, mire *Darányi* nagy szabásu beszédében köszöntö meg az oly impozáns módon megnyilatkozott ragaszkodást és szeretetet. A választók lelkes serege ezután közrefogta a kerületet immár hetszáz képviselő miniszter és hosszú kocs sorban, lengő lobogókkal adta meg neki a kíséretet *Andrássy-uti* lakására. Az impozáns menet fővárosszerte élénk feltűnést keltett.

A III. kerületben.

A főváros harmadik kerületében nagyon mozgalmas volt a választás. Már hajnali öt órákor szólt a zene az utcákon zászlós rendezők vezetése alatt vonultak fel a választók. *Vészi József* hívei, akik a győzelem biztos reményében indultak a küzdelembe, főmőr sorokban érkeztek a választási helyiséghez, míg a *Nagy-párt* vezetői látva, hogy az utóbbi napok nemhogy növelték volna, de apasztották híveik számát, kedvetlenül lézengve gyülekeztek a *Korona-vendéglő* körül.

Először a *Vészi-párt* vonul fel. A zene ütemei mellett nyugodtan, de jelöltjét lelkesen éltetve, haladt el a *Korona-utca*ban a hatalmas menet. Mint egy zászlóerdő vonult végig a piros-lehér tollas-sereg és teljes rendben sorakozott a választási helyiség, a *Korona-vendéglő* előtt.

A választási helyiség körül öt kordont állítottak fel, a *Tempiom-és Korona-utca*, a *Kis-Korona*, a *Kis-Czelli-és Korona-utca*, a *Tanuló-és Korona-tér*, a *Mókus-utca* és *Korona-tér* között.

Dr. *Stern József* választási elnök pontban 8 órákor megnyitotta a választási eljárást. Mikor a dobogón megjelent, az egybegyűlt választók harsány éljenzéssel fogadták. Rövid beszédében figyelmeztette a jelenváltakat a rend figyelemmel tartására és kérte őket, hogy nehéz tisztében támoassák. Jelenti, hogy hozzá már tegnap két szabadelvűpárti jelöltet jelentettek be és pedig *Mészáros Samu* és 11 társa dr. *Nagy Dezsőt* és budai *Goldberger Sámuel* és társai *Vészi Józsefet*. Jelentette továbbá az elnök, hogy a szavazás két szavazó-küldöttség előtt fog lefolyni. Az első

szavazó-küldöttség előtt az A-K betűvel, a második szavazó-küldöttség előtt az L-Z betűvel kezdődő szavazók szavaznak. Az első küldöttség elnöke dr. *Stern József*. A *Vészi-párt* bizalmi férfai *Palotai Odön* és *Gergelyi Jakab*. Azonossági tanuk *Tóth Ferenc* és dr. *Végh János*. Jegyző *Zboray Gyula*, helyettes jegyző dr. *Reisz*. A második küldöttség elnöke *Gyulányi Adolf*, helyettes elnök dr. *Botzenhardt János*. Jegyző *Hugl György*, helyettes jegyző *Günther Béla*. Bizalmi férfiak *Clair Vilmos*, dr. *György Lajos*. Azonossági tanuk *Epstein Jakab* és *Kugler József*. Az előjáróság részéről dr. *Bencez Benő* és *Kamochay János* küldettek ki a személyazonosság megállapítására.

A *Nagy-párt* bizalmi férfai: Az I. küldöttségnél *Botlik Zoltán*, *Fittér Dezső*; a II. küldöttségnél *Murányi Imre*, *Fürst Mátyás*. Azonossági tanuk az I. küldöttségnél *Hauszmann Ferenc*, *Pirk István*; a II. küldöttségnél *Jeszt István*, *Fieszner József*. Az elnök végül kijelenti, hogy félóra időt ad, miután a törvény értelmében ezen idő alatt még jelöltek bejelenthetők.

Fél kilenckor a választási elnök jelenti, hogy *Vészi József* és dr. *Nagy Dezső* kívül több jelölt nem jelentett be. Újból nyugalomra int és elszólítja az azonossági tanukat, hogy az esküt tegyék le. Ez megtörténvén, kijelenti, hogy a szavazók kilenc órától kezdve tíz csoportokban bocsáttassanak be és a sorshuzás rendjében szavaznak a két szavazó-küldöttség előtt. Az elnök ezután 9 óráig felüggeszti az eljárást. Kilenc órákor az elnök sorshuzás után eldönti, hogy először a *Vészi-párt* emberei kezdik a szavazást, mire beboicsáttatnak a szavazók.

Az első szavazó-küldöttség előtt *Prachtel István* mozdonyvezető szavazott le először *Vészire*; a II. küldöttség előtt az első *Vészi-párti* szavazó *Barlay Oszkár* számtiszt volt. Mindkettőt lelkesen megéljenzették. A *Nagy-pártiak* közül az első küldöttség előtt *Bábel Rezső*, a II. küldöttség előtt *Mészáros Béla* szavazott le először.

Fél tíz órákor jelentik az elnöknek, hogy a *Szentendrei* uton a *Vészi-párti* választókat kövekkel dobálják és lapátokkal kergetik és hogy a verekedők között egy városi szolgál van. Sajó rendőrkapitány jelenti, hogy azonnal intézkedni fog.

Ez incidens után szabályszerűen folyik a választás.

A szavazatok állása:

Délőlött 1/2 10 órákor:
Vészi 58
Nagy 35

Délőlött 10 órákor:
Vészi 101
Nagy 75

Tíz óra tájban megjelent *Márkus József* főpolgármester, akinek Sajó rendőrkapitány és *Bencez Benő* előjáró részletes jelentést tettek és örömmel konstataáltak, hogy minden rendben van és a választás simán folyik. A főpolgármester megelégedetten távozott.

A választási aktus közben lelkesen megéljenzették *Benedek Sándor* közigazgatási bírót, aki *Vészire* adta szavazatát. A szavazást itt érdekes jelenetek tarkítják. Így feltűnést keltett, mikor egy *Nagy-párti* szavazót hordszéken hoztak a választási helyiségbe. A beteg ember alig hallható hangon suttogta jelöltje nevét. Tíz óra után *Rudnay* főkapitány is megjelent a választás színhelyén és örömmel hallotta, hogy komolyabb rendzavarás nem történt.

10 óra 30 perckor ez volt az arány:

Vészi 183
Nagy 148

Tizenegy órákor *Bencez* előjáró elhagyta a helyiséget, mire helyettese, *Szente*, letette az esküt.

11 óra:
Vészi 228
Nagy 190

1/2 12 óra:
Vészi 289
Nagy 222

12 óra:
Vészi 365
Nagy 258

1/2 1 óra:
Vészi 452
Nagy 289

Dr. *Ott Ádám* ujlaki plébánost, aki *Vészire* szavazott, lelkesen megéljenzették.

1 óra:
Vészi 518
Nagy 310

1/2 2 óra:
Vészi 577
Nagy 322

2 óra:

Vészi 615
Nagy 354

Pontban két órákor dr. *Stern József* választási elnök kijelentette, hogy miután a szavazók már nagyon is gyéren jelentkeznek, három órára kitűzi a zárót. A záróra kitűzésének hírére erős munkálkodás indult meg a pártirodáknban. Kocsik vágattak minden irányba, hogy a még le nem szavazott párhíveket behozzák. Ezek a kocsik azonban oly nagyszámú választóval tértek vissza, hogy a választási elnök a zárót négy órára halasztotta el. Most újra mozgalmos volt a terem képe. A *Vészi-párt* dominált. Az elnök felszólítására a *Vészi-párt* husz-husz szavazója mindig bevonult, míg a *Nagy-párt* óriási erőlködés után is legelőjebb öt-hat embert tudott a szavazatszedő küldöttségek elé állítani. Fél négykor ez volt az arány:

Vészi 721
Nagy 496

Most már minden kétséget kizárólag bizonyos volt, hogy a küzdelemből a *Vészi József* neve fog győztesen kikerülni. A *Nagy-párt*nak már csak kettenként hármanként szállngóztak a hívei s a *Vészi-párton* ki volt adva a jelszó: „biztos győzelem, ne is fárasszuk ide a többieket!” Így aztán négy órákor, amikor dr. *Stern József* választási elnök az ajtókat lezáratta s a választási helyiségben evőket még leszavaztatta, ez lett az arány:

Vészi 741
Nagy 528

Ezt a számarányt *Vészi József* hívei riadó éljenzéssel fogadták s ekkor már mindenüvé szétvitték a hírt: *Vészi József* imponáló többséggel képviselője lett a főváros harmadik kerületének.

Hat óráig tartott, amíg a választási aktust vezető férfiak a mandátumot kiállították. Ötven kocsiból álló kocsisor carriéremben vágatott *Vészi József*ért, akit a *Korona-vendéglő*be menet az utóan ezerszámú áldogáló közönség szünni nem akaró lelkes éljenzéssel és kendődobogattással üdvözölte. A választók a kapuban vállukra emelték az ujon megválasztott képviselőt s úgy vitték be a választási terembe, amelyben már ember ember hátán szorongott leirhatatlan lelkesedés fogadta itt *Vészi Józsefet*. A választók mindenke feléje nyomult, hogy kezét szoríthasson vele, vagy szóval fejezze ki iránta érzett szeretetét. Beleteit egy negyedóra, míg a terem ajtajától a dobogóg juthatott. Most dr. *Stern* választási elnök emelt szót általános figyelem középete. Orvend — ugymond — hogy neki jutott a szerencse, ezt a mandátumot *Vészi József*nek, a III. kerület törvényesen megválasztott képviselőjének átnyujtani. Ez a megbízólevél a szabadelvű eszmék katonáinak az idén különösen vehemens harcban megszerzett eredménye. Nemesak *Vészi József*nek, akibe az barátság érzése fűzi, gratulál a kerület bizalmának ehhez a nemes megnyilatkozásához, hanem gratulál a kerületnek is, amely egy minden nemesért hevülni tudó lánglelkű, lángeszű és lovasias szívű férfút nyert felébe. Boldognak érzi magát, mert e mandátumban a *Vészi József* hirdette igazi szabadelvűségnek gyönyörű diadalát látja, s boldog, hogy ennek a kerületnek jutott az igazi szabadelvűség legnemesebb, legtisztább szívű és leglelkesebb harcosa. *Vészi* megmutatta, hogy az igazi férfi meggyőződését nem lehet megláncolni az minden kötelekét szétépvé, diadalmasan tör utat a legnagyobb erőszak középete is. A szent kötés, a nemes frigy, amelyet e választókerület *Vészi Józseffel* kötött, fényes elégtétel sok nemtelen meghurcolásért. Sulyos kötelezettségeket ró tulajdonosára ez a megbízólevél, de *Vészi* nem is illik kioktatni ezekre a köteleességekre. O róla Ó-Buda minden polgára tudja, hogy e kerületért már eddig megtett mindent. Aki *Vészi* szívét ismeri, tudja, hogy mint más szegényekért, úgy ezért a szegény kerületért is nagy és szép dolgokat fog tenni. Az új képviselőben még ellenfelei is megbiznak, olyannyira ismerik nagy szívét, csodálatos munkabírását és acél jellemét. *Vészi* neve a III. kerületnek bajnahasadását jelenti. Adjon az Isten neki erőt és egészséget, hogy nagy feladatait sikerrel végezhesse.

A választási elnök magasröptű beszéde után viharos éljenzés tört ki a választók közt. A taps és éljenriadal csak akkor szűnt meg, a mikor egy fehéruhás kislány, *Gattein Katica* jelent meg a pódiumon, nagy virágbokréttával a kezében. Csinos kis beszédben üdvözölte az új képviselőt, akit a kerület aszszonynépe a nemes férfierőnyek megtestesülésének tart, s akiben nemesak a politikus, hanem a férfijellem ideálját is meg tanulta tisztelni.

Ekkor *Végh János*, a szabadelvűpárt köztiszteletben álló, érdeműs elnöke szólalt fel. Az elnök ékes szavai után — ugymond — alig akad mondanivalója. Csak azt akarja kijelenteni, hogy

az óbudai szabadelvűpárt fáradságot nem ismerve, szent meggyőződéssel küzdött azért, hogy Vészi tiszta zászlóját diadalra vigye. S mivel nemes és tiszta volt a harc, a küzdők minden lépését a gondviselés kísérte. Nem él a *vae victis* jelszavával, hanem az egyesülés gondolatait propagálta a kerület polgárai között. Vészi személyében a két ellenfél mintegy varázskapcsolat egyesült. Szent hite, hogy a kerület Vésziben a legerencesebb választást tette. A szabadelvűpárt elnökségének nevében babérkoszorút nyújt át az új képviselőnek, hervadhatatlan szeretetük és ragaszkodásuk jeléül. (Éljenzés.)

A hatalmas babérkoszorúnak felirata: *Szeretett képviselőjünknek — a Vészi-párt elnöksége.*

Az elnök szavai után Vészi József emelkedett szólásra. Belelt vagy tíz perc, míg a tapstól és éljenzéstől szóláshoz juthatott.

A következőket mondotta:

— Polgártársaim, barátaim, testvéreim! A választási elnök ur, szereltem barátom, a szabadelvűségért vívott szent harcban nemes fegyvertársam átnyújtotta nekem a mandátumot. Ez a megbízólevél, amelyet kezembem tartok számomra mesés gazdagságot, gyémántokkal telérő értéket képvisel. Engem, aki magam küzdöttem fel magamat nem érhet nagyobb és dicsőségesebb kitüntetés. Mint polgártársaim bizalmának megnyilatkozása. Ezt a kitüntetést ujjonossággal kellene fogadnom de e helyett komoly vallomást teszek. Nem élvezni akarom a mandátumban rejülő kitüntetését, hanem kiérzem belőle a súlyos beszületes kötelességet. Kijelentem, hogy igenis érzem a kötelezettség súlyát, de nem nyúgnék érzem, hanem édes tehernek. Ez a mandátum egy szegény kerület rám nézve nagyon becses bizalmának jele. Igérem, hogy szószólója, hü munkatársa ennek a kerületnek és minden egyes polgárának. A küzdés izgatott napjaiban tett fogadalmat most, hogy a vihar elült, megújítom. Nemcsak barátjuk, de hálás segítők is lesznek önöknek, tisztelt barátaim. Minden becsütségem, energiám, két kezem minden munkája, lelkem minden gondolata felélenül az önök rendelkezésére áll. Felszólítok mindenkit, hűveimet úgy mint eddigi ellenteleimet, hogy ha áldozatkész segítőt, munkás kézzre, támogatóra, jogos érdekeik harcosára szükségük van, jöjjenek hozzám, az én ajtóm s az én szívem minden polgártársam előtt nyitva áll. (Riadó éljenzés. Taps.)

En nem a kitüntetés kerestem, nekem a munka kell. A diadal dicsősége a párté, én ebből a harcból csak a rém háramló terhet vállalom, örömmel, becsülettel gyönyörűséggel. Ma délelőtt még arról volt szó, hogy ki lesz ez a kerület. Most arról van szó, hogy ki lesz ez a kerület. Hát én leszek ez a kerület. (Percekig tartó éljenzés és taps.)

Szereltem barátom, az önök választási elnöke rámutatott azokra a támadásokra, melyek bennünket értek. Ezeknek az ellenteleknek a mai nappal végük kell hogy legyen. Az összetartást, békét és testvériséget hirdetem. En nemcsak az önöké vagyok, én az ellenfél képviselője is vagyok, én az egész kerületet képviselem! (Taps.)

A szabadelvűpárt érdemekben megőszült elnöke babért hozott nekem. En olajját hozok önöknek. Most vége a háborúnak. Jöjjön a béke és a szeretet! Oserébe a mandátumért itt hagyom önöknek el nem muló és soha nem lankadó hálalmat. (Éljenzés.) A hölgyek előtt, akik virággal tisztelték meg, kalapot emelek és tejet hajtok. Köszönöm szeretetüknek bájos megnyilatkozását. Minden tehetséget tekintsek a kerület polgárai póráznak, melynek fogva az érdekeikért való nemes küzdelemben vezessenek. En követni fogom önöket. Az elmúlt három év emléke az eljövendő öt év munkájára hív. Hogy ezt a munkát minden energiámmal, szívem minden érzésével, lelkem minden gondolatával szolgálandom, azt becsülettel fogadom. S e fogadalmat meg fogom tartani, most és mindenha, amen!

A beszéd után a lelkesedés mámorában újra vállaira kapta a tömeg Vészi Józsefet s kivitte a kocsijához. Amikor az ezernyi nép megpillantotta Vészi, most már a III. kerület megválasztott képviselőjét, riadó éljenzés zuggott fel és a tengernyi sok zászló lobogva üdvözölte az új képviselőt. Aztán hatalmas kocsisorból álló menet indult meg. A menet élén zenekar haladt, amely folytonosan hazafias dalokkal lelkesítette a kerület polgárságainak örömteljes mámorát. Valóságos diadalut volt ez a menet. Bejárta a kerület főbb utóit és mindenütt zugó, viharzó éljenzés, kendőlobogtatás, virágos üdvözölte Vészi Józsefet. A legtöbb ház ablakait kivilágították a tisztelőre, színes lampionokat lengették fel az ablakokból és az utcák mindkét oldalán tömör sorokban álltak a kerület polgárai, akiknek a határtalan lelkesedése önkéntelen elismerése volt a Vészi József iránt megnyilatkozó hatalmas szeretetnek és annak a népszerűségnek, amelynek új képviselő az óbudai kerületben örvend. Ujjak és Ó-Buda határán az óbudai hölgyek nevében Korach kisasszony gyö-

nyörűsége virágcsokrot nyújtott át Vészi Józsefnek, és az óbudaiak szeretetének ez az ajándéka még fokozottabb lelkesedésre ragadta Vészi pártbíveit és a polgárok rengeteg tömegét. Ez a lelkesedés átsopant Pestre is, ahova az éljenzések, kendőlobogtatások, az öröm és a népszerűség kifejezői elkísérték Vészi Józsefet és a hosszú kocsisorban helyet foglaló pártbíveit. A nagy köruten végigzugott az éljenzés egészen a *Budapesti Napló* szerkesztőségéig, ahová a kocsitábor mintegy négyszáz választóval és a lobogó zászlók egész tengerével elkísérte Vészi Józsefet, a III. kerület képviselőjét. A szerkesztőség előtt hatalmas tüntetést rendeztek és viharos éljenzéssel, a zászlók megbajtásával üdvözölték szereltem képviselőjüket. A nagy tömeg csak a késő esti órákban oszlott el és tért vissza Ó-Budára, ahol újabb lelkesedés fakadt a kerület polgárainak lelkében a visszatérő pártbívek nagy seregének megérkezésére.

A rendőröknek is mozgalmas napjuk volt ma Ó-Budán. *Sajó* Sándor kerületi kapitány körültekintő vezetése alatt kora reggel óta fáradságos munkát végeztek a rend fenntartásával. *Sajó* kapitány és alantásainak tapintata, erélyessége és figyelmessége egész nap példás rendet tartott a kerületben. Nehéz és érdemes munkájukért őszinte dicséret illeti őket.

A Belvárosban.

A Belvárosban semmi izgatottság nem látszik. A választási harc egy oseptt sem tette idegesebbé az embereket. Az új városháza tájéka csöndes s senki sem találhatná ki, hogy odabent báró *Podmaniczky* Frigyes és *Madarász* József hívei harcot vívnak egymással. Báró *Podmaniczky* Frigyes hívei már kora reggel gyülekeztek a belvárosi polgári körben, ahol *Kautz* Gyula titkos tanácsos, volt bankkormányzó lelkes beszédet mondott, mely után a választók a Korona-herceg-utcán, Eskü-utony és Váci-utcán át mentek az újjáruház épületébe.

A 48-as függetlenségi *Madarász*-párt az Irányi-utcai Sas-körben gyülekezett s onnan indult a választási helyiség felé.

Pont nyolc órakor dr. *Kunz* Jenő elnök fölolvasta a központi választmány által megválasztott választási küldöttség névsorát. Választási elnök dr. *Kunz* Jenő, helyettese *Preyer* Hugó, küldöttség elnök, helyettes-elnökök *Heinrich* Alajos és *Dobrowszky* Ágost, jegyzők *Burger* Árpád és *Eulenburg* Salamon, helyettes jegyzők dr. *Burger* Sándor és *Paral* Ferenc.

A szavazás kilenc órakor kezdődött meg. A választópolgárok tízes csoportokban szavaztak. Az első csoport sorshuzat után a *Madarász*-csoport volt. Az első szavazó *Hosszu* Rezső, aki *Madarász*-ra szavazott. *Podmaniczkyra* elsőnek *Gebhardt* Lajos szavazott.

Akik a számokból jóslólni szeretnek, bámulattal emlegették már az első félóra végén, hogy

<i>Podmaniczkyra</i>	67
<i>Madarászra</i>	48

szavazat esett. A negyvennyolcas *Madarász*-nak ennél lényesebb elégtételt azonban bukásért nem szolgáltatott a véletlen. Egy darabig még küzdött ugyan *Podmaniczky* szavazóival, de a délutáni órákban hirtelen megcsappantak szavazói, úgy hogy délután négy órakor így oszlottak már meg a szavazatok:

<i>Podmaniczky</i>	733
<i>Madarász</i>	531

Félhét órakor az elnök kitzúzte fényolcra a záróórát s a szavazók gyér szálingózása mellett a választás végével, fényolc órakor, ez volt az eredmény:

<i>Podmaniczky</i>	885
<i>Madarász</i>	643

A választási elnök lezárta a szavazást kihirdette az eredményt s a jegyzőkönyvek formáságának elintézése után küldöttség ment tudtára adni *Podmaniczky* Frigyes bárónak a IV. kerület országgyűlési képviselőjévé való megválasztását. *Podmaniczky* a hír vétele után a szabadelvű pártkörbe hajtattott s itt vette át a mandátumot.

Kautz Gyula üdvözölte az új képviselőt s beszédében szökött elitélen a Belváros szabadelvűpárti választóiról, akiknek lanya érdeklődése az oka, hogy csak kis szavazatkülönbséggel került ki győztesen *Podmaniczky* zászlaja a küzdelemből. Utólagos pártvacsora fejezte be a választást az Angol királyi-n-szállóban s elment arra a győztes vezér minden hívével egyetemben.

A Lipótvárosban.

A reggeli órákban nyert impressziók szerint azt mondhatta volna az ember, hogy a lipótvárosi választás iránt mindenütt több az érdeklődés, mint magában a Lipótvárosban. Vakmerő túlzás lett volna ekkor a lipótvárosi választóközönségre ráfogni, hogy Hamletként tőpreng: Mezei-e vagy Sándor Pál?

Igen, a repülő kortesek, a zászlókkal robogó sereghajlók érdeklődtek, lázasan dolgoztak, színt és hangot adtak a városrész nagyobb utcáinak, de a nagyközönség hívűs maradt s úgy tíz óra tájban legülőbb a Szemere-utcai választási helyiség téjéka látszott meg, hogy a választás napja van. Egyébként nyugodt volt az utca, csöndes a Lipótváros képe.

De azért volt zaj, lelkesedés, mikor gyülekeztek a pártok. Gyűrűt, tegnapi arook az egyik és ugyanolyan tegnapi emberek a másik párton. Meglátszott rajtuk, hogy átvirrasztották az éjszakát. A vezérek is olyan rekedten intézkedtek, mintha már csata végén volnának, nem csata kezdetén. De impozáns csapatban verődtek össze egy a *Mezei* Mór, mint a *Sándor* Pál hívei. A Mezeisták a Ferenc József-terén, az Akadémia előtt, ahonnan aztán az Akadémia-utca, Arany János-utca, Nádor-utca és Kálmán-utca keresztlő vonultak a Szemere-utcai párt helyiségbe. A Sándoristák gyülekező helye viszont a *Magyar Király*-szálló előtt volt, ahonnan hét órakor lobogósan indultak az Alkotmány-utca, a Szemere-utcai iskolának oda néző frontja felé. Így helyezkedett el a két párt az iskola két oldalán: Mezeiek a Kálmán-utca, Sándorok az Alkotmány-utcaiban.

A *Sándor*-párt azt mondta:

— Nekünk jutott a szebbik hely. Széles utca, festői felvonulásra alkalmas s aki a Váci-ut felől jön, szembekapja az — új parlamentet.

A *Mezei*-párt hallott erről a nyilatkozatról s így vágott vissza:

— Nem hiába állítottak benneteket az új parlament elé. Sándor Pál majd csak *abba* kerül bele. A Sándor utca nem eresztjük Sándort.

De ezek távolról váltott évdőesek voltak s észszelűzésre alkalom se volt, mert a rendőrség bölösen deszkafalakat emelt az összes közeli keresztutcaiba s így a két párt emberei egymással nem találkozhattak. Csak a repülő kortesek néztek egymással farkasszemet, ha robogó fiakkeren, ki-ki a maga lobogójával, elhajattak egymás mellett. De ezek is jómodoru emberek a Lipótvárosban s ha nem is hajtottak egymás előtt lobogót, de keresztül se dönték egymást a zászlóruddal. S a közönség is nyugodtan, inkább csak mosolyogva nézte az örült fiakker-versenyt, illő mosollyal honorálván a Sándor-pártnak azt az élelmességét, hogy szavazó-hordásra — *automobileket is fogadott e mai napon.* (Az igaz, hogy a mai napra nem volt a fővárosnak elég fiakkere.) A külső telken már valamivel hangosabban nyilatkozott meg az utca hangulata. Ott a csapatostul kódorgó gyermekek nagyon lelkesen tüntettek minden Sándor-párti fiakker láttára, s a repülő kortesek még fényes új krajcárokat is szórtak a fiuk közé, hogy tüntető kedvük estig se lohadjon le.

A választás a Szemere-utcai iskolában, földszint a tornateremben folyt, ahol hosszú asztal mellett helyezkedett el a három szavazatszedő küldöttség.

Pontban 8 órakor *Unger* Alajos, az V-ik kerület választási küldöttségének elnöke megnyitotta a választási aktust. Felhívta a választókat hogy legszebb polgári jogukat higgadsággal és komolysággal gyakorolják, egyuttal pedig felhívja őket, hogy jelöltjeiket nála a törvény értelmében jelentésk be. Ez megtörténvén, elnök jelenti, hogy eddig tizné több választó két jelöltet jelentett be és pedig *Mezei* Mór és *Sándor* Pál.

(Még az előkészületek napjaiban szocialista jelöltet is emlegettek, *Bokányi* Dezsőt. De — mint a szocialisták szétosztott proklamációi hirdették — „nem akadt tiz választó az egész Lipótvárosban, aki *Bokányi* ajánlotta volna s ez a Lipótváros szegénye, nem a *Bokányi*.”)

Félkilenc órakor az elnök jelentette, hogy a küldöttségek a következőképp alakultak meg: I. küldöttség: elnök *Unger* Alajos, helyettese dr. *Bródy* Samu. II. küldöttség: elnök *Schwoeiger* Márton, helyettese dr. *Kunz* Jenő. III. küldöttség: elnök dr. *Stüller* Mór, helyettese *Neuschloss* Ödön.

A *Sándor*-párt elnöki bizalmi férfai: *Mauthner* Adolf, dr. *Braun* Ferenc és *Silberberg* Károly; a *Mezei*-párt *Hüttl* Tivadár, *Elek* Pál és dr. *Pollák* Ilés.

Bizalmi férfiak: a Sándor-párt részéről: Rendes tagok: dr. *Miklósi* Henrik, dr. *Papp* Dávid, *Reich* Lajos, *Weisz* Károly, dr. *Werkner* Miklós, *Réthygyi* Iván. Pótagok: dr. *Burger* Géza, *Czipauer* János, *Kormos* Gyula, *Mitsky* B. Miklós, *Nagy* Andor és *Zerkovitz* Emil. A *Mezei*-párt részéről: Rendes tagok: dr. *Baracs* Marczel, *Fürst* László, *Komlós* Ármán, *Beck* Dénes, *Stern* Miksa, *Brust* Dávid. Pótagok: *Fodor* Antal, dr. *Oesterreicher* Samu, *Meller* Mór, *Kánitz* Gyula, *Greiner* Hugó és *Klein* József.

Az elnök ezután meghiteltette az azonosságit tanukat, aztán sorshuzással döntötte el, hogy melyik pártot bocassák először az urnához. A két jelölt nevét egy-egy szelet papírra írták s egy kalapba tet-

ték. *Elsőnek Mezei Mór nevéet húzták ki, amit a párt hívei zajos éljenzéssel fogadtak.*

A választókat fölolválva huszával becsátották a terembe. Az első három választó, aki Mezeire leszávozott, *Grünwald* Bernát nyug. miniszteri osztálytanácsos, dr. *Kravsz* Ede ügyvéd és *Stiller* Bertalan orvos-tanár volt. *Sándor* Pálnak első három szavazója *Gerő* Lajos, *Hrauda* Ede és *Zimmermann* Samu volt.

A szavazás egybékét olyan zajjal, tolongással indult, hogy az elnök a saját szavát is alig hallotta, a választókat meg éppen sem. Elrendelte tehát, hogy csak a husz-husz szavazót s a köteleességükben eljáró újságírókat becsátassák a terembe, más senkit. Ennek a rendeletnek a dr. *Boda* Dezső kapitány vezérése alatt kivonult rendőri asszisztencia nyomban eleget tett s így azonnal a szavazás rendezten ment.

Bent a teremben komolyabb és vidámabb incidensek egymást érték.

Egy *Ort* Fülöp nevű ember le akart szavazni *Sándor* Pálra, de a bárcóját még tegnap erőszakkal elvette tőle egy Mezei-párti kortes. Az elnök a két párt hangos vitakozása közben jelentette ki, hogy *Ort* Fülöp nem szavazhat.

Csakhamar a Mezei-pártot is érte veszteség. *Settig* Lajos elvtársukra a *Sándor*-párt bizalmi emberei rábizonyították, hogy esőd alatt van. A szavazatát természetesen nem fogadták el.

Jóleső derűtség vegyült a zajba, mikor *Deutsch* Mór, egy rövidáru-kereskedő lépett az urnához, hogy Mezeire adja a szavazatát.

— Hiszen *Deutsch* Mór meghalt! — kiáltották az ellenpárt bizalmi emberei.

— *En* meghaltam? — kérdezte megdöbbenve az öreg.

— Igenis meghalt! — hangzott a felelet.

— Beesületemre mondom, — szölt derűtség közt *Deutsch* Mór, hogy nem haltam meg, s leszávozott a jelöltjére.

Komolyabb összejövetél történt *Baho* György szavazata miatt. *Baho* György a névjegyzék szerint tőkés s 42 éves. Ő pedig magát vízvezeték-szerelőnek mondta s 34 évesnek. A Mezei-párt bizalmi férfiai, *Baracs* Marcel és *Fürst* László kiigósolták a szavazatát. Unger Alajos elnök azonban kijelentette, hogy az új választási törvény értelmében néhány év különbséget akadályul nem fogad el.

— Ez ellen óvást teszek. Kérem jegyzőkönyvbe venni — kiáltott fel *Fürst* László.

Unger elnök: Az azonnalságát senki se kifogásolja, tehát el fogadom a szavazatát. Kire szavaz?

— *Sándor* Pálra, — szölt *Baho* s a teremben levő *Sándor*-pártiak megjelenezték.

A Mezei-párt bizalmi férfiai izgatottan ugráltak fel helyeikről: *Titakozunk! Fegyelműt fogunk kérni!*

— Nem disputálok, — jegyezte meg az elnök.

— Ez az ügy be van fejezve.

Fürst László: Kérem az óvást a jegyzőkönyvbe venni. Ezt rendeli a törvény.

— A törvényt úgy ismerem, mint a Miatyánkot, — szölt az elnök. — Az óvást jegyzőkönyvbe nem veszem, annak ott helye nincs. Itt a törvény, tessék megmutatni azt a §-t. Nem engedek ehhez több szót. Tessék ellenem fegyelműt kérni. Folytassák tovább a szavazást.

A szavazatok aránya egybéként ezalatt pillanatra sem változott. Minden párt teljes turnust vitt az urnához s így a szerint amint Mezei emberei szavaztak le éppen, vagy a *Sándor* hívei, hol az egyik, hol a másik jelölt volt néhány szavazattal többségben. A kolompokos persze mindig megragadták a kedvezőbb pillanatot s olyankor köröztették tettek táblákon az eredményt, mikor az ő jeleltük volt éppen többségben. Így aztán Mezeiéknek is igazuk volt, *Sándor*éknak is. Minthogy azonban a párhuzamosan szaporodó szavazatok hirdetésével nem igen kelthettek nagyobb lelkesedést, a szavazatok fontosságát próbálták kiaknázni. A Mezei-párt gyors írtárgaszkon hirdette, hogy *Mezei* Móra szavazott: gróf *Széchenyi* Béla, *Bródy* Zsigmond főrendiházi tag, *Lánczy* Leó, majd később *Vörös* László volt államtitkár és *Mándy* Lajos miniszteri tanácsos. Viszont a *Sándor*-párt póznákra erősített fekete táblákon jelezte híveinek:

— Eppen most szavazott *Sándor* Pálra *Rudnay* Béla főkapitány.

— *Matkovics* Sándor a mi jelöltünkre adta szavazatát.

Egetverő éljenzés volt rá a felelet.

S ez mégis csak egyhangú volt. nagyobb emócióra se ok, se alkalom. Délig. A Mezei-tábor lelkesedett, mikor egy-egy kapacitás érkezett; a *Sándor*-tábor ujjongott, amikor lobogó ingben, gatyában paraszt banderisták hoztak egész kocsisorral kültek választókat. Aztán megint esend volt s a kíváncsiak elindulhattak megnézni a küzdő táborok berendezkedését. A Mezei-tábor a szemnek nem sokat kínált, műhelybe betekinteni nem igen engedett. Ellenben a *Sándor*-tábor majdnem látványosságnak volt

szánva. A *Gorve*-utca sarkán ugyanis, egy üres telken hatalmas barakkot emeltek virradóra s ebben a barakkban nyilvánosan dolgozott az iroda. Már a barakk külseje is csábított. Ki volt tapétázva a *Sándor*-párt színeszínű plakátaival s a nemzetiszín zászlókkal szegélyezett bejárattal szemben csábított ez a felírás: *Sör*. Aki megszomjazott, ott ihatott kedvére. Ha aztán megelégette a sört, bekuklantható az irodába, ahol fúrge tisztviselők csinálták az információkat. Amerikai rendszer szerint minden öt percben szolgálták listákkal, melyekből a repülő kortesek nyomban megtudhatták: ki szavazott már le, kiért kell még elmenni, hány órára rendelte valaki a kocsi, ki a kété, akit most kell megfogni, ki maradhat későbbre, ki halt meg, ki költözött el, ki hol található és így tovább. Ugy dolgoztak ott, mint a parancsolat. S a látványosságzámba menő irodának állandóan sok volt a bámulója.

Délben ez volt a szavazatok aránya:

Mezeire szavazott 378

Sándorra szavazott 366

Változás a szavazatok arányában sokáig nem mutatkozott. A maga huszas turnusát mindegyik párt könnyen behozta állandóan.

Két órakor:

Mezeire szavazott 685

Sándorra szavazott 685

Három órakor:

Mezeire szavazott 802

Sándorra szavazott 809

Estig ez ilyenformán ment. Hat óra tájban ezer-negyszáznál versenyeztek egymással Mezei Mór és *Sándor* Pál. De ekkor már a hangos *Sándor*-pártiak azt hírszéltek, hogy Mezei szavazói gyérebben jelentkeznek s a *Sándor* Pál többsége kezd nőni.

Csakugyan hat óra után így álltak a szavazatok:

Mezei 1359.

Sándor 1467.

Ez a többség lázba hozta a *Sándor*-pártot. Az ügyes kortesek és sereghajtók ujjongva nézték az estszállatot s ravaszul hozzáfogtak az esti kép rendezéséhez. Egészen szinpadiasan csinálták a dolgot. Hirtelen táklós emberek vonultak ki a barakkból s kettős sorban odahelyezkedtek a választási helyiség bejáratához. Aztán a fiakkerek is esti dísz kaptak. Minden zászló mellé hatalmas lampion került, melynek tarka énygolyóbisa messzire jelezte a *Sándor*-párti fiakkert. Minthogy pedig ezek a lampionok sűrűn gyulladtak ki, messziről egészen úgy tetszett, mintha a *Sándor*-párt rakétákkal és görög-tűzzel dolgoznék. Végezetül pedig, hogy a szinpad rendezés teljes legyen, negyedóránként olyan kúrtyel barsant, mintha tűz volna: a jel után lampionos emberek elindultak és hirdették utcaszerte, hogy milyen többsége van *Sándor* Pálnak.

Már tökéletesebb rendezést képzelni sem lehet. A publikum a körutról csak úgy tödült a látványosság felé.

A Mezei-párt csöndben dolgozott tovább. Szavazók még folyton jöttek, de a hpótvárosi nagyurak nem szállhatók kivánság szerint egy tömegben mint a külteki jólelkű polgárok. Így aztán megessett, hogy a Mezei-turnus hiányos maradt, egyszer-mászor pedig a Mezei választói be sem akarták engedni a szavazási helyiségbe, mert állítólag már újból a *Sándor*-párt turnusa volt soron. Egy alkalommal e miatt nagy zaj és összetűzés is támadt, mire *Zsigmond* Jenő helyettes elnök kijelentette, hogy szabad immár megszokás nélkül szavazni.

A szavazatok állása az esti órákban ez volt:

6 óra 45 perckor:

Mezei 1334.

Sándor 1467.

7 órakor:

Mezei 1403.

Sándor 1597.

Nyolc órakor már a Mezei-választók erősen megcsappantak. Kedvtelenség fogta el az embereket, a Kálmán-utcai kép szűrűni kezdett. Ellenben a *Sándor*-pártot még jobban felvillanyozta a kedvező kilátás és vidámabban robogtak szavazókért a repülő kortesek.

Kilenc óra után a választás elnöke kitűzte a záróórát. A szavazatok állása ekkor ez volt:

Mezei 1484

Sándor 1772.

Már jóformán csak *Sándor*-párti szavazók jelentkeztek s leszávoztak mindkét pártból a bizalmi férfiak is. Tíz óra után körülbelül tizenöt perccel a szavazás befejeződött s az elnök kihirdette, hogy mután *Mezei* Móra 1801, *Sándor* Pálra 2170 szavazat esett *Sándor* Pál 569 szótöbbséggel a Lipótváros képviselőjévé választott.

A *Sándor*-párti bizalmi férfiak éljenzését ezer-

szerezen visszahangozta néhány másodperccel később az utca népe. A fiakkerek pihenőt tartottak, a *Sándor*-hívek pedig a győztes zászlók alatt érő táklókkal sorolat vontak, hogy a megválasztott képviselő azon keresztül haladjon, mikor mandátumát átveszi. A pihenő fiakkerekbe nők, gyermekek helyezkedtek el, a férfiak az utca egész szélességét ellepték s úgy várták diadalmasan *Sándor* Pált, aki éjfél után nagy lelkesedés közben vette át a mandátumot.

A Terézvárosban.

Budapest egyik legérdekesebb kerülete, a Terézváros amely iránt szokatlanul nagy az érdeklődés. *Radocza* János szabadalvúpartí és dr. *Vázsonyi* Vilmos negyvennyolcas demokrata áll egymással szemben épp úgy, mint öt esztendővel ezelőtt. De azóta nagyot változott a helyzet. Akkor alig másfél órai szavazás után a reménytelen *Vázsonyi* lemondott a küzdelemről s visszalépett. Most azonban teljes hévvel ment bele a harcba, s a választási mozgalom heteiben olyan erősen szervezte a pártját, hogy előrelátható volt a tízes összecsapás. Közvetlenül a választás előtt a kerület 10,492 választója közül hétézeren gondoskodtak szavazó-bárcájukról s biztosra hirdették, hogy a választás ma ugyan nem ér véget.

A két párt nagy elevenséggel vonult fel korán reggel. A zöld-tollas *Radocza*-párt a Terézvárosi Kaszinó előtt gyülekezett az *Andrássy*-uton s kevéssel nyolc óra előtt *Tenczer* Pál, a párt vezérírfa jelt adott:

— Indulhatunk!

A *Radocza*-párt hívei kis zászlócskával kezükben, sok százan vonultak, lelkesen élteve jelöltjüket. Az *Érsek*-utca és a *Nagymező*-utca sarkán növekedett a zaj, amikor az utca egy része hangos abucgokkal szöltöt közbe. Ott az egyik rendőr lova a nagy lármától meg is riadt és levette rendőreit, aki könnyen megsérült.

Nagy lelkesedéssel gyűlt egybe a *Vázsonyi*-párt a *Demokrata* Kör előtt s zeneszóval, zászlók alatt vonult a *Mosonyi*-, *Gyár*- és *Király*-utcán át a *Protéta*-utca sarkán levő választási helyiségébe. Amikor a menet a *Király*-utca 54-ik számú háza elé ért, a harmadik emelet egyik ablakából *Vázsonyi*-ellenes nyomtatványok röpködtek le, ami a lent hullámzó hármastollu *Vázsonyisták*ban nagy izgatottságot keltett. Az *Érsek*-utcai iskolában, amelynek földszinti termei szolgálnak a szavazás helyéül, akkor már együtt voltak a választást intéző férfiak, s a *Vázsonyi*-párt egyik bizalmi írfa panaszt is tett *Mérv* János választási elnöknel az incidensről. Az elnök nyomban utasította is *Czylik* rendőrtanácsost, hogy az ilyen rendezárasnak elejét vegye. A rendőrtanácsos két detektívét küldött ki, s azok a kerületi kapitányságra vitték a rendezavart.

(A választási terület.)

Nyolc órára, amikor a választási aktust megindították, a választási telep képe nagy arányokban bontakozott ki. Az *Érsek*-utacát az iskola főbejáratánál kerítés választotta el s a *Nagymező*-utca felől lévő részen a *Radocza*-párt foglalt állást, a tulsó oldalon, a templom háta mögött *Vázsonyiék* tábora helyezkedett el. Itt különösen mozgalmas lett mindjárt az élet. Zászlókból diadalkapukat rögtönöztek, nagy táblákon utmutatások teketéltettek s az agrilis párt a kocsiokon kívül még a fellobogozott biciklit is bevonta a szolgálatba. A *Protéta*-utca felől is palánk zárta el az utat s így minden összekeveredés ki volt zárva.

Kilencedfél órakor *Mérv* János a következő szavakkal hirdette ki a nála bejelentett jelölteket:

Tisztelt választópolgárok!

A törvény által előírt lételóra letelvény, kihirdetem, hogy tíz-tíz választópolgár által nálam két képviselőjelöltet jelentettek be; egyik részről *Radocza* Jánost, a másik párt részéről *Vázsonyi* Vilmost. (Dr. *Vázsonyi* Vilmost, kérem, — szölt közbe dr. *Lóv* Tivadár — nehogy félreértés támadjon.) Szóval: dr. *Vázsonyi* Vilmost. Két jelölt lévén, tehát elrendelem a törvény értelmében a szavazást és annak kezdetét kilenc órára tűzöm ki.

Ezután kihirdette a bizalmi férfiakat és azonossági tanukat.

A választási küldöttségek a következőképp alakultak meg:

Az I. küldöttség elnöke *Mérv* János, jegyzője dr. *Rigó* Kálmán, helyettes elnök dr. *Orley* Lajos, helyettes jegyző *Moogor* Károly. Bizalmi férfiak *Radocza*ék részéről: *Arnstein* Henrik és *Gelleri* Mór; azonossági tanu: Dr. *Hers* Mór. *Vázsonyiék* részéről bizalmi férfiak: Dr. *Pollacek* Sándor és dr. *Popper* Tódor, azonossági tanu *Biró* Henrik. A hatóság részéről *Mátray* József előjáró.

A II. küldöttség elnöke *Részavölgyi* Manó, jegyzője *Föray* Gábor; helyettes elnök dr. *Orley* Lajos, helyettes jegyző dr. *Weisz* János. Bizalmi férfiak a *Radocza*-párt részéről: *Porges* Fülöp és *Óidal* János,

azonossági tanu Janza Nándor. Vázsonyi bizalmi férfai: Dr. Rózsa Vilmos és dr. Sacler Lipót; azonossági tanu: Takács Ferenc. A hatóság részéről: Muzsik Ferenc.

A III. küldöttség elnöke dr. Feleki Béla, jegyzője dr. Perl Soma (az egyetlen ellenzéki), helyettes elnök Kunz Ferenc, helyettes jegyző dr. Fleischmann József. Radocza bizalmi férfai: Bauer Ervin és Kohn Arnold, azonossági tanu Hanák Ferenc. Vázsonyi bizalmi férfai: dr. Preisach Vilmos, dr. Leitner Adolf, azonossági tanu Weiss Mór. Hatósági személy: Udomek Rezső.

A rendő Czaplik rendőtanácsos vezetése alatt Nagy Károly, Kerny Géza, Porubszky, Illek, Pászán, Soltu rendőrőrgalmazók, Kális Lajos rendőrfelügyelő, nyolcval gyalogos-, nyolc lovasrendőr és négy de-
tektív ügyelnek.

A szavazás előtt dr. Rózsa Vilmos, a Vázsonyi-párt bizalmi férfja, kifogásolta Forrai Gábornak, mint az államvasutak főtitkárának a szavazatszedő-bizottságban való részvételét. Az elnök azonban helybenhagyta a Forrai Gábor közreműködését.

Fél kilenckor az azonossági tanuk letették az esküt, s a választási elnök sorshuzás utján döntötte el, hogy melyik párt kezdje meg a szavazást. A kalapból Radocza neve került ki.

Közvetlenül a szavazás megkezdése előtt megjelent Halmos János polgármester, hogy személyesen meggyőződjék, rendben van-e minden. A küldöttségi elnökök megnyugtató válaszára a polgármester ismét eltávozott.

Ezután megkezdődött a szavazás. Huszával bocsátották be váltakozva a pártok részéről a szavazókat. Az első szavazó Erdős Ferenc volt, aki Radoczára szavazott. Vázsonyira elsőnek Breytmayer Román szavazott. Fél tízkor Radoczára 92-en, Vázsonyira 88-an szavaztak le. Nemsokára két előkelő szavazó érkezik. Az egyik Hegedüs Sándor kereskedelmiügyi miniszter, aki a II. szavazatszedő bizottsághoz lép s átadja választói igazolványát.

— Hegedüs Sándor... Radoczára — mondja a választási alelnök, amire a miniszter mosolyogva jegyzi meg:

— No ezt véletlenül eltálla.

Kevésel aztán Darányi Ignác földművelésügyi miniszter érkezik meg s ezt mondja:

— Radocza Jánosra szavazok!

A minisztereket megéjlenzik s aztán zavartalanul folyik a szavazás egyforma tempóban.

Tíz óra után történt az első visszautasítás. Herzog Mór kassárfonó adófizető-könyvével igazolván magát, Vázsonyira akart lesavazni, de a választók névjegyzékében nincs benn.

Azután bent a választási helyiségben izgalmasabbá válik a hangulat. A Radocza-párt részéről egy pár pillanatig késik egy huszas turnus. Az első küldöttségnél felpattannak Vázsonyi bizalmi férfai.

— Szándékosan késnek. Így egy hétig se leszünk készen.

Valahogy leosillapodnak, aztán megálapodás történik, hogy harmincával bocsássák be a választókat. A legközelebbi visszautasított Herzfeld Henrik borügynök, aki adókönyvét mutatja be, de nem engedik szavazni, mert nincs benn a választók névjegyzékében.

Tizenegy óra tájban újabb zivatáros jelenet volt. Biró Henrik tiltakozik Rózsavölgyi alelnök intézkedése ellen, hogy egy Radocza-turnusba keveredett négy Vázsonyi-szavazót kifogásol. A Radocza-párt emberei tiltakoznak az ellen, hogy Vázsonyi-pártiak az ellenpárt kapuján jöjjenek be szavazni.

— De hátha Radocza-pártiak azok, akik a kaputól az urnáig meggondolták magukat! — vetik közbe Vázsonyiék.

A választási elnök közbelépése ismét véget vet a jelenetnek, elrendeli azoknak a szavazását, akik egyszer már a küldöttség elé jutottak.

Tizenkettő óra, amikor

Radoczára	Vázsonyira
277-en	361-en

szavaztak le, váratlan megdöbbenő eset zavarta meg a választást.

(Hirtelen halál.)

A második terembe az első bizottság asztala felől igazolt kiáltások hallatszottak be.

— Orvost! Mátraí rosszul van.

Dr. Rózsa Félix és dr. Ráskay, akik éppen ott időztek, berohantak az első terembe, ahol Mátray József, a választáshoz kiküldött eljárárt ott fektült a földön eszméletlenül. Hozzájuk csatlakozott dr. Reich Dezső is, hogy segítsen. A rendkívül kövér természetű, javakorabeli ember egy sikoltással hirtelen hátra dőlt székében s még mielőtt segítségére siethetek, lefordult a padlóra. Az orvosok szétbontották mellén a kabátját, kemény ingét, s élesztgetéséhez látták. De a

hely és levegő kevés volt ott, azért többen az orvosokkal átvitték az ájultat a nagy zürzavarból egy üres terembe. Ott hosszú asztalra helyezték. A szíve, a pulzusa alig vert s az orvosok nagyon kevés reménységgel voltak élete felől. Főlíválta hárman-négyen neki láttak élesztgetéséhez. Mechanikus uton mesterséges lélekzésre akarták bírni s mikor egy pillanatra megnyitotta száját, konyakos vizet adtak neki.

Es újra neki láttak erőfeszítő munkájukhoz, de hiába való volt minden fáradságuk. Tíz-tizenöt perccel az ájulás után végképpen kimondták, hogy nincs segítség. Meghalt, szívszélhűdés érte. Kitudódott, hogy öt nappal ezelőtt már elszorvedett egy rohamot, s ma a nagy hőség s a nagy izgalom előkészítette szomorú halálát. A télen Mátray tüdőgyulladás is szenvedett el, ami szintén csökkentette szervezetének ellentálló képességét. Tizenegy órakor jött a választási helyiségbe, megnézte a szavazást, maga is lesavazott s aztán elfoglalta az első szavazatszedő bizottságnál helyét az asztal végén, ahonnan nem kelt fel többé.

Es éppen a szerencsétlenség idején szavazó dr. Czobor Béla egyetemi tanár áldozár adta rá az utolsó kenetet s imát mondott fölőtte Stáber Vince prépost is.

Dr. Czobor Béla vállalta magára azt a fájdalmas tisztelet, hogy a halott özvegyével tudassa a borzasztó szerencsétlenséget.

A halott egy ideig felöltözött leboritva ott maradt az iskolában, aztán a törvényszéki orvostani intézetbe vitették.

Künn az utcán csak később tudták meg a szomorú esetet. Az utca zibongott, éljenzt, lelkesedett, a Vázsonyi-párton szónoklatokat tartottak. Kadosa Marcell arra szólította fel a választókat, hogy miután a kocsi kevés, gyalog menjenek el párthíveikért. Amikor aztán kiment az utcára is a haláleset híre, mindenki megdöbbenéssel hallotta, s általános volt a részvét az elhunyt családjá iránt.

Aztán újra elnyomott mindent a választási izgalom. Dél-tájban a két pártot elválasztó palánkon át összetűztek az emberek valami miatt. Nagy zajongással szaggatták szét egymás kifeszített zászlóit.

Tizenkét óra tájban Roth, a Folies Caprice komikus szavazott le, ami derűs emócióit kellett. Két óra tájban, ameddig ismét minden kellemetlenség nélkül néhány szavazót utasítottak vissza, megrikultak kissé a Radocza-pártiak. Akkor a szavazatok aránya ez volt:

Radocza	Vázsonyi
698	823

A Vázsonyi-pártiak öröme nőtt, s amikor két óra után tüntetve fogadták a zászlók alatt érkezett államvasuti tisztviselők egy nagy csoportját, a lelkesedés lángja erősen becsapott a termekbe is Vázsonyi emberei közé.

Egy-egy nagyon öreg, vagy beteg szavazó kelt feltűnést, ezek után szavaznak az operaházi tagok, köztük Beck Vilmos a baritonista Vázsonyira, amiért meleg kézsorításokat kap, később elterjed egy zsebtolvajlás híre. Dr. Pollateknek, Vázsonyi egyik bizalmi férfjának óráját, láncát emelték el a zavarban. Izgalmat keltett, mikor egy fiatal ember lépett az egyik küldöttséghez és zavartan így szólt:

— Én a berlini főkapitány vagyok. Eljöttem szavazni és majd beszélek a királyljal.

A szegény ember örült volt, s nagynehezen tudták csak elvinni.

Három órakor:

Radocza	Vázsonyi
708	1011

Háromnegyed négykor viharos jelenet csinálnak Vázsonyiék, amiért nem követik egymást rohamosan a csoportok. Radocza-pártiak és Vázsonyisták most egyformán szállítják megint az ötvenes csoportokat s négy óra

Radocza	Vázsonyi
975	1245

embere szavazott már le.

(Este.)

Mire a szürkület leszálott, az érdekesítő választás híre a csöndesebb kerületekből és onnan, ahol a választás már véget ért, nagy sokaságban jöttek az érdeklődők, s a Vázsonyi-táborban nőtőn-nővő mozgalomba olvadtak bele. A Radocza-párt területén esőndesen várták a választók, míg rájuk kerül a sor.

Öt óra után a szavazó-helyiségekben, ahol mind lázasabban folyt a munka, világot gyújtottak, az utcán pedig lampionok gyulladtak ki, s a környék házaiban gyertyákat gyújtottak. Valóságos ünnepi kivilágítás következett be s mindez csak növelte a Vázsonyi-tábor kedvét. A szűk térségen ember-ember hátán

állott s viharos éljenzésbe törtek ki a várakozók, mi-helyt valami kis alkaiom kinalkozott. Különösen a szavazás kihirdetett eredményeire zudult fel a lelkesedés. Öt óra tizenöt perckor ez volt az arány:

Radocza	Vázsonyi
1187	1520

Most ötven pénzintézeti tisztviselő jött egy csoportban s Radoczára adta le szavazatát.

Háromnegyed hatkor:

Radocza	Vázsonyi
1239	1605

Allandóan többségben érkeznek Vázsonyi hívei, s most már az ötvenes csoportban való lesavazást sem tartják be. Többen is jönnek egyszerre.

— Akár százával is győzzük! — kiáltják künn.

A Próféta-utcában egy erkélyről egy államvasuti ellenőr buzdítja a választókat.

6 óra 30 perckor:

Radocza	Vázsonyi
1362	1819

Hét órakor ötszáz a többség, s Vázsonyi-pártiak még egyre érkeznek és legalább ezer szavazó van együtt.

Nyolckor egy nagy társzerket fogadnak künn, amely választókat hozott, s a mindenféle járművekhez a legmodernebb is megjeleneik: az automobil. A királyi utcában akkor már a körüti növekedett meg a közönség. Dr. Rózsa Vilmos szónoklattal tartja a választókat, akiknek jórésze ülőn-szomjan tart ki. Az első szabad választást dicsóiti.

Kilencedél órakor egy-két Radocza-párti szavazó keveredik csak a tömegesen szavazó Vázsonyi-pártiak közé, s

háromnegyed kilenckor	
Radoczára	Vázsonyira
1685-en	2410-en

szavaztak le.

Ugyanakkor híre terjedt, hogy kitűzik a zárórat. A hírt meglepetéssel fogadták, mert választók még épp oly tömegesen voltak, mint eddig, de néhány pillanat múlva csakugyan elhangzott mind a három küldöttségnél a záróra kihirdetése tíz óra.

Csupa kiáltás és szorongás volt már ekkor a termekben észlelhető. Egy-egy hangos kiáltás emel, zürzavarból:

— Lelkesedéssel szavazok dr. Vázsonyi Vilmosra!

— Kérjük a Vázsonyi híveit, akik lesavaztak, hogy jelöljük érdekében távozzanak! Addig nem jöhetnek új szavazók.

Kivülről pedig állandó zugással, morajlással olvad egybe a riadó éljenzés és hatalmas kórusban hangzik fel az ének.

1/10-kor:

Radocza	Vázsonyi
1733	2538

Fél tízig Radoczaiék csak két szavazattal gyarapodtak. Akkor

Radoczára	Vázsonyira
1735	2624

szavazat jutott.

A záróra közeledett s rohamosan olvasták a neveket, úgy, hogy tíz órára 1025 volt Vázsonyi-szö-többsége.

Radoczára	Vázsonyira
1776	2801

szavazat gyült egybe.

Lejárt a záróra, de nem lett vége a szavazásnak. Kihirdették, hogy azokat, akik még nem szavaztak le, az iskola udvarára és terméibe viszik s a kaput bezárják, úgy, hogy mások nem szavazhatnak le többé.

Igy is történnik.

1/11-kor:

Radocsának	Vázsonyinak
1785	3022

szavazata volt.

Az utolsó szavazatok között volt Vázsonyi apjaé. Az öreg urat szűnni nem akaró lelkesedéssel fogadták. Az egyik bizalmiférfu ezzel a kiáltással vezette az urna elé:

— Uraim, ha ez az ember nem volna, Vázsonyi nem lehetne képviselőnk!

Az öreg ur apai örömétől ellágyultan esőkolódzott össze barátjaival, szemében könnyek ragyogtak. Néhány perc múlva vége volt a szavazásnak, utolsó-nak Töpfler Antal szavazott le Vázsonyira. A teremből aztán mindenki távozott, hogy a küldöttségek összehívathassák az eredményt.

Mielőtt az megtörtént volna, dr. Pollatek rövid beszédben megköszönte az elnökségnek a polgárság nevében a választás pártatlan és fáradságtalan vezetését.

Tizenegy óra husz perckor Mérő János elnök a terembe hívatta a lapok tudósítóit, s először előt-

tük hirdette ki a választás eredményét a következőképpen:

— Zsurnaliszta urak! Kihirdetem önöknek a választás eredményét. Radoca Jánosra leadtak 1792, Vázosny Vilmosra 3266 szavazatot. Dr. Vázosny Vilmos tehát 1474 szótöbbséggel a VI. kerület képviselője lett.

— Eljen Vázosny Vilmos! Eljen az elnök! — hangzott lelkesen, mire az elnök ezzel felelt:

— Eljenek az újságírók!

Az utcán pedig egekig tört az éljen-riadal a meglepően fényes győzelem hírére.

A mámoros tömeg Vázosny Vilmos Eötvös-utcai lakása elé vonult éljenzve és dalolta. A VI. kerület új képviselőjét dr. Löw Tivadar vezetésével a küldöttség hívta el a választási helyiségbe. Az ezernyi tömeg azonban előbb halani kívánta Vázosnyit, aki beszélt is. Azután diadalmenetben követték Vázosnyit az érsek-utcai iskolába.

Utközben a lovakat is kilógták kocsija elől.

Bent a termekben pedig még a választási jegyzőkönyvet írták. A munka sokáig tartott, s ezalatt a türelmetlenkedő közönség mind jobban kívánta már halni Vázosnyit.

— Halljuk, halljuk Vázosnyit! Eljen képviselőnk! — és zörgötték az ablakokat.

Egy óra tájban végre Mérő János választási elnök átadta Vázosnyinak a mandátumot. Rövid beszédben szerencsét kívánt neki s arra kérte, hogy tehetőségét, képességeit a parlamentben a főváros és a haza javára értekesítse. Vázosny hálás szívet fogadta a mandátumot s kijelentette, hogy a mandátum az ő számára nem pihenést jelent, hanem további küzdelmet. Szavaira éljenzés hangzott fel, amelyre visszhangult az utca riadalma felelt s az csak akkor csillapult le, amikor Vázosny egy ablakba lépve beszédét mondott. A nép óriási tömegekben a Demokrata Körbe is elkísérte Vázosnyit, aki ott is szólt még a Kör nagytermében. Két óra tájban oszlott el csak a rengeteg közönség, szüntelenül éljenzve Vázosnyit.

A VII. kerületben.

A jelöltek sokaságára nézve első helyen állott a hetedik kerület amelyben nem kevesebb, mint négy jelölt mérkőzött, és pedig Morzsányi Károly és Hegedűs Gyula szabadalvűek. Somogyi Lajos negyvenöt éves demokrata és Goldner Adólt szocialista. A jelöltek sokasága azonban nem jelentett egyuttal érdekes választási küzdelmet is. Ebben a kerületben a legkevésbé beavatottak is egész határozottsággal meg tudták jósolni Morzsányi Károly győzelmét. A választás itt eszement volt de elég hosszadalma, mert négyezernél több szavazatot adtak be és így az eredmény — a számszerű eredmény tudniillik — csak este kilenc óra felé lett ismeretes.

A választás a nyár-utcai elemi iskola tornatermében folyt le. Az iskolapépület előtt az utcát deszkakerítéssel elrekesztették. A választás elnöke, Paksy Béla 8 órakor megnyitotta a választást és kijelentette, hogy fél 9 óráig fogad el jelölést. Ennek leteltével az elnök jelentette, hogy négy jelöltet ajánlottak és pedig:

1. Ehrlich G. Gusztáv és társai (köztük báró Podmaniczky Frigyes) dr. Morzsányi Károlyt;
2. Csongor György és társai Somogyi Lajost;
3. Ország Imre és társai Hegedűs Gyula miniszteri számvizsgálót;
4. Baron Ede és társai dr. Goldner Adolfot.

Pontban 9 órakor az elnök elrendelte a szavazást a következő sorrend mellett: Goldner Adolf, Hegedűs Gyula, Somogyi Lajos és Morzsányi Károly. Már az első óra leteltével biztosnak látszott Morzsányi Károlynak, a szabadalvűpárt jelöltjének túlnyomó többsége. A szavazatok aránya a következőleg állott:

Déli 1 óráig:

Morzsányi	1181
Somogyi	89
Hegedűs	44
Goldner	13

Délután 4 óráig:

Morzsányi	2138
Somogyi	181
Hegedűs	83
Goldner	20

szavazatot kapott.

Este fél 8 órakor tüzte ki Paksy választási elnök a zárórát fél 9 órára.

A szavazatok számaránya ekkor így állott:

Morzsányi	3544
Somogyi	312
Hegedűs	124
Goldner	31

Este fél 9 órakor az elnök bezárta a szavazást. A választás eredményét fél 10 óra után kirdették ki. Beadott összesen 4038 szavazatot. Ebből:

Morzsányi	3569
Somogyi	312
Hegedűs	126
Goldner	31

szavazatot kapott s így Morzsányi 3100 szavazattöbbséggel megválasztották. A választás eredményét az elnök lelkes beszéd kíséretében adta tudtára a választási helyiségben megjelent Morzsányinak, aki hosszabb beszédben mondott köszönetet.

A VIII. kerületben.

A Józsefvárosban elég élénk volt a választás külső képe, noha Berzeviczy Albert győzelme Csepreghy Jánossal, az iparosok és kereskedők egy részének pártkonkivüli jelöltjével és Vig Viktor függetlenségi jelölttel szemben egy perorg sem volt kétségess.

A VIII. ker. választás élénken indult meg. Már kora reggel nagy csapatokban lepték el a választási helyiségnek, a Rök-Szilárd-utcai elemi iskolának környékét. Az iskola Sándor-tér felé eső részét a Berzeviczy-pártnak, a Keresepi-ut felé eső részét pedig a Csepreghy és Vig Viktor-pártnak tartották fenn. A küzdő feleket deszkafal választja el egymástól. Reggel hét órakor gyülekezett minden párt a kijelölt tanyán.

Pont 8 órakor Verédy Károly királyi tanácsos, a választási elnök megjelent az utcán emelt dobogón és kihirdette, hogy három jelöltet ajánlottak a jözei-városi választópolgárok: Berzeviczy Albertet, Csepreghy Jánost és dr. Vig Viktort. A bizottság a következőképp alakult meg. Első szavazatszedő-küldöttségben elnök: dr. Verédy Károly. Jegyző: dr. Bencsik József. Második küldöttségben elnök: Novák Sándor. Jegyző: dr. Grauer Vilmos. Bizalmi férfiak a Berzeviczy-párt részéről: Jobb Géza, Rosenberg Sándor, Gonda Dezső és Hazslinszky Károly. A Csepreghy-párt részéről: Russz János, Vanitschek Béla, Damjanich Odón és Gera Lajos. A Vig-párt részéről: dr. Kratochvílla János, dr. Fürst Sigmond, dr. Papp László és Szabó János. Ezután az azonosságai tanuk esketése következett. A Berzeviczy-párt azonosságai tanui Ormay és Berkes, a Csepreghy-párt tanui Russz Mihály és Zámolyi voltak. A Vig-párt tanuja nem jelent meg és így az egyik bizalmi férfi tett esküt. Ezután a sorsolás következett. A szavazást a sorsolás szerint Csepreghy János pártja kezdi.

A szavazás a legnagyobb csendben folyt. Fél tíz órakor három állami férfi érkezett a választási terembe: Tisza Kálmán, Horánszky Nándor és dr. Wlassics Gyula miniszter. Tisza és Horánszky egyszerre szavaztak le a két küldöttség előtt Berzeviczyre. Utánok Wlassics adta le szavazatát Berzeviczyre. A szavazatok aránya:

¼11 órakor:

Berzeviczy	343
Csepreghy	100
Vig	24

Berzeviczy többsége azután óráról-óra növekedett. Délben így állott a szavazatok aránya:

Berzeviczy	684
Csepreghy	166
Vig	61

Két órára már Berzeviczy szavazatainak a száma az ezerkétszáz felé járt s a másik két jelölt együttvéve nem kapta meg ennek a felét.

Este ¼8 órakor

Berzeviczy	2080
Csepreghy	745
Vig	221

szavazatot kapott. Az elnök, miután szavazók csak gyéren jelentkeznek, a zárórát ¼9 órára tüzte ki. Egyenved kilenc órakor az elnök kihirdette az eredményt, mely szerint beadott összesen 3098 szavazatot. Ebből kapott Berzeviczy 2104-et, Csepreghy 770-et és Vig 224-et. Így tehát a fővárosi VIII. kerület képviselőjévé dr. Berzeviczy Albertet választották meg 1110 szavazattöbbséggel. Tíz és fél órakor egy küldöttség ment Berzeviczyért, aki megjelenvén a választás színhelyén, zajos és lelkes ovációban részesült. Dr. Verédy Károly választási elnök szép beszéd kíséretében átnyújtotta a választási jegyzőkönyvet. Berzeviczy Albert meghatva köszönte meg, immár negyedizben, e kerület polgárainak bizalmát.

A IX-X. kerületben.

A Ferenfváros egyike a legélénkebb kerületeknek. Kora reggel óta hangosak az utcák; zászlós kocsik, omnibuszok száguldanak végig az utcákon s már hajnalutján zászlós csoportok jártak be a városrészt, hangos zene- és énekszóval. A jó ferencvárosiak és kőbányaiak még nagyon is lelkesednek az alkotmányos küzdelemért és világért sem engednének ebben a tekintetben egy cseppet se a jogaikból.

Itt három jelölt küzdött egymással. Hock János, Springer Ferenc és Tompa Antal, két szabadalvű és egy függetlenségi vették fel a harcot a mandátumért. Mindenki tudta, hogy sokáig fog tartani a választás, mert a kerületnek 6092 választópolgára van.

A Bakács-téri iskola tornatermét rendezték be választási helyiségnek. A Bakács-tér deszkakerítéssel két részre van osztva. Egyik részen a Hock-párt másikon a Springer párt táboroz, míg a Tompa-párt az Üllői-ut felől a Rákos- és Kinizsi-utakon át jut a választási terembe. A tornaterem három ajtaján át

léphetnek be a választók — pártok szerint — a terembe.

A választási elnök dr. Tóth László. Helyettes elnökök: dr. Békay Árpád és Horváth Lajos. Az I. szavazatszedő küldöttség elnöke dr. Tóth László, a II. küldöttség Kiss István.

A pártok hangos zeneszóval, fél nyolc óra tájban vonultak gyülekezési helyeikről a szavazóhelyiség elé. Itt élették jelöltjeiket mindaddig, amíg nyolc órákig megnyit az iskola kapuja s kilépett azon dr. Tóth László, hogy az egybegyűlt választópolgárokat nyugodt viselkedésre figyelmeztesse. Kijelentette, hogy a törvény szerint megnyitja a választást s fél kilencig kell megtenni a jelölést; míg a szavazás kilenc órákig kezdődik.

Félkilenckor kijelentette az elnök, hogy három jelölés érkezett hozzá: Hock János, dr. Springer Ferencet és Tompa Antal ajánlottak a megfelelő formák szerint képviselőjelölteknek. Bizalmi férfiakul a Hock párt részéről dr. Erdős Kálmán és Barok Sándor, a Springer-párt részéről Schwarcz János és Schreil János, a Tompa-párt részéről pedig Harsányi Sándor és Aranyosi András jelentkeznek.

A bizalmi-férfiak letették az esküt, majd az elnökséggel együtt megállapodtak abban, hogy a szavazatot pártokonként, huszas csoportokban bocsátják be a választási helyiségbe. A sorrendet sorsolás útján állapították meg. E szerint elsőnek a Springer-párt, utána a Tompa hívei s végül Hock emberei szavaznak.

A szavazás pontban kilenc órakor, nyugodtan kezdődött a két szavazatszedő küldöttség előtt. Springernek első szavazói Fillingér Károly és Seregi József voltak. Pulszky Garibaldit, aki szintén az első között szavazott Springerre, megéljeneztek Springer hívei.

Kint a Bakács-téren és a Kinizsi-utóban ezalatt mozgalmak volt az élet. A pártok vezetőemberei kitarásra buzdították a választókat, a kortesek meg fiakkereken és omnibuszokon hordták be embereiket. Az omnibuszok is fel voltak díszítve nemzetiszínű szalagokkal és virágokkal. A rendre Orincsay önkormányzat tanácsos, a kerületi kapitányság vezetője rendelkezése mellett negyven gyalogos és nyolc lovasrendőri vigyázott.

A szavazás ezalatt nyugodtan, példás rendben folyt a teremben. A szavazatok számarányai a következők voltak:

	Hockra	Springerre	Tompára
10 órakor	40	40	30
¼11 "	56	72	47
¼12 "	178	192	111
¼ 1 "	290	295	127
¼ 5 "	797	809	312

Springer és Hock pártja még a délutáni órákban is győzte szavazatokkal. Minden alkalommal be tudták hozni a husz szavazót, míg Tompa párhívei már délfele fogyatkoztóléiben voltak; délután pedig már csak egyenkint szállingóztak.

A szavazóteremben érdekes epizód délutánig alig fordult elő. Délfele hoztak a Hock-pártiak egy törődött aggastyánt, Zavodil Antal ferencvárosi polgárt. Az öreg ur nagyot is hallott, beszélni is alig tud s mikor a választási elnök megkérdezi tőle, hogy kire szavaz, ahogy se tudja kimondani Hock János nevét. A kortesek sugják neki, ami ellen a választási elnök tiltakozik. Le akarja vele iratni a nevet, de az öreg ur ezt se tudja megtenni. Végre is nagynehezen, jó tíz peronyi biztatás után valahogy kinyögte Hock János nevét s az elnök elfogadta szavazatát. A Hock-párt hívei megéljeneztek őt is és a küldöttség elnökét is.

Annál zajosabb volt délután az utca. Különösen a Tompa-párt megfigyelték hívei csaptak nagy lármát s ha egy-egy Springer-féle kocsi érkezett az utcába; a rajta ülő kortest elverték, zászlóját összetépték. Ezután időnként megint nyugodtak lettek a kedélyek s a rendőrség sem avatkozott bele az ilyen kisebb esetepatékba.

Délután már látni lehetett, hogy a választás csak a késő éjjeli órákban ér véget, mert öt óráig alig kétezer ember szavazott le, hoított közel négyezer választó vette ki a szavazó-bárcáját.

Este elő már erősen dolgoztak a pártok. A Bakács-téren temérdek ember gyűlt egybe, hogy megtudja a választás eredményét. Különösen Tompa hívei álltak oda nagy számban s olyan talrengető éljenzést vettek véghez, mintha nekik lett volna legtöbb kilátásuk a győzelemre. A Springer-párti kocsikat sorra megtámadták s elszedték tőlük a zászót.

A választási helyiség is egyre élénkebb lett. A Hock-párti szavazók nagy számban érkeztek s akad közöttük egy-egy kötyagos fejű ember is, aki hatalmas hangon kiáltja el:

— Eljen Hock János!

Az elnök osztrák polgárságot, szava azonban keveset használ a nagy zürichben. A pártok ekkor már a következőképpen állanak:

	1/27-kor	7-kor	1/28-kor
Springer	1086	1151	1222
Hock	1051	1120	1211
Tompa	401	420	429

Az utcák e közben egyre élénkebbé válnak. Különösen élénk a Bakács-ternek a Körut felé eső része, ahol a Hock-pártiak tanúznak. A nagy csoportokból kisebb csoportok válnak ki, bejárják a Ferencváros utcáit és úgy élelik feljöttüket. A választási helyiségek néha-néha verekedés híre érkezik s apróbb üzenetkötések támadnak is, de a rendőrségnek azért alig akad dolga. Csúpán a Soroksári-utcába hívnak egy pár lovasrendőrt, akik szétosztatták az ott kelekezett tumultust.

Bent a szavazóteremben egyre gyéribben jelentkeznek Springer választói s már a turnusokat is alig győzik kiállítani, míg a Hock-párt — tartalékba helyezték embereivel — tömegesen vonul szavazni. Este nyolc órakor a következők:

Springer	Hock	Tompa
1258	1282	435

Amint Hockék győzelme egyre valószínűbbé válik, akként népszerűségi ódaként az utcán a lármá és a zaj. A Hock-tábor kortesdalokat énekel a Bakács-terén s asszonyok vegyülnek a tömegbe, élteve Hockot és burdítva a jérfákat a munkára. Minden Hock-párti szavazót élénken megjeleneznek. A szavazatok este 9 órakor a következőképpen oszlanak meg:

Hock	Springer	Tompa
1451	1326	446

Hocknak ekkor már 125 szótöbbsége van Springer fölött. A Hock-párt biztosra veszi a győzelmet és erősen dolgozik. Egyre hozza a szavazókat, míg Springerék nem tudnak már szavazókat toborozni. Nagy zajt is csapnak Hockék, úgy hogy az elnök rendreutasítja őket. Fél tízkor a következő a számarány:

Hock	Springer	Tompa
1337	1340	449.

A Hock-párt reménye egyre nő, míg a Springer-pártnak tíz óra felé már egyáltalán nincs szavazója.

Háromnegyed tízkor az elnök kintzi a zárórat. A teremből kiszorítják a már leszávozott embereket, akik a folyosókat s az udvart lepik el s ott élelik Hock Jánost. Az utca is egyre élénkül. A szavazatok ekkor a következőképpen állottak:

Hock	Springer	Tompa
1566	1358	449.

Az elnök a záróra kifizését kihirdeti a kapuk előtt is. Ekkor tíz percig zűnnetel a szavazás. Hock szavazói még egyre jönnek s a párt reménykedik, hogy jelöltje abszolút többséget kap. Fél tizenegykor megjelenik a teremben Márkus főpolgármester s élénken érdeklődik a szavazás eredménye iránt. Ekkor már a Hock-pártnak is alig vannak szavazói. Mégis jön egy-kettő és nagy élénkség között leszávoz Hockra.

Háromnegyed tizenegykor az elnök utóljára felbírja a választókat, hogy szavazzanak. Mivel nem jelentkeznek több szavazó, a választást berekesztik. Hozzáfognak a szavazatok összeszámlálásához. Ez egy negyed óráig tart. A végső eredmény a következő:

Hock	Springer	Tompa
1642	1386	460

Az elnök a szavazatok összeszámlálása után kihirdeti a szavazás eredményét. E szerint a jelöltek egyike sem kapott általános többséget s így Hock János és Springer Ferenc között pótválasztásra kerül.

A Hock-pártiakat a szavazás eredménye jó kedvre hangolta s éjjel tájban kocsikon, dalolva járták be a főváros utcáit.

A vidéken.

Abony. Gulner Gyula államtitkárt egyhangulag képviselővé választották.

Árad. A választás a legnagyobb rendben indult meg. Salacz Gyula szabadalvú és Müller Károly Kossuth párti egyenlő arányban haladnak. Fél tizenegy órakor Salacznak 213, Müllernek 170 és a szocialista Póór Istvánnak 3 szavazata volt.

Árad. A választás este 9 órakor roppant izgalmomban ért véget. Salacz Gyula polgármester szabadalvú párti 475 szavazattal győzött Müller Károly Kossuth-párti ellenében.

Apatin. Fernbach Péter szabadalvú párti jelöltet egyhangulag megválasztották.

Alsó-rpás. Serbán Miklós egyhangulag képviselővé választották.

Az alvinczi választókerület egyhangulag Seőts Pált választotta meg képviselőjének.

Alsó-Kubin. Abaffy Ödön néppárti Pjtkó Iván tót nemzetiségivel szemben megválasztották.

Alsó-Dabas. Halász Zsigmond szabadalvú párti 4262 szavazattal Rákos Lajos Ugron-párti 120 és Goldner szocialista egy szavazata ellenében képviselővé választották.

Balavásár. Kabós Ferenc eddigi képviselőt szabadalvú programmal egyhangulag újra megválasztották.

Belényes. A választási küzdelem rendkívül heves. Gajári Odön ellenjelöltjének, Barta Ferenc fővárosi ügyvédnek a kortesei az éjszaka számos községből erőszakkal beburoolták Gajári választóit, leittatták őket és megkötötték kezüket, lábukat. Gajári Odön Széll Kálmán miniszterelnöknek sürgényt küldött, amelyben azt mondja, hogy a választói megvédésére csak későn lehetett katonaságot küldeni, a mikor a tárkányi és fenesi kortesek már erőszakkal hozták be az ő választóit. A lázítás a békés románokat végképpen felingerelte az urisztály ellen. Gajári távirata így végződik:

Bukásom kikerülhetetlen. A népet az ellenzék hallatlan fanatizált. Pável püspök ellen is, akit a leghallatlanabb szidalmakkal illetnek. Szörnyű meséket terjesztenek a nép közt. Egyebek közt azt is, hogy Gajári megvesztegette Kossuth Ferenc szakácsnját, a szakácsné megmérgezte Kossuth Ferencet, aki ezért nem jöhetett le a kerületbe. Számos községben szabadon lözik a pálinkát s a finácok nem mernek kimenni, mert félnék, hogy agyonütik őket. Budorásán az éjszaka beütötek Márkovics Balázs házába és őt és családját megverték és súlyosan megsebesítették. A bírót, aki rendet akart csinálni, megbotozták.

Gajáriira eddig leszávozott 194, Barta Ferencre 51. Sajnos azonban, hogy a szabadalvú párti községek már leszávozatták és még csak az ellenzéknek vannak hátra. Mindazonáltal remélhető, hogy a kocka a délután folyamán még megfordul.

Belényes. A beügyminiszteriumhoz a belényesi kerületből jelentések érkeztek, melyek szerint az ellenzék párt erősen terrorizálja a szabadalvú párti választókat. Föltartóztatják a szavazókat, úgy hogy nem juthatnak a szavazáshoz.

Belényesről táviratozzák a Bud. Tud.-nak: A függetlenségi párt részéről a választókat minden módon terrorizálni iparkodnak. Gajári Odön szabadalvú párti jelölt választóit nem engedik a választás helyére jutni. Az eredmény Gajári és Barta Ferenc függetlenségi jelölt között nagyon kétséges.

Beényes. Gajári Odön szavazatainak száma 695, Barta Ferenc függetlenségéigé 1032.

Baán. Erdély Sándor volt igazságügyminiszter 1332 szavazattal Terényi Antal ellen, akit 506 szavazatot kapott, képviselővé választották.

Boros-Jenő. Báró Solymossy Lajos szabadalvú 1024 szavazattal Petkovics István 651 szavazata ellenében képviselővé választották.

Beszteros. Fluger Károly szabadalvú egyhangulag képviselővé választották.

Bereczk. Dr. Neumann Ármán szabadalvú egyhangulag képviselővé választották.

Bethlen. Gróf Bethlen Bálint eddigi képviselőt egyhangulag újra megválasztották.

Berettyó-Ujlain. Leszky Gyulát, a volt függetlenségi párti képviselőt egyhangulag megválasztották.

Bodajk. Tizenegy óráig a szabadalvú Baross Károly 247, Kéty néppárti 160 szavazatot kapott.

Bodajk. Baross Károly szabadalvú Kéty László néppártival szemben 177 szótöbbséggel megválasztották.

Bonyhád. Perczel Dezso egyhangulag képviselővé választották.

Lánffy-Hunyad. Barsay Domokos szabadalvú egyhangulag képviselővé választották.

Bács-Almás. Latinovits Gézát szabadalvú programmal egyhangulag megválasztották.

Bartfa. Bornemissa Adám szabadalvú előnyben van Bujanovich Gyula szabadalvúval szemben.

Báránd. Ilyés Bálint Kossuth-párti egyhangulag képviselővé választották.

Békés-Csaba. Zsilinszky Mihály államtitkárt egyhangulag képviselővé választották.

Barta. Rendkívül nagy számmal vonult fel mindkét szabadalvú párti tábor. Délelőtt 12 órakor Bornemissa Adámnak 271, Bujanovics Gyulának 303 délután 4 órakor Bornemissa Adámnak 387, Bujanovicsnak 502 szavazata volt.

Bobro (Árvamegye). Zmeskál Zoltán néppárti egyhangulag képviselővé választották.

Egasszentgyörgyön. Papp Gézát 834 szavazattal választották meg 28 szavazatot ellenében, melyet a szocialista jelölt kapott.

Besztercebánya. Schmidt József szabadalvú jelöltet 98 szavazattöbbséggel megválasztották Tilles Béla szabadalvú ellenében.

Battonya. Babó Lajos szabadalvú képviselőnek választották meg.

Balassa Gyarmat. Gróf Forgách Antal szabadalvú párti 1056 szavazattal megválasztották Hanzély Gyula szabadalvú párti 816 szavazata ellenében.

Bazin. Gróf Apponyi Gyula szabadalvú 402 szavazata ellenében Hrabovszky József néppárti 520 és Stefanovics Mihos nemzetiségi 282 szavazatot kapott.

Bazinban. Hrabovszky József néppárti 864, gróf Apponyi Gyula szabadalvú 612 és Stefanovics Mihos nemzetiségi 343 szavazatot kapott tehát pótválasztás lesz Hrabovszky és Apponyi gróf között.

Baranya-Szent-Lőrinczen. Tormay Károly szabadalvú 300 szótöbbséggel győzött Holsy Pál Kossuth-pártival szemben.

Békés. Kecskemétyi Ferenc függetlenségi 229 abszolút többséggel választották meg. Ellenfelei voltak Meskó László, a volt képviselő és Nagy Vince Kossuth-pártiak.

Biharen. Kiss Elek 686, Rigó Ferenc 836 szavazatot kapott. Mindketten függetlenségiék.

Óráktornya. Wlassics Gyula közoktatásügyi minisztert egyhangulag nagy lelkesedéssel megválasztották.

Ósáková. Mayer Károly szabadalvú egyhangulag képviselővé választották.

Czegléd. Déli 12 óráig Kossuth Ferencre 240-en, Goldner szocialistára hárman szavaztak.

Czegléd. Kossuth Ferenc 527, Goldner 3 szavazatot kapván, Kossuth megválasztottának nyilvánították.

Csurgó. Báró Inkey József szabadalvú párti 1470 szavazattal az Ugron-párti Szalay Károly 544 szavazata ellenében képviselővé választották. (Az Ugron-párttól elhódított kerület.)

Csikkarozfalva. Dr. Fejér Antal (u), a szabadalvú párti jelöltje, képviselővé választották.

Csacsa. Hieronymi Károly 90 szavazattöbbséggel győzött a néppárt jelöltje ellen.

Csorna. Délután 4 órakor Borsody Géza 840, Rakovszky István 1065.

Csákvár. Dr. Horváth Gyula Kossuth párti jelölt 252 szavazattal győzött Taltán Vilmos szabadalvú ellenében.

Csikszentmárton. Györfly Gyula a szabadalvú párt jelöltje, 308 szavazattöbbséggel képviselővé választották.

Csikszerecsény. Molnár József szabadalvú 219 szótöbbséggel képviselővé választották Pázmány függetlenségi ellen.

Csorna. Az itteni választókerületben délután 4 órakor heves küzdelem folyik Borsody Géza szabadalvú és Rakovszky István néppárti jelöltek között. A számarány majdnem egyenlő és így az eredmény bizonytalan. A szavazás el fog tartani éjjelig. Ugy a Borsody, mint a Rakovszky párt bizalommal tekintenek az eredményre.

Csorán. Rakovszky István néppárti 1575 szavazattal győzött Borsody Géza szabadalvúval szemben.

Debrecezen. Az első kerületben Thaly Kálmán Kossuth-párti választották meg nagy többséggel. A második kerületben Bakonyi Sámuel Kossuth-párti választották meg 509 szavazattöbbséggel. A harmadik kerületben Varga Lajos Kossuth-párti és Doboczi Sándor szabadalvú között pótválasztás lesz.

Dorog. A dorogi kerületben Sacelláry György szabadalvú 688, Perczel Béla néppárti 494 és Szemere Huba függetlenségi 441 szavazatot kapott. Minthogy így az abszolút többség nem jött létre, pótválasztás lesz Sacelláry és Perczel Béla közt.

Duna-Keceöl. Esti 9 óráig Tarajossy Sándor szabadalvú 690-en, Pozsgay Miklós Ugron-párti 1122-en szavaztak le.

Diósd. Délután 2 órakor Sámuel Lázár szabadalvú párti jelöltnek 335, Gabányi Miklós Kossuth-párti jelöltnek 474 szavazata volt. A Kossuth-párti választók terrorizálják a szabadalvú párti választókat. Egy járásbírói díjnak rálott a szolgabíróra.

Diósd. Sámuel Lázár, a kerület volt országgyűlési képviselője, délután 5 órakor az ellenzék halatlan erőszakossága folytán, választói megtámadtatásának kikerülése céljából, kénytelen volt visszalépni, s így a diósdai kerület képviselője Gabányi Miklós lett Kossuth-párti programmal.

Dorog. Este 6 órakor Sacelláry György szabadalvú 688, Perczel Béla néppártinak 430, Szemere Huba Kossuth-pártinak 395 szavazata volt. Valószínűleg pótválasztás lesz a szabadalvú párt és a néppárt között.

Dobra. Lázár Árpád szabadalvú egyhangulag képviselővé választották.

Dobra. Lázár Árpád volt képviselőt újra egyhangulag képviselővé választották szabadalvú programmal.

Dunaszerdahelyen. Bartal Anrél szabadalvúnek eddig impozáns többsége van. Győzelme most már biztos. Tizenegy órakor Bartalnak 299, Rajesányi néppártinak 101 szavazata volt.

Duna-Vecse. Gróf Benyovszky Sándor Kossuth-párti egyhangulag újra megválasztották.

Deés. Gróf Teleki Domokos 121 szavazattöbbséggel képviselővé választották.

Darda. Választókerületben Kiss Emil N. szabadalvú 651, Hermann Ottó 482 szavazatot kapott. Pótválasztásba kerülnek. Antal Gyula N. egyetemi tanár 395, Mayer Béla nyug. fősolgabíró 423 szavazatot nyertek.

Dunaszerdahelyen. Bartal Aurél szabadalvú 1341 szavazattal megválasztották Rajesányi Gyula néppárti 894 szavazata ellenében.

Dunapatályn. Krasznay Ferencet választották meg Kossuth-párti képviselőnek Förster Aurél Ugronista ellenében. Krasznayra 1955 szavazatot esett, Försterre csak 1140.

Duna-Kezel. Tarajossy Sándor szabadelvű 200, Fosszay Miklós Ugron-párti 310.

Déva. Szenikereszthy Györgyöt egyhangulag megválasztották.

Diosd-Szent-Márton. Apáthy Péter eddigi képviselő, szabadelvű egyhangulag újra megválasztották.

Déva. Barcsay Kálmán szabadelvűt óriási többséggel megválasztották.

Darda. Kiss Emil szabadelvű 651, Hermann Ottó függetlenségi 486, Antal néppárti 395 szavazatot kapott.

Eger. Szederkényi Nándor Ugron-párti 519 szótöbbséggel Babocsay Sándor Kossuth-párti ellenében megválasztották. A kormánypart a szavazástól tartózkodott.

Esztogom. Frey Ferenc volt képviselő 891 szavazattal győzött Michnya János Kossuth-párti jelöltnek 70 szavazata ellen. Chlebovits István plébános, akit tíz néppárti választó jelölt egyetlen szavazatot sem kapott. Az egész papság Freyra szavazott.

Esztogombói táviratozzák: Az esztogombi kerületben, hol a szabadelvű jelölt javára egyhangu választásra volt kilátás, az utolsó órában függetlenségi és néppárti részről is történt jelölés.

Esztogom. Frey Ferenc szabadelvű győzelme valószínű.

Eszterháza. Délután 4 órakor Haller 946, Molnár János 1049.

Élesd. Telegyi József szabadelvű egyhangulag képviselővé választották.

Érsek-Ujvár. Délután 2 óráig Timon Ákos szabadelvű 520, Kovács Pál néppárti 380 szavazatot kapott. A választás valószínűleg eltart éjtélj és előreláthatólag Timon győzelmével fog végződni.

Eperjesen Schmidt Gyula visszalépett s Keczer Miklós szabadelvű egyhangulag választották képviselővé.

Esterháza. Molnár János néppárti 1367 szavazatot kapott Haller József szabadelvűpárti 1000 szavazatával szemben.

Érsekujvárott délután öt óráig Timon Ákos szabadelvű 140 szótöbbséggel vezetett. Hat órakor, midőn a néppárti választók megtudták hogy a második szavazatszedő bizottság betejezte működését és Timon ott 14 szótöbbséggel maradt, a fanatizált tömeg megtámadta a kormánypartit választókat és többeket megsebesített amiről a rendőrség jegyzőkönyvet vett fel. A szabadelvűpart elnöksége a választás felfüggesztését kérte, mert a csendőrség és a rendőrség nem volt elegendő a rend fenntartására és a szabadelvűpárti választók se ide be nem jöhettek, se haza nem utazhattak. Nagyüzében és Keszin a szabadelvű választókat már tegnap megtámadták itt is több sebesülés történt. Miután a választási elnök a választás felfüggesztése iránti kérelmet nem teljesítette, a szabadelvűpárt visszavonta bizalmi emfereit és mintegy 300 vidéki választóval akik még nem szavaztak le közjegyzőileg jegyzőkönyvet vettek fel. Végül Kovács Pál néppártit megválasztott képviselőnek jelentették ki.

Felső-Vissó. Nagy Ferenc államtitkár délután 3 órakor érkezett választói körébe, akik 100-nál több kocsival mentek elébe Alsó-Vissóig, ahol Papp görög-katholikus esperes fogadta. Felső-Vissón 350 területű ebéd volt az államtitkár tiszteletére. A lakomán Jónás Ödön a királyt köszöntötte fel, Nagy Ferenc pedig az agrárpolitika és az ipar és kereskedelem egymáshoz való szoros viszonyát lejegyezte és megköszönte a választók bizalmát. Este fátylasmenet volt.

Fogarás. Múszáth Kálmán egyhangulag képviselővé választották.

Felső-Eőr. Gróf Erdődy Gyula képviselőnek egyhangulag megválasztották.

Fülöp-Szallás. A déli 12 óráig leadott szavazatokból Csávolszky Lajos Kossuth-pártira 215, Nagy Imre Kossuth-pártira 73, Thaly Ugron-pártira 65 és Kromer szocialistára négyen szavaztak. Eppen most érkezett kiünnövt kőrülből 1000 Thaly-pártival.

Fülöpszálláson pótválasztás lesz Csávolszky Lajos Kossuth-párti és Thaly László Ugron-párti között.

Felvincsen Miksa Imre szabadelvűpárti 335 szótöbbséggel megválasztották Felszeghy Ferenc szabadelvűvel szemben.

Fehértemplomban nagy küzdelem folyik és mivel a kerületnek 7000 választója van, az eredmény csak a reggeli órákban várható.

Fehértemplom. Szivák Imre és Pescha Miklós között erős küzdelem folyik. Délután 5 órakor Sziváknak 1305, Peschanak 1068 szavazata volt.

Fülök. Este 7 órakor a szavazatok aránya ez volt: Beniczky Árpád Kossuth-párti 1032, Andrássy Gábor szabadelvű 380. Még tízenegy község van hátra.

Galgócsán. Báró Gáger Miksa néppárti 1055 szavazattal győzött dr. Rudnyánszky Béla szabadelvű 808 szavazata ellenében.

Galánta. Gróf Esterházy Mihály szabadelvű 404 szavazata ellenében Hortoványi József Ugron-párti eddig 851 szavazatot nyert.

Galánthán gróf Esterházy Mihály, a szabadelvűpárt jelöltje, és Hortoványi József, az Ugron-párt jelöltje között eddig a szavazatok csaknem egyenlő arányban oszlottak meg.

Győr. A pártok egyforma lelkesedéssel vonultak a választásúoz. Délig Szávay szabadelvű 392, Hilbert Kossuth-párti 341 szavazatot nyert.

Győr-Sziget. Szabó István néppárti 1270 szavazattal győzött Bozsay János Kossuth-párti 403 és Králik Ferenc szocialista 14 szavazata ellenében.

Győr. A választás eredményét este 1/2 órakor hirdették ki. Hilbert Károly Kossuth-párti 797, Szávay Gyula 786 szavazatot kapott, tehát Hilbert Károly lett a kerület képviselője. A néppárti választók, a káptalan a becsek és a karmeliták mind Hubertre szavaztak. A záróra utolsó perceiben Szávaynak mintegy 20 szavazója érkezett, de az ellenpárt megakadályozta őket a szavazásban.

Göböllő. A szavazás kilenc órakor kezdődött és rendezten folyik. Délélt tizenegy óráig Wolfner Tivadar 364, Olay Szilárd 117 szavazatot kapott. Délután 2 órakor Wolfnernek 534, Olaynak 437 szavazata volt. Martinesek szocialista 1 szavazatot kapott.

Göböllő. Wolfner Tivadarra esti 9 óráig 2129-en, Olay Szilárd függetlenségre 1732, a szocialista képviselőjelöltre ketten szavaztak le.

Göböllő. A tizenkét óráig leadott szavazatokból Wolfner Tivadar szabadelvűpártira 443, Olay Szilárd Ugron-pártira 193, Martinesek István szocialistára 1 szavazatot esett.

Gyomán Barabás Béla Kossuth-pártit 327 szótöbbséggel képviselővé választották.

Göböllőn éjjeli 12 órakor Wolfner Tivadar 2820, Olay Szilárd 1741 szavazatot kapott.

Gyongyász. Visontai Soma Ugron-pártit 220 többséggel gróf Thorockay Viktor szabadelvűvel szemben megválasztották.

Görgön. Dr. Várady Károly Ugron-párti, Harányi József szabadelvűpárti ellen képviselővé választották. Ellenfele 340 szóval maradt kisebbségben.

Girát. Semsey Boldizsár szabadelvű jelöltet egyhangulag megválasztották.

Gyulafehérvár. Dr. Mohay Sándor szabadelvű egyhangulag képviselővé kikiáltották.

Göncz. Gróf Károlyi Sándor egyhangulag megválasztották.

Garbócsogdány. Hammersberg Lászlót szabadelvű programon alapján egyhangulag megválasztották.

Gömlösbánya. Gróf Csáky Lajos volt képviselőt egyhangulag újra megválasztották szabadelvű programmal.

Gernyeszeg. Gróf Teleki Samut pártonkívüli programmal megválasztották.

Halas. Dr. Babó Mihály Kossuth-pártira 103, Kolozsváry-Kiss Istvánra 1 és Bokányi szocialistára szintén 1 szavazatot esett.

Halas. Dr. Babó Mihály Kossuth-párti 545 szavazattal Kolozsváry Kiss István Kossuth-párti 81 és Bokányi szocialista 33 szavazata ellenében képviselővé választották.

Hajdu-Nánás. Rákosi Viktor Kossuth-párti egyhangulag képviselővé választották.

Hajdu-Szoboszló. Óriási izgalom közepette zajlott le ma a döntő mérkőzés Kovács Gyula polgármester és Polónyi Géza Kossuth-pártiak közt. A pártok számaránya csaknem végig egyenlő volt de végül Kovács főlebe került Polónyinak és 52 szótöbbséggel képviselővé választották. Polónyi veresége meglepetést okozott.

Hajdu-Böszörmény. Dr. Benedek János Kossuth-párti 979 szavazattal győzött gróf Degenfeld Pál szabadelvűpárti 777 szavazatával szemben.

Hosszapály. Marjay Péter függetlenségi 791 szavazattal megválasztották dr. Várady Zsigmond szabadelvűpárti 478 szavazata ellenében.

Hátszegon Surányi József visszalépett s így Ponorai Sándor szabadelvű egyhangulag választották képviselővé.

Kődségon dr. Molnár Károly szabadelvűpárti 1351 szavazattal győzött Ertl János szabadelvűpártival szemben.

Huszt. Nyegre László szabadelvű egyhangulag képviselővé választották.

Homonna. Gróf Andrássy Sándor szabadelvű egyhangulag képviselővé választották.

Igló. Az iglói választókerületben dr. Münnich Aurél szabadelvűpárti programmal egyhangulag megválasztották. Münnich a mandátumot átvenve, hosszabb beszédben köszönte meg a bizalmat.

Illyefalva. Székely György szabadelvűt egyhangulag megválasztották.

Illyefalva. Sándor József szabadelvű jelölt megválasztása bizonyos.

Jolsván Kubinyi Gézá, szabadelvű, 644 szótöbbséggel választották képviselővé.

Kolozsvár. A második kerületben báró Feilitzsch Artur 698 szavazattal győzött Bartók Lajos 435 szavazata ellenében. — Az első kerület választási elnökéhez Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter a következő táviratot intézte:

Kolozsvár városa első kerületének szeretve tisztelt választói immár a hatodik országgyűlésre küldenek kitüntetett tiszttel a hetedizben nyilváníttak irányomban hátra kötelező és nekem oly igen becses bizalmukat, ezért büszke öntudattal, forró hálával teit szívvel mondom köszönetet tisztelt választóimnak, a választási elnök urnak és mindannyioknak; és biztosíthatom önöket, hogy a zászlót, melyet a bizalom — azt hiszem, szabad mondanom, — a ragaszkodás bizot kezimre, a szabadelvűség nevében, a haza és Kolozsvár városa javára mocskalanul tinnen lobogtatni, és szerint érvényesíteni erőim togytaig nem szünök meg.

Hegedüs Sándor.

Kolozsvár. Az első kerületben félrai várakozás után dr. Kolozsváry Sándor elnök Hegedüs Sándor kereskedelmiügyi minisztert egyhangulag megválasztott képviselőnek jelentette ki. Az egyhangu választás városzerte pártki önség nélkül óriási lelkesedést keltett. A második kerületben erős küzdelemre van kilátás.

Kölesd. Kölesden a felvonulás reggel hét óra óta a legnagyobb rendben megy végbe. A választók sűrű kocisorban, zászlókkal, zeneszóval vonulnak fel. A lelkesedés mind a két pártion nagy. A rend fenntartásáról Budapestről a 69. gyalogrezneknek egy százada. Tolnáról egy dzsidás század és 18 csendőrgondoskodik. A szavazási pontban kilenc órakor nyitotta meg Peretz József választási elnök. Összesen 23 körség szavaz. Délélt tíz órakor Bernriedernek 126, Fichlernek 103 szavazata volt.

Kolozs-Gyula. Gróf Esterházy Kálmánt egyhangulag képviselővé választották.

Késmárk. Dr. Teőke Béla szabadelvű jelölt visszalépett. A választás kilenc órakor kezdődött. Veszer Imre győzelme valószínű.

Kőhalom Pildner Ferenc szabadelvű programmal nagy lelkesedéssel 600 magyar, román és szász választó jelenlétében egyhangulag képviselővé választották.

Körmöcsbánya. Lukács László pénzügyminiszter egyhangulag képviselőnek kikiáltották. Chabada József vezetése alatt ma küldöttség utazott Budapestre, hogy Lukács László pénzügyminiszternek a mandátumot átadják.

Kis-Becskerek. Steiner Ferenc szabadelvű egyhangulag képviselővé választották.

Kis-Szeben. Hódossy Imre szabadelvű egyhangulag újra megválasztották.

Kis-Várda. Farkas Balázs Kossuth-párti jelöltet egyhangulag újra megválasztották.

Kocskemét. A választás be van fejezve. Dr. Szeeles 535 szavazattal, dr. Kovács 525, báró Kaas 288 szavazatot kapott a felső kerületben. míg az alsó kerületben dr. Nagy Mihály 331, Rapcsányi 326 és Rakovszky 228 szavazatot nyert. Mindkét kerületben pótválasztás lesz.

Kun-Szent-Márton. Baghy Béla szabadelvű Dienes Márton Kossuth-párti ellenében 53 szótöbbséggel megválasztották.

Kolozsvár. A második kerületben báró Feilitzsch Arthur szabadelvű az Ugron-párti Bartók Lajossal szemben 261 szótöbbséggel képviselővé választották.

Kis-Jenő. Délután 4 órakor Bánhidy Antal szabadelvű jelöltnek 639, László Zoárd Kossuth-pártinak 493 szavazata volt.

Kisjenő. Báró Bánhidy Antal szabadelvű 937 szavazattal megválasztották. László Zoárd függetlenségi 868 szavazatot kapott.

Komárom. Tuba János szabadelvű 546 szavazattal Jánossy 349 szavazata ellen megválasztották.

Kölesd. A záróra 1/2 órára lett kitűzve. Rendkívül izgalmas küzdelem után az elnök kihirdette az eredményt: Bernrieder szavazott összesen 1007, Pichler 1011 szavazatot, eszerint Pichler 4 szótöbbséggel meg lett választva.

Karánsebes. Jakabffy Imre szabadelvű egyhangulag képviselővé választották.

Kocskemét. A felső választókerületben Szeeles József választották 800, Kovács Pál Kossuth-párti 274, báró Kaas Ivor néppárti 149. — Az alsó kerületben dr. Nagy Mihály szabadelvű 118, Rapcsányi István Kossuth-párti 120 és Rakovszky István néppárti 103.

Keszthely. Gróf Somssich néppárti jelölt választói nagy számmal jöttek be. Megválasztása biztosra vehető. A szabadelvű táborban nagy az elkeseredés.

Kovácsna. Sándor József szabadelvű egyhangulag megválasztották.

Keresztény-Sziget. Schwicker Henrik pártonkívüli jelöltet egyhangulag megválasztották.

Kőszegen Szabó Gyula szabadelvű 60 szótöbbséggel győzött Kincs István néppárti ellenében.

Kis-Czell. Maróthy László szabadelvűt 378 szavazattal választották meg. Ellenfele Györfy Elek volt.

Kövi. Szentiványi Árpád szabadelvűt nagy szótöbbséggel megválasztották.

Kézdivásárhely. A kézdivásárhelyi vidéki kerületben Molnár Józsiás Kossuth-párti győzött 820 szavazattal Sinkovics Ottó szabadelvűpártival szemben, aki 725 szavazatot kapott.

Kolozs. Bónis István szabadelvűt újból megválasztották. A választás teljes rendben folyt le.

Kaposvár. Vörös László szabadelvűpárti megválasztották 1641 szavazattal Matolcsy József Kossuth-párti 1123 szavazata ellenében.

Késmárkon Veszer Imre szabadelvűpárti 382 szótöbbséggel győzött. Veszer 1112 ellenfele dr. Varság Zoltán Kossuth-párti 770 szavazatot kapott.

Keszthelyen Bogyay Máté szabadelvűpártit 1317 szavazattal megválasztották gróf Somssich Béla néppárti 1020 szavazata ellenében.

Köbölkut. Kobek István szabadelvű, Szander Károly függetlenségi és Bónitz Ferenc néppárti közt heves küzdelem folyt de az abszolút többséget egyik sem kapta meg. Kobek István és Szander pótválasztás alá kerülnek.

Kaposvár. Itt a záróra kitűzve. Ekkor *Förös Lászlónak* 478 szótöbbsége van.

Lengyel-től. *Kaposty Jeno* Kossuth-párti egyhangulag megválasztott. Ellenfele, *Abrányi Kornél* visszalépett.

Lippáról sürgőnzi tudósítónk: A lippai választókerületben már a választás elején a politikai hatóságok tagjai a Strausz-párt választóit elvezették saját tanácsokról. A rekácsi szabgábró egy nagy választóoportot személyesen vezetett a választás színhelyére. Ezek miatt s több más visszaélés miatt is Strausz Adolf jelölt a választási elnökéi személyesen tett óvat. A választás beszüntetését kérte, miről a belügyminiszter táviratilag értesítette. *Fülöp Bélát* Strausz visszalépése folytán megválasztották.

Liptó-Szent-Miklós. A választás izgatottan folyik. Délelőtt *Ruzsák János* nemzetiségi jelöltnek 330, *Jóób Marcell* szabadalvupárti jelöltnek 178 szavazata volt.

Losoncral táviratozzák: Gróf *Andrássy Gyula*, miután ellenjelöltje visszalépett, egyhangulag megválasztott.

Lugos. A választás megnyitáskor mutatkozik, hogy úgy *Palyánszky sz.*, mint *Szende sz.* pártja nagy erőszítést tett, úgy, hogy az eredmény teljesen bizonytalan. A románság nagy tömegben vesz részt a választásban.

Lövén báró Solymossy Ödön szabadalvupárti előnyben van *Páder Rezső* néppártival szemben. A szavazás folyik.

Lőcsé. Délután 3 órakor Késmárkon *Vesztér Imrének* 582. dr. *Varságh Zoltánnak*, a Kossuth-párt jelöltének 471 szavazata volt.

Lovrin. *Rónay János* szabadalvút képviselővé választott.

Lövő. A végeredmény szerint báró *Solymossy* Ödön kapott 1314, *Páder Rezső* 1254 szavazatot kapott, tehát *Solymossy* szabadalvú 60 szótöbbséggel megválasztott.

Letenye. Szűllő néppárti 939, *Csesznák* szabadalvú 812 szavazatot és *Sümei Ugron-párti* 377 szavazatot kapott, tehát pótválasztás lesz *Szűllő* és *Csesznák* között.

Marosvásárhely. Az első kerületben dr. *Sebest Dénes* Kossuth-párti 61 szavazattöbbséggel győzött *Szentmarjay* Dezső szabadalvú ellen. A második kerületben *Bedőházy János* Kossuth-pártit választották meg 14 szavazattöbbséggel *Geréb Béla* szabadalvú párti ellen.

Makó. *Justh Gyula* függetlenségi párti *d'Orsay* Olivér szabadalvú ellenében képviselővé választott.

Mád. *Bernáth Béla* szabadalvú egyhangulag képviselővé választott.

Maros-Ujvár. Gróf *Bethlen Sándor* szabadalvú jelöltet egyhangulag megválasztották.

Máramaros-Sziget. *Lator Sándor* szabadalvú egyhangulag képviselővé választott.

Margitta. *Délig Orley Kálmára* 228, *Szatmári Móra* 63 szavazatot esett.

Mária-Radna. Délután három óráig *Vancsóknak* 949, *Bokunak* 207 szavazata volt. *Boku* az ellenlépő pártja részéről jövő vesztegetési kísérletet bejelentve, visszalépett. A választás ellen óvat emelt, a belügyminiszternek jelentést tett.

Moraviozás *Manassy György* szabadalvupárti győzött.

Maros-Vásárhely A mezősegi kerületben gróf *Bethlen István* szabadalvú egyhangulag képviselővé választott.

Medgyes. *Oberth Károly* szabadalvú egyhangulag képviselővé választott.

Magyar-Csáka. Az ellenzék itat s hallatlan fanatizálást követ el. A románságot lázítja az uriosztály ellen. A választás eredménye kétséges. *Fassie* ellenjelöltje *Kovács*.

Magyar-Igenen *Werner Gyula* szabadalvú *Reiner* Zsigmond ellenében 312 szótöbbséggel képviselővé választott.

Morva-Szentjános. *Kubina József* néppártit 990 szavazattal megválasztották. *Jeszenákra* 349 szavazatot esett.

Muraszombaton gróf *Bathányi Zsigmond* visszalépett s így gróf *Károlyi Antal* választott képviselővé.

Mező-Tur. Délután 6 óra 30 percor *Tóth János* Kossuth-párti jelölt 1434, *Bentsik László* demokrata 188, *Tatar Dénes* szocialista 109 szavazatot kapott s így *Tóth János* választott meg 1142 szavazattöbbséggel.

A moraviozás kerületben *Manassy György* eddigi képviselőt 1381 szavazattal újból megválasztották. Ellenfele *Deschán Achill* volt aispán 145 szavazatot kapott.

Margitta. *Orley Kálmán* szabadalvú 1240 szóval *Szatmári Mór* függetlenségi 841 szavazata ellen megválasztott.

Mohács. Este 6 óra 30 percor, a záróra kitűzésekor, *Stajevics János* szabadalvú jelöltnek 1067, *Járcs József* eddigi szabadalvupárti képviselőnek 669 szavazata volt.

Monoron *Lukács Gyula* 1448, *Katona Gyula* 873 és *Hirsch Odón* 64 szavazatot kapott.

Monor. Este 9 órakor *Lukács Gyula* Kossuth-pártira eddig 1448, *Katona Gyula* Ugron-párti 875 szavazatot kaptak. Dr. *Hirsch Odón* szabadalvupárti visszalépett.

Magyarigenről táviratozzák a *Bud. Tud.*-nak: A magyarigeni kerületben 389 szavazattal dr. *Werner Gyulát* választották meg *Reiner Zsigmonddal* szemben, aki 70 szavazatot kapott. Ez eredményt igen heves választási harc előzte meg; az intelligencia azonban pártkülönbség nélkül *Werner pártján* volt, kit a románság színe-java is lelkes buzgalommal támogatott.

Werner barátai és tisztelői a megye minden részéből a választás színhelyére siettek, hogy a kemény küzdelemben segítségére legyenek. *Wernert* *Celnáról*, ahol *Gall Lajosnak*, a gróf *Teleki-uradalom* intézőjének házában várta meg a szavazás befejezését, hosszú kocsisorral kísérték *Magyarigerebe*, ahol *Werner* meghatott szavakkal köszönte meg választói bizalmát. Ő — ugymond — szenvedélyesen szereti fáját, az államalkotó magyarságot, de a nemzetiségek törvényes jogainak védelmezője.

Marosal. Dr. *Zóbray Miklós* néppárti választott meg *Somssich Andor* szabadalvú ellenében.

Kis-Marton. *Bolgár Ferenc* szabadalvú 932 szavazattal *Schweider* radikális 449 szavazata ellenében 483 szavazattöbbséggel megválasztott.

Maros-Ludas. *Hellebronth Károly* visszalépett s így gróf *Bethlen Balázs* szabgábró párti választott meg 390 szavazattöbbséggel.

Mária-Radna. *Boku Széver* visszalépett és így *Vancsó Gyula* szabadalvú győzött.

Magyar-Csáka. *Fassie Tódor* szabadalvút 959 szóval *Kovács Dénes* 613 szavazata ellen megválasztották.

Monor. Heves küzdelem után éjjel 11 órakor kihirdették az eredményt, amely szerint *Katona* 1045, *Hirsch* 66 és *Lukács* 1572 szavazatot kapott. *Lukács* tehát 577 többséggel megválasztott.

Fegytagolap. *Szulyovszky* Dezső szabadalvú-pártit 1116 szavazattal megválasztották *Janda József* néppárti 858 szavazattal szemben. A néppárt izgatásai következtében rendezési hibák tartanak. A járási hatóság 9 revolvert kobozott el a felvegyverkezve megjelent néppárti választóktól.

Nagykanizsán gróf *Zichy Aladár* néppártit 570 szótöbbséggel megválasztották *Koller István* szabadalvupártival szemben.

Nemes-Ocsán. *Engenhofer József* szabadalvupárti 1037 szavazattal megválasztott *Pogrányi József* Kossuth-párti 789 szavazata ellenében.

Nagy-Tapolcsányban este fél 8 órakor kintűték a zárórát. *Szulyovszky* Dezső szabadalvupártinak akkor 1058, *Janda József* néppártinak 836 szavazata volt.

Nagy-Ajta. A nagyajtai kerületben *Weisz Berthold* szabadalvú 571 szavazattal megválasztották; *Barabás Béla* függetlenségi és *Imecs Ernő* szabadalvú jelöltek összesen 125 szavazatot kaptak.

Nagybittse. *Csörghő Gyula* államtitkár 60 szótöbbséggel képviselővé választott.

Nyírbátor. *Mandel Pál* 300 szavazattöbbséggel *Péchy Béla* Kossuth-pártival szemben képviselővé választott.

Nagyszombat *Kollár Márton* nemzetiségi jelölt 300 szavazattal győzött *Halmos Ignac* néppárti ellen.

Nagyvárad. *Ugrán Tizza István* gróf szabadalvú 1005 szóval *Lóránt* Dezső Kossuth-párti ellen, kire 640 szavazatot esett, megválasztott.

Nagybittse. A választást este 7 órakor befejezték. *Csörghő Gyula* államtitkár győzött s ellenfele *Jeszenszky* 229 szavazatot kapott.

Nagy-Szent-Miklóson *Rónay Ernő* 1065 szavazattal dr. *Jeszenszky Géza* 727 szavazata ellenében képviselővé választott.

Nagylakon *Kristóffy József* szabadalvú 148 szótöbbséggel képviselővé választott.

Nagy-Marton. Délután 4 órakor *Dégen Gusztávnak* 705, *Tóth István* néppártinak 488, *Kirchknopf Mihály* radikálisnak 196 szavazata volt. *Dégen* abszolút többsége biztosítva van.

Nagy-Bajom. Délután 4 órakor gróf *Nicsky Pálnak* 698, gróf *Zichy Jánosnak* 837 szavazata volt.

Nagyida. *Semsey László* szabadalvupárti 725 szavazata ellenében *Hucskó Mihály* szabadalvúnek 73 szavazata van. *Semsey* megválasztása bizonyos.

Nagy-Szőllős. A választás eredményét délután 5 órakor hirdették ki. Megválasztott báró *Perényi Zsigmond* 929 szavazattal. Ellenjelöltje, *Reimann Gyula* szabadalvupárti 359 szavazatot kapott.

Nyír-Bogdány. *Kállay Leopold* Kossuth-párti 124 szavazattöbbséggel győzött *Horvát József* Ugron-párti ellenében.

Nyírbátor. *Mandel Pál* szabadalvú 264 szavazattöbbséggel választott meg *Péchy Béla* Kossuth-párti ellenében.

Nagyvárad. Itt heves a küzdelem. Az éjszaka, amikor *Barabás Béla* tiszteletére láklyásmenetet és bankettet rendeztek több Tisza-párti választó ablakát bevették. *Tauberer Adolfit*, az *Adria* titkárát késsel megszurkált. Az ellenzék nagy erőszítéseket tesz és terrorizálja a választókat. Mindazonáltal *Tizza Kálmán* győzelme bizonyos.

Nagyzenitklós. A szavazás *Jankó Ágost* elnöklete alatt kilenc órakor megkezdődött. A jelöltek *Rónay Ernő* és dr. *Jeszenszky Géza*.

Nagy-Kálló. *Szunyogh Bertalan* Ugron-párti és *Mezőssy Béla* Kossuth-párti a jelöltek. *Szunyogh*-nak tizenegy órakor csak 45 szavazata volt. *Mezőssy*-nek azonban 385. *Szunyogh* ekkor visszalépett.

Nagy-Kálló. *Mezőssy Béla* Kossuth-párti megválasztott.

Nagy-Mihály. Gróf *Hadik Barkóczy* András szabadalvú megválasztása valószínű.

Nagyenyed. *Török Bertalan* szabadalvú egyhangulag képviselővé választott.

Nagy-Iklód. Gróf *Wass Bélát* egyhangulag újra megválasztották.

Nagybereznán. *Ribár* Andre szabadalvupárti program alapján a kerület képviselővé választott.

Nógrád. *Szeitovszky János* egyhangulag megválasztott.

Nagy-Szőllős. Délután egy órakor ifjabb báró *Perényi Zsigmond* szabadalvú jelöltnek 650, *Reimann Gyula* szavadvúnek 190 szavazata volt. *Csák* Béla függetlenségi jelölt visszalépett.

Nagy-Kőrös. *Eötvös Károly* Kossuth-párti egyhangulag képviselővé választott.

Nagyszalonta. *Balogh László* Kossuth-párti egyhangulag képviselővé választott.

Nagy-Igmánd. *Thaly Ferenc* eddigi függetlenségi párti képviselőt egyhangulag újra megválasztották. **Németh-Bogán.** *Avramescu* Pachomiust újra megválasztották.

Nagy-Londa. *Simon Lajost* egyhangulag megválasztották.

Nagy-Diszód. *Trauschensfeld* Emil egyhangulag képviselővé választott pártönkivüli (szász) programmal.

Nagykanizsa. A választás megkezdődött. A szabadalvupárt *Koller Istvánt*, a néppárt gróf *Zichy Aladárt* jelölte. *Hajdu Gyula* Kossuth-párti visszalépett. A pártok rendben felvonultak, heves küzdelemre van kilátás.

Nyitra. Dr. *Janics Imre* eddigi szabadalvupárti képviselő 1168 szavazattal választott meg *Emőd József* szabadalvupárti 759 szavazata ellenében.

Nyitra-Zsombokréton *Rakovszky István* néppárti 945 szavazattal győzött *Rudnay Sándor* szabadalvú 560 szavazattal szemben.

Naszód. *Beck Marcell* szabadalvút 63 szótöbbséggel *Csókán* szabadalvú ellenében megválasztották.

Nagylak. *Kristóffy József* a kerület képviselőjének választott.

Nagy-Mihály. Gróf *Hadik-Barkóczy* Andre szabadalvú egyhangulag képviselővé választott.

Nagy-Kálló. *Mezőssy Béla* Kossuth-párti egyhangulag képviselővé választott.

Nagy-Kapos. *Komjáthy Béla* Kossuth-párti jelöltet egyhangulag megválasztották.

Nagy-Zorlenoz. Délelőtt 12 órakor így állottak a szavazatok: *Szerb György* szabadalvú 339, báró *Radoszevich* Lajos szabadalvú 107, *Grossmann* Miksa szocialdemokrata 45. Szerbnek óriási többsége lesz, mert ellenjelöltjeinek szavazói már nagybárra leszávaztak. A választás késő este végződik.

Nagy-Kanizsa. *Koller István* szabadalvupártinak délután 4 óra 50 percor 1103, gróf *Zichy Aladár* néppártinak 1287 szavazata volt.

Nagyatádon *Chernel* Gyulát választották Kossuth-párti képviselőnek 618 szótöbbséggel gróf *Széchenyi Aladár* szabadalvupárti ellenében.

Nagy-Marton. *Dégen Gusztáv* szabadalvú 907, *Tóth István* néppártira 596 és *Kirchknopf* radikálisra 314 szavazatot esett. Pótválasztás lesz.

Nyárad-Szereda. *Gál Sándor* Kossuth-párti választott meg *Szentiványi Kálmán* szabadalvúval szemben.

Nagyatádon *Chernel* Gyula 618 szótöbbséggel képviselővé választott *Széchenyi Aladár* szabadalvú ellen.

Nagy-Vászony. *Óváry Ferenc* szabadalvú 400 szótöbbséggel győzött *Kenessey Zoltán* Kossuth-párti ellen.

Nagy-Tapolcsány. *Szulyovszky* Dezső szabadalvú párti 1116 szavazattal *Janda József* néppártival szemben, aki 857 szavazatot kapott képviselővé megválasztott.

Oroszáza. *Veres* Kossuth-párti és *Szalay* szabadalvú közt valószínűleg pótválasztás lesz, amely esetben *Veres* megválasztása bizonyos.

Ó-Lubló. A kerületben *Salamon Géza* egyhangulag megválasztott.

Óláhfalva. *Daniel Gábor* egyhangulag képviselővé választott.

Olasz-Lisszán *Ballagi Géza*t szabadalvú programmal képviselővé választották.

Ózoran az eddig leaddott szavazatokból következtelve, *Jovanovics István*, aki 799 szavazatot kapott, valószínűleg kisebbségben marad *Botkta Béla* megyei főjegyzővel szemben, akire eddig 1003-an szavaztak.

Ó-Kanizsán éjjel 11 órakor *Lovász Márton* Ugron-párti, akire 999 szavazatot esett, 322 szótöbbséggel megválasztott *Bezerédy István* szabadalvupártival szemben.

Oroszfalván *Blaskovics Ferenc* szabadalvupárti 1357 szavazattal megválasztott *Schäffer Vilmos* szabadalvú 836 szavazattal szemben.

Oroszfalva. *Blaskovics Ferenc* képviselővé választott.

Oravioza. *Gränzenstein Béla* államtitkár nagy szótöbbséggel megválasztották.

Ó Kanizsa. Délután 5 órakor *Lovász Márton* Ugron-pártinak 619, *Bezerédy István* szabadalvúnek 602 szavazata volt. *Pataj Sándor* Kossuth-párti jelöltet pártja elnökével együtt cserben hagyta. Eddig egyetlen szavazatot sem kapott.

Ókórmező. Gróf *Teleki Gyula* szabadalvú jelöltnek délelőtt tizenegy óráig körülbelül 100 szavazattöbbsége volt *Széján Antal* szabadalvú jelölttel szemben.

Paks. Tanakkal konstatálták, hogy a kerületben, különösen *Duna-Földváron* több vesztegetési eset történt *Szluha István* Ugron-párti jelölt érdekében. Délután 3 órakor a szavazatok így osztáltak meg: *Szluha István* 933, *Kenedi Géza* szabadalvú 434, *Szabó Károly* Kossuth-párti 153.

Pakson 2328 választó közül leszavazott eddig 1756. Ebből *Szluha István* Ugron-pártira 1047, *Kenedi Géza* szabadalvupártira 514, *Szabó Károly* Kossuth-pártira 195 szavazatot esett. E szerint *Szluha István* győzött. Hétfőn *Madocsan Szuhát* sa át pártivei sem hallgattak meg és ennek dacára másnap 65 szavazó hozták be onét számára.

Pozsony. *Pozsony város* első kerületében *Moléc Dani* városi főjegyzőt, második kerületében *Neuszidler Károly* eddigi képviselőt egyhangulag megvá-

lasztották. A megbízólevelet a választási elnökök nyomban átadták a képviselőknek. Ezekre menő polgárság járja be az utcákat, az új képviselőket éltetve.

Pápa. A választás Pápan délután 3 óraker fejeződött be. Hegedűs Loránt szabadalvűpárti 450 szavazatot kapott, Bokányi szocialista 15-öt. Hegedűs megválasztása nagy lelkesedést keltett.

Pécskán a felizgatót függetlenségiék megostromolták a választási sátrat. 80 löbőli álló huszárosztály megüstítette a helyiséget, mire a rend helyreállott és az izgalmas választás véget ért. Vársárhelyi László szabadalvűpárti 284 szótöbbséggel győzött a Kossuth-párti Szalay Mihályval szemben.

Pancsova. A pancsovai választókerületben báró Dániel Ernő est 6 óráig 1004-en szavaztak. Ellenfeleire dr. Marjanovics Pálra eddig 478, dr. Csitinszky Adolra 344 szavazatot adtak le.

Putnok. Putnoki Mór Kossuthpárti képviselővé megválasztott.

Pinczehelyen a választást felfüggesztették, a katonaság a felizgatót néppárti választók által inzultálva önvédelemből legyverést használt. Három ember életveszélyesen megsebesült.

Pécsváradon dr. Egrý Dezső függetlenségi 172 szótöbbséggel megválasztott Della Dedella Mihály néppártival szemben.

Puchó. Délután 3 óraker Kubinyi György szabadalvű jelöltnek 225. Cocholusz Bálint néppárti jelöltnek 120 szavazata volt.

Peér. Szemczecz Emil, a peéri kerület Ugron-párti jelöltje, délelőtt tíz óraker visszalépett.

Peeren Forster Géza szabadalvűnek délután 4 óraker 551 szavazata volt, Jankovics Béla néppártinak 471. Markos Gyula Ugron-pártinak 319. Szemczecz Emil és Király Lajos visszalétek. A végeredmény előreláthatólag az lesz, hogy pótválasztást kell tartani.

Pécs. Erreth János megválasztott 746 szavazattal. Tócsa Antal 177 szavazattal, Kiss Károly szocialista 88 szavazattal kisebbségben maradt.

Pécska. Vársárhelyi Lászlónak már 200 többsége van Szalay Mihály fölött.

Privigye Dr. Ernst Snndor, aki a Juriss Mihály halála után megjelölt időközli választáson képviselővé lett, most újra megválasztott néppárti programmal.

Radna. Délelőtt tizenegy óráig Vancsó Gyula szabadalvű óriási előnyben van Boku Széver fölött.

Rékáson egy óraker Lendl Adolf van előnyben Joanovics Sándorral szemben.

Riglytze. Latinovics Pál szabadalvű jelöltet egyhangulag megválasztották.

Ráckevén Hegedűs Károly Kossuth-párti, Jankovics Jenő néppártival szemben 1073 szótöbbséggel képviselővé választották.

Rimaszécs. Fáy István Kossuthpártit egyhangulag megválasztották.

Rum. Buzáth Ferenc néppártit választották meg képviselőnek dr. Ernst Géza ellenében.

Rózsahelyen Angyal József eddigi szabadalvű képviselőt erős küzdelem után 1176 szavazattal megválasztották Palugyai Gyula néppárti 1113 szavazata ellenében.

Rózsnyó. Gróf Andrássy Géza szabadalvűpárti 108 szótöbbséggel képviselővé választották.

Rimaszombaton Farkas Abraham szabadalvű 299 szótöbbséggel győzött Török Gyula függetlenségi ellen.

Rékáson est 10 óráig 1358-an szavaztak, ebből Joanovics Sándorra 571 szavazatot esett. A szavazás folyik.

Szent-Gotthárd. Délelőtt fél kilenc óraker Szűcs Iván választási elnök óriási számu választó előtt kihirdette, hogy Széll Kálmán a szent-gotthárdi kerületben egyhangulag képviselővé választották. A választók tömege viharos éljen-kiáltások között oszlott szét.

Szék. Maléter Zoltán szabadalvű 81, Révai Mór 103 szavazatot kapott s így 24 szótöbbséggel Révai Mór lett a kerület képviselője. A kerületet a mult országgyűlésen Maléter Zoltán képviselte.

Szobráncz. Köröskényi Elek szabadalvű egyhangulag megválasztották.

Székelyhid. A választás eredményét 7 óraker hirdették ki. Molnár Akos Kossuth-párti 818, Szunyogh Zsigmond szabadalvű 482 Fáy András Kossuth-párti 480 szavazatot kapott. Szunyogh és Molnár között pótválasztás lesz.

A székes-szombati kerületben Kullmann János szabadalvűnek 535, Nosz Gyula szabadalvűnek 544 szavazata volt. A választás eredménye még bizonytalan.

Szin. A szini kerület képviselőjévé gróf Hadik János szabadalvű 53 szótöbbséggel Lakatos Miklós Kossuth-pártival szemben megválasztották.

Szepsi. Horánszky Nándornak délután négy óraker 630 szavazata van. Dr. Klein Ernő 220 szavazatot kapott eddig.

Sásd. A sásdi kerületben össetüzelt történt a választók között. Két ember megsebesült.

Szent-Lőrincz. A község batárában verekedésre került a dolog, amelyben néhány ember megsebesült.

Szegvár. Novák József szabadalvű 327 szavazattal győzött Máték Lajos eddigi Kossuth-párti képviselő Vilmos szocialista ellen.

Sopron. Délután 1/4 óraker Fabiny Teofilnak 784, Kassics Péternek 441 szavazata volt.

Szeged. Szeged város első kerületében László György eddigi képviselő (szabadalvű) győzött 900 szavazattal. Becsey Károly Kossuth-párti jelölt 270 szavazata ellenében. A második kerületben Polczner Jenő eddigi képviselő (Kossuth-párti) választották meg 800 szavazattöbbséggel Gerle Imre szabadalvű ellen.

Szász Hermány. Lurtz Károly 299 szavazattal képviselővé választották (pártonkivűli). Ellenfele Rombauer Emil 121 szavazatot kapott.

Szenicz. A pánszlávok erősen szorongatják a szabadalvűt jeleket.

Szepes Szombat. Déiben tizenkét óraker Kullmann János szabadalvű jelöltnek 280, Nosz Gyula szabadalvű jelöltnek 282 szavazata volt.

Szegvár. Melzer Vilmos pártonkivűli programmal egyhangulag megválasztották.

Szászabánya. Vaja Pétert a karánsebesi választókerület volt országgyűlési képviselőjét, aki Asbóth János visszaléte folytán az egyedüli jelölt volt, itt egyhangulag megválasztották.

Szilagy-Som yó. Ugron Gábert ellenjelölt nélkül egyhangulag megválasztották.

Sepsi Szent-György. Bekács Gusztávot nagy lelkesedéssel egyhangulag újra megválasztották.

Szász-Sebes. Báró Horváth-Petricevics Artur szabadalvűpártit egyhangulag megválasztották.

Szirak. Sréter Alfréd egyhangulag képviselővé választották.

Sugtag. Mihályi Péter egyhangulag képviselővé választották.

Szigetvár. Olaj Lajost egyhangulag képviselővé választották Kossuth-párti programmal.

Szász-Régen báró Kemény Akos szabadalvű jelöltet egyhangulag megválasztották.

Szász-Hermány. Lurtz Károly brassói ügyvéd, pártonkivűli szász jelölt és Rombauer Emil reáliskolai főgazdát, szabadalvű jelölt között megkezdődött a szavazás. Párner Nándor szabadalvű jelölt visszalépett. A választás rendben folyik.

Szécsény. Pintér Sándor szabadalvű egyhangulag megválasztották.

Szepesváralja. A löcsei kerületben dr. Hertelendy László főispán titkár egyhangulag képviselővé választották. A képviselőt Raics Aladár választási elnök üdvözölte, mire az új képviselő magyar és tót nyelven megköszönte a választók bizalmát.

Szobráncz. Köröskényi Elek szabadalvűpárti program alapján egyhangulag megválasztották.

Szilagyoseh. Neményi Ambrus eddigi képviselőt egyhangulag újra megválasztották.

Szamos-Ujvár. Molnár Antalt közéleti kiáltással képviselőnek választották.

Sárkeresztúr. Madarász József Kossuth-párti egyhangulag újra megválasztották.

Somorja. Sághy Gyula szabadalvűpárti 800 szavazattal áll Leszkay István néppárti 436 szavazata ellenében.

Stumfán Komlóssy Ferenc szabadalvű 100 szavazattal előnyvel áll Trbinyi néppártival szemben. A néppárti zavarogság miatt egy órára felfüggesztették a választást és a rend helyreállítására katonaságot kértek.

Sopron. Fabiny Teofil 918 szavazattal képviselővé választották. Kassics radikális 504 szavazatot kapott. A radikálisok nevében Szeghly ügyvéd jelezte ki köszönetét Schreiner elnöknek a választás pártatlan vezetéseért.

Szegzárd. A szegzárdi kerületben Boda Vilmos Kossuth-párti Schröder Ugronistával és Geiger Kossuthistával szemben 456 szótöbbséggel megválasztották.

Szaks. Kammerer Ernő szabadalvűpárti 700 szótöbbséggel lett a szaksai kerületben megválasztva. Ellenfele Mesáros Kálmán Ugron-párti volt.

Szászvároson báró Nopcsa Elek szabadalvű szótöbbséggel képviselővé választották.

Somorja. Sághy Gyula szabadalvűpárti 1052 szavazattal megválasztották Leszkay István néppárti 624 szavazattal szemben.

Szepes-Szombaton Nosz Gyula szabadalvű 24 szótöbbséggel győzött Kullmann János szabadalvűvel szemben.

Szent-Enrén Luppa Péter szabadalvű 31 szótöbbséggel és Dunapatajon Krasznay Ferenc Kossuth-párti 1965 szavazattal képviselővé választották.

Szil. Kacsokovics Géza Kossuth-párti 64 szavazattal győzött Makfalvy Géza szabadalvűvel szemben.

Somlyó-Vársárhely. Pekár Gyula 25 szavazattöbbséggel győzött Meszlényi Pál és Mihályi néppártiak ellenében.

Sátorajla-Ujhely. Rendkívül heves küzdelem után Dókus Ernő szabadalvű győzött Buzs Barna függetlenségi ellen.

Szempcz. Gróf Desseffy Emil szabadalvűre eddig 438, Világossy József néppártira 433 szavazatot adtak le. Bokros helybeli serteskereskedő a jelöltségtől visszalépett.

Sztabnya-fürdő. Justh Ferenc szabadalvűpárti 292 szavazattöbbséggel képviselővé választották.

Szucsány. Báró Révay Gyula 61 szavazattöbbséggel megválasztották.

Szalanta. Délután 4 óraker a szavazatok számaránya ez volt: Brázy Kálmán 825, Vajay 520; délután 5 óraker pedig Brázy 931 szavazata állott Vajay 670 szavazattal szemben.

Szászrégenben báró Kemény Akos szabadalvűt egyhangulag megválasztották.

Szepsi. A szepsi kerületben nagy többséggel Horánszky Nándort választották meg.

Szarvas. Kresmarik János szabadalvűt 47 szótöbbséggel megválasztották.

Szüksz. Szalay László Kossuth-pártit megválasztották.

Szilből táviratozzák: A záróra ki van tűzve. Ekkor a Kossuth-párti Kacsokovics Gézának 71 szavazattöbbsége volt Makfalvy szabadalvűpárti ellen.

Szokolozán Csernoch János néppárti 1235 szavazattal választott meg Horák Ede szabadalvűpárti 529 szavazata ellen.

Szúcnokon nagy küzdelemmel Kiss Ferenc szabadalvűpárti Kreutzer Balázs (szabadalvű) ellen 72 szótöbbséggel megválasztották.

Somlyó-Vársárhely. A küzdelem igen nagy. Pekár Gyula szabadalvűnek eddig 369, Meszlényi Pál néppártinak 711 és Mihálynak 231 szavazata van. A szavazás folyik.

Szent-Ágota. Eitel Adolf pártonkivűli 433 szavazattal Schuller 245 szavazata ellenében választott meg.

Tatán. Konkoly-Thege Miklós szabadalvű 981 szavazattal lett képviselővé választva. Bretner 648 szavazatot nyert.

Tabon dr. Nessay Pál Kossuth-pártira 951, Ugron Ákos, Ugron-pártira 634, Agoston József szabadalvűpártira 376 szavazatot esett. Pótválasztás lesz.

Taploca. Hertelendy Ferenc szabadalvűpárti egyhangulag képviselővé kikialtották.

Tapé. Enyedi Lukács eddigi képviselő (szabadalvű) 554 szavazattal győzött Kelemen Béla Kossuth-párti 546 szavazata ellen.

Teke. Gróf Bánffy Miklós egyhangulag képviselővé választották.

Tenke. Délig Hlatky Endre szabadalvűpárti jeleltre szavazott 115, Bernath Lajos lelkész Kossuth-pártira 343.

Tenken reggelre várják az eredményt. Hlatky Endre szabadalvű éjjeli 12 óráig 657, Bernath József 1334 szavazatot kapott.

Técső. Rétyi Mihály szabadalvű egyhangulag képviselővé választották.

Temesvár. Délután 1/4 óraker lezárták a választást. Báró Fejérváry Géza 1036 szavazatot adtak le a polgárok, kezele Fejérváry iránti ragaszkodásuknak tüntető kifejezést adván. A szocialista ellenjelölthe, Kalmár Henrikre összesen két ember szavazott. Fejérváry valóságos elárasztották üdvözölő sürgönyökkel.

Téhen Fischer Sándor szabadalvűt 1014 szóval megválasztották Matkovics Zsigmond függetlenségi 583 szavazata ellenében.

Titel. Dr. Zakó Milán, a titeli kerület országgyűlési képviselőjévé 838 szavazattal Milosavljevic Milán 436 szavazata ellenében megválasztották.

Tisza-Lök. Komoss Ferenc szabadalvű délután visszalépett s így dr. Papp Zoltán Kossuth-párti választották meg.

Torockzó. Gróf Thorotskay Miklós, a volt képviselő ellen Boncza Miklós szabadalvű győzött 29 szavazattöbbséggel.

Torda. Vertán Endre Kossuthpárti 80 szótöbbséggel megválasztották Pap Samu szabadalvűvel szemben.

Tovarlisoa. Gromon Dezső államtitkár és Adamovich István néppárti jelölt között nagyon heves a választási küzdelem. A nemzetiségek izgatnak a magyar államessze ellen és terrorizálják a szabadalvűpárti választókat.

Töketeres. Gróf Andrassy Tivadar egyhangulag újbl képviselővé választották.

Török-Kanizsa. Tallian Vilmos szabadalvű megválasztása kétségtelen.

A török kanizsai kerületben Tallian Béla szabadalvű 1168 szavazattal győzött Vucsetics Ilija nemzetiségű 221 és Goldner szocialista 9 szavazata ellenében.

Török-Becse. Rohonczy Gedeon szabadalvű ellenében Pavlovics Ljubomir szerb nemzetiségű 43 abszolút többséggel választották meg.

Török-Szent-Miklós. Borbély György szabadalvű 280 szavazattöbbséggel választották meg Kerekes Géza Kossuth-párti ellen.

T-Rékás. Lendl Adolf képviselővé választották. A kerületet az öreg Janicsary Sándor képviselte.

Trencsén. Baross Jusztin volt alispán szabadalvű egyhangulag képviselővé választották.

Udvard. Fesztly Béla 957 szavazattöbbséggel képviselővé választották.

Udvard. A néppárt az utolsó pillanatban Varga Jánost jelöltette Fesztly Béla szabadalvűpárti ellen, kinek délután két óraker 600 többsége volt.

Uj-Egyháza. Dörr Samu pártonkivűli egyhangulag újra megválasztották.

Uj-Szent-Anna. Délelőtt tizenegy óraker Raubauer Nándor szabadalvű 200 szavazattal van előnyben Wittmann János szabadalvű fölött.

Ungvár. Kendé Péter egyhangulag képviselővé választották.

Uj-Verbász. Hadzsy János szabadalvű ellen Kemény Miklós visszaléte következtében Hlken lett a Kossuth-párt jelöltje. Hadzsy óriási többséggel fog kikerülni a választási harcbl.

Ugodi kerületben Bauer Antal szabadalvű 1106 szavazattal megválasztották. Kaas Ivor néppártira 704 és Bokányi szocialistára 16 szavazatot esett.

Uj-Aradon Rubinek Gyula agrár-szabadalvű 156 szótöbbséggel képviselővé választották a régi képviselő, Capdebo Ferenc ellenében.

Uj-Arad. Rubinek Gyula (új) 958 szavazattal Capdebo Ferenc (volt képviselő) 784 szavazata ellen képviselővé választották.

Ujvidek. Rohonyi Gyula 628 szavazattal dr. Vucsetics Iliás nemzetiségű jelölt 316 és dr. Nemes Sándor függetlenségi 252 szavazata ellenében abszolút többséggel megválasztották. A szabadalvűpárt győzelme városzerte nagy lelkesedést keltett.

Vajda-Hunyád. Báró Szentkereszthy György szabadalvú jelöltet egyhangulag újra megválasztották.

Vaal. Tizenegy óráig Szűts Jenő 809, Eötvös Bálint 186 szavazatot kapott.

Vaalon Eötvös Bálint Kossuth-pártit választották képviselővé Szűts Jenő ellenében.

Vaos. Majthényi István szabadalvú 251, Gajári Géza szabadalvú 223, Bossányi György néppárti 255.

Vao. Gajári Géza ellenében Bossányi György néppárti választott meg.

Vacs. Gajári Géza szabadalvúnek este 8 óráig 770, Majthényi szabadalvúnek 606 és Bossányi néppártinak 860 szavazata volt. 1/9-re kitűzték a zárórárt.

Végvár. Délután négy óra. Gorove 727, Vargits 388.

Vág-Beszterozse. Zsambokréthy Emil szabadalvú egyhangulag képviselővé választott.

Varna. Haydin Imre szabadalvú egyhangulag képviselővé választott.

Veszprém. Horánszky Lajos szabadalvúpárti 658 szavazattal győzött Csomass Béla Kossuth-párti jelölt ellen. A szabadalvú táborban nagy a lelkesedés. Este fátylasmenetel rendeztek Horánszky úszteletré. Szabó Imre, a másik szabadalvú, már napokkal előbb visszalépett.

Verbón. Valasek János nemzetiségi néppárti 249 szótöbbséggel győzött Szulyovszky Gusztáv szabadalvúpárti ellenében.

Végváron Gorove László szabadalvúpárti 1497 szavazattal győzött Vargits Imre szabadalvú 751 szavazattal szemben.

Végvár. Dr. Gorove Lászlót képviselővé választották Vargits Imrével a régi képviselővel szemben.

Világos: Gróf Zselénky Róbert ellenfelei visszaléptek s így Zselénkyt egyhangulag megválasztott képviselőnek jelentették ki.

Vissó. Nagy Ferenc államtitkárt egyhangulag képviselővé választották.

Vidombák. Schmidt Károly szász nemzetiségi programmal egyhangulag képviselővé választott.

Vizakna. Háromy szabadalvút Söpkéz Sándor szabadalvú ellen képviselővé választották.

Zala-Egerszeg. Hajós Ignác Ugron-párti jelölt visszalépett s így Farkas József néppárti választott meg.

Zboró. Artim Mihály görög-katholikus lelkész (szabadalvú) délután 4 órakor 246 szavazattal volt többségben a másik szabadalvú jelölttel Fest Lajossal szemben. A választás valószínűleg csak későn éjjel fog végződni.

Zilah. Gróf Károlyi Mihály szabadalvú jelöltet Alsó-Bánban az ellenék megakadályozta programbeszédét megtartásában, sőt meg is hajgálták. Az ellenék emberei Ördögkúton megtámadták Károlyi híveit és mindenütt terrorizáltak.

Zichyfalva. Gróf Karátsanyi Jenő és Dániel László választói összetűztek. A szegedi csendőrpármarsnokságtól kiküldött csendőrség szuronyrohammal verte szét őket. Két ember megsebesült.

Zilah. Gróf Károlyi Mihályt az ellenék Alsó-Bánban megakadályozta programbeszédét megtartásában, sőt meg is hajgálták későbbben.

Zilahról táviratozzák a Budapesti Tudósítónak: A Sámuel Lázár pártjából választókat a fellázított és erőszakosságra vezetett ellenéki választók Zsibón, Goroszlón, Nyírsiden szétverték és a bevonnalótól visszatartották. A korbatalom kevés. A választás kimenetele nagyon kétes.

Zilah. A zilahi kerületben Lengyel Zoltán a függetlenségi Kossuth-párt tagja, 1461 szavazatot kapott, ellenjelöltje, a szabadalvúpárti gróf Károlyi Mihály 204-et s így Lengyel 1257 többséggel országgyűlési képviselővé választott.

Zichyfalván is nagy küzdelem folyik gróf Karátsanyi Jenő és Dániel László szabadalvúek között, 5 óráig előbbire 742, utóbbira 578 szavazatot adtak le.

Ziroz. Andró Gyula szabadalvú közel 400 szavazattöbbséggel képviselővé választott a néppárti Major Ferenc ellen.

Zurány. Délután 3 óra 45 perckor így oszlottak meg a szavazatok: Gróf Batthyányi Tivadár szabadalvú 773, Zalkai Alajos radikális 579.

Zombolya. Gróf Csekonics Gyulát szabadalvúpárti program alapján képviselővé választották.

Zsolna. Délután 5 órakor Smalovszky Valér szabadalvú jelöltnek 469, a néppárti Baross Károlynak 374 szavazata volt. Az eredmény még bizonytalan.

Zomborban Drakútics Pál szabadalvúpártit 440 szavazattöbbséggel megválasztották Széchényi József szabadalvúpártival szemben.

Plósz Sándor bukása.

Az első választási nap legmeglepőbb eseményei közé sorakozik a bajai választás. A kerület eddigi képviselőjének, Plósz Sándor igazságügy-miniszternek egészen a legutolsó napig nem volt ellenjelöltje. Tegnap lépett föl ellene Reich Aladár Kossuth-párti, akinek jelölését eleinte komolyan sem igen vették. A mai választási harc azonban váratlan hevesseggel indult meg és a meglepetés, az ügyes cselvetés, vagy tán a bajai szabadalvúpárt elbizakodása az igazságügy-miniszter mandátumába került. Még délután háromnegyed négy órakor, mikor már a szavazatoknak több

mint felét leadták, Plósz pártja volt előnyben és erről a Magyar Távirati Iroda a következő jelentést kapta:

Baja, október 2. Délután 3 óra 45 perckor Plósz Sándor igazságügy-miniszternek 360, Reich Aladár Kossuth-párti jelöltnek 330 szavazata volt. A küzdelem heves. Plósz megválasztása kis többséggel biztosra vehető.

Este azonban megjött a távirati értesítés arról, hogy Reich Aladár függetlenségi párti 19 szavazattal megválasztott Plósz Sándor igazságügy-miniszter ellenében. Összesen 669 választó szavazott le.

A jászberényi választás.

— Kiküldött tudósítónk távirata. —

Jászberény, október 2.

Friss októberi szellő csapdosta arcokat, mikor ma reggel hatkor a pályaházból a városba mentem. A hosszú Sugár-úton mindenütt magyar honvédszűzök, akik senkit sem eresztenek a városból, de oda mindenki bemehet. Szemben velem kocsi jó, benne a tájékon szeretekélmelle áll a mai választás tulajdonképpeni hőse: Török Aladár választási elnök, Jászberény három év óta felfüggesztett polgármestere. Most kimegy a pályaházhoz fogadni Almássy Gézának Budapestről különvonaton érkező háromszáz szavóját. Ő a választási elnök. Vasuti emberektől tudom, hogy nem nyolcszáz, mint hirdették, csak háromszázan voltak Almássynál Budapesten. Az akadémiai szegélyezett poros úton mindenütt katonák, kik a melléktelepbe senkit sem bocsátának. Az egész város, mely még alszik, ostromállapotban van. A szállodákat lefoglalta Almássy. Mikor még a bóróndell közömben lakást keresek, egyszerre hihetetlen látvány tárul elém: Török Aladár vezetése alatt, katonák sűrű kíséretében, zenészek mellett bevonul a Lehel-szállodába a Budapestről érkezett vöröstollas Almássy-párt duhajál, részegen. Végre beszélhetek a piacon Török Aladárral. Dacára a reggeli hűvösségnek, csurog homlokáról a verejték. Szürke ruhában, fekete kalappal, acélik szemében eszelős elszántság, nyugodt kétségbeesés, mint aki hosszú idők után végre alkalmat talál a — bosszura. Három év óta, mint felfüggesztett polgármester, senki Jászberényben, ma végül mint választási elnök, teljhatalmu valaki. Sokat beszél, handabandázik, minden második szava: „Nem látja, hogy intézkedem?” Eddig úgy hittem, hogy Jászberényben ma Apponyi napja van, most látom, hogy a tulajdonképpeni hőse Török Aladár. A főtéren találkoztunk. Hivatkozva Budapestre hozzá intézett sürgönyömrre, igazolványt kértem, mire Török a következő írásbeli végzetést kézbesítette nekem:

Gergely István, a Budapesti Napló tudósítója a választás egész területére szabad bemenetet kér.

Végzés.

Az 1874. XXXIII. törvény cikk 74. paragrafusa értelmében a szavazó-helyiségben csak a szavazatszedő küldöttség tagjai és a bizalmi férfiak, a közigazgatási tisztviselő és a jegyző mellé rendelt irnokok lehetnek jelen és így fentiek kérelmét, mint törvénybe ütközőt nem teljesíthetem. Miről címzett jelen végzéssel értesítetlek. Jászberény 1901. október 1. — a választási elnök.

Első eset ez a választások krónikájában, választás a nyilvánosság kizárásával. Hiába hivatkozom a rendes szokásra, valami nagyzási lóborrtól eszelős fényremlen a szemében így szól: — En így akarom.

Ki vagyok tehát zárva a választási helyiségből, a visszaéléseket, ha vannak odabenn, nem láthatom.

Reggel nyolc óra van. Török Aladár a katonasággal megszállítja a főtelepet, aztán a házakkal kisépérteti a városház előtti helyet, majd a Pannónia előtt a 32-es ezred két századát és a csendőroket mozgósítja. Itt egészen nyugodtan álltak az Apponyi-párti választók és ő a csendőrségre mégis ráparancsolt, hogy szorítsák be a sikátorba a tömeget. A csendőrokmester kétkedően néz rá, mire Török fenyegetően ismétli:

— Megteszi-e a csendőrség a teljhatalmu választási elnök parancsát? Ekkor aztán a csendőrség teljesítette a parancsot. E közben a választás természetesen szünetelt és a jászberényiek gunyosan mondták, hogy Török azért nyújtja ki mesteresen a választási aktust, hogy tovább tartson uraságának utolsó napja.

Erdekes a katonaság magatartása. Teljes kicsinyléssel kezelik a választási elnök intézkedését és az alezredek hangosan mondja:

— Látom, kedvez az egyik pártnak, de semmi közöm hozzá, joga van rendelkezni. Am a módozatokra nézve én határozok.

Most Török az alezredest felszólította, hogy távolítsa el a palánktól az Apponyistákat. Az alezredek ránézett, majd intett egy kapitánynak, aki a másik oldalra lovagolt s onnan az Almássy-

pártot szintén elkergette. Erre Török nagyhangu panaszt emelt az alezredestől, aki azonban a következő szavakkal intette le:

— Was hier Ordnung ist, muss auch dort Ordnung sein.

Erdekes, hogy mikor Török tíz-husz lépérről tisztelte int magához, tudomásul se veszik, míg ő oda nem jár. Egyszerre csak hire terjed, hogy az Almássy-párt a köhönidál, ahol a vidéki választók beérkeznek, veszteget, elfogja a szavazókat. Oda sietünk, mire a vesztegetők hirtelen felülkerekednek, mondván, itt vagyunk, hogy ti ne vesztegethesetek.

Nyolc óra után Török Aladár a téren, egy nagy pusztaságon halkan felszólítja a „polgárokat” (bár csak bakak vannak jelen) jelentkezékek, aki jelölni akar. Félóra mulva fölhívását még halkabban ismételte.

Ezután hozzá lépek, kérdezni akarván, hogy készen leszünk-e délután, elnök ur? Azt feleli:

— Oh nem, holnapig itt leszünk, legalább harmincórás választás akarok.

Egyáltalán cinikus böbeszédűség jellemzi Jászberényi bukkott vicinális nagyságát, kinek kicsinyes, alacsony bosszúja a világ előtt Apponyi nagy nevével összekerül. A jászberényi választás egyáltalán nem országos politikai mérkőzés, hanem a helyi klikkek a létért való harcra, bosszúja. Annál inkább sajnálják Jászberényben az irányadó körök, hogy Apponyi e választás jelentőségét túlbeesüli. Városszerte kolportálják és sok tanu van rá, hogy Török Aladár tegnap így nyilatkozott:

— Tudom, hogy bezárnak, de Apponyi nem lesz meg, és ha fölakasztanak is.

Máskor meg így szól:

— Inkább a nyelvetem harapnám le, a kutyának köpném ki, semhogy Apponyi győzelmét kihirdetném.

A választási színtér képe ez: a hatalmas főteret a Városház-utcától a Lehel-szállógó részpalánk választja el. Az Almássy-párt gyűlőhelye a kényelmes Lehel-utca és szálloda, az Apponyié a szabad főter, az Apponyi-pártnak pedig belépő kapujába cöveket vertek, hogy csak egy ember férhet be. Az egész főteret minden ok nélkül Török katonasággal ostromállapotba véteti.

Kilencor kezdődik a választási aktus és pedig sorshuzás szerint az Apponyi-párt kezd a szavazást. Jászberénynek nyolc kerülete van és tegnap úgy volt a megállapodás, hogy tíz-tíz ember lép az urna elé. Ennek következtében csak kevés ember gyülemlik a kapu elé, mikor Török (kinek taktikája intézkedéseit egyre változtatni) kijelentette, hogy az egész első és nyolcadik kerületet bocsátja szavazáshoz. Hamar összeverődtek az Apponyi-pártiak, de ekkor Török féltizkor bezarátja a kaput, pedig tizig volna joga Apponyiéknek szavazni. Erről a bizalmi férfiak a kapu előtt rögtön jegyzőkönyvet vettek föl. Hogy mi történik a választási teremben, áll lehet megtudni. Mert még a bizalmi férfiaknak sincs megengedve a szabad mozgás. Ilyen választás Bánffy alatt se volt!

Apponyi-párti aggastyánok az első szavazók, akik bottal jelennek meg, de a kapu előtt letételek velük a mankát. Megható, mikor ifju napsütötte jázok fehér apjakat a terembe fölviszik. Az Almássy-párt farkósbotl jár ki és be a helyiségben.

Tíz óra. A nap erősebben tűz le. Török hirtelen fölfüggeszti egy órára a szavazást. Kocsiba ül, állva behajtatja a várost, diadalmas pillantásokat vetvén szerte. Majd visszatér a főterre és a katonákkal evolúciókat végeztet.

Az egész városban pang a kereskedelem és az elzárt terület boltjai üresek. Itt van a takarékpénztár, hová senki sem mehet be. Erdekes, amit nekem a takarékpénztár igazgatója mondott:

— Ki téríti meg az óvásokat az adósoknak, kik innét kizárják?

Mindenütt borzasztó az elkeseredés. A város előkelő polgárai szegénytől, dühtől könnyeznek. Tizenegy órakor a rendőrség több Apponyi-pártit kísért be: Streitman Károly jogászt Deki és Lászlós nevű polgárokat, és még három jogászt, kiket az ügyész rögtön szabadon bocsájított. Az Almássy-párt taktikája az, hogy ahol egy Apponyistát elesíphet, rögtön elfogattja, vesztegetéssel vádolván. Időközben folyton katonákat mozgósít Török választási elnök, szabad és nyugodt polgárookra. Őly felháborító ez az eljárása, hogy egy kapitány fölkünk hallatára mondja:

— Ez mesterségesen csinált rendetlenség.

Az óra deket üt. A tömeg aig mozdul. Almássyék nál a Lehel-szállodában folyik a dinomdánom. Az Apponyisták összeszorognak, nekik sehol sem teritenek, de lángoló lelkesedéssel eszküsznek, hogy inkább éhen halnak, fáznak, áznak, de itt maradnak. Almássyék ebéd után megint elfogtak néhány választót, vesztegetéssel vádolván őket. Az ügyész azonban rögtön szabadlára helyezte. Ebéd után a városháza fölött, ahol a szavazóhelyiség van, Themis istenasszony szobrának egyik serpenyője ledőlent. Babonásan magyarázták.

Féltétől négyig az Apponyi-párt nem is került az urna elé. A szavazás számarányairól ellenőrizhetlen hírek keringenek, de annyi bizonyos, hogy a terrorizálás, az erőszakoskodás egyszerűen rettenetes. A városban annál nagyobb az elkéseregés, mert tudják, hogy Apponyi a Jászberényi mandátumtól teszi függővé politikai működését. Ha bukik, visszavonul. Mondják, hogy a királyi ügyész Szolnokról figyelmeztette Török Aladárt eljárása következményére. A választás legalább hónapig eltarthat. Most, este hétkor jelentik az alispánnak, hogy Török Aladár Bácskai János kertesével ráüzent Tóth Imre rendőrségi hivatalnokra, hogy ha nem jön rögtön szavazni, két hét múlva elveszti állását. Gróf Apponyi Albert, mint hallom, Csorvason van.

Este hat órakor tudom meg az egyik bizalmi férfitől a szavazatok hiteles számarányát. *Almássy 535, Apponyi 296 szavazatot kapott eddig.*

Javában folyik a legravaszabb erőszakosság. Török Aladár egyre felfüggeszti a szavazást. Felfüggeszti félhétkor, háromnegyed nyolcra és negyed kilenckor. Továbbá nem tartja be a kerületek sorrendjét. 225 tanayi embert, aki tarisznya nélkül jött, abban a hitben, hogy reggel csak szavazni, Török Aladár négykor az udvarba hivatott és tizig étlen-szomjan ott tartotta, aztán késő éjjel szavazás nélkül bocsátotta ki megint, miután közülök tiz ember leszavazott. Ez ellen az Apponyipárti bizalmiférfi kikelt, mire Török azt felelte:

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

— Hívtam őket, hogy szavazzanak, de lát-hatja, hogy ninesenek itt. *Atányi* szolnoki ügyész és *Bogossy* alispán egész nap a járásbírószágon tartózkodnak. Török följelentést tett egy esendőrmester ellen, aki azt mondta neki, hogy nem bánt békés polgárokat. A esendőrmester viszont följelentette Törököt sértés miatt. Az összes tisztek visszavonulnak Töröktől, aki dél óta előttük nem is mutatkozik.

tekintélyes embereket, nagyobb községben 10—15 embert, kisebb községben 3—4 embert, kik elváltak az emberek összeszedését és behozatálát. Minden ilyen embernek külön kellett 10—10 forintot adni. Az embereknek is előre kellett kiadni a fuvar- és étkezési költségeket, némely helyen 3 forintot, másik helyen 5 forintot is. Ezen felül Margittán nagy banket és Széplakon és minden községben zászlóbontás és kivitel kiadások, ezeket már mind kifizettem, de minden pénzem el is ment.

Nagyon kérek, légy szives a mult levelemben kért 2000 írtot Sz. utján megszerezni, de ha ez nem volna lehető, legalább egyeztet mulhatatlanul és nagyon sürögösen küldj mert kockáztatom a biztos sikert, ha még 1000 írtom nem lesz a választás napján. — Nagyon szükséges volna 2000 írt mert még néhány községnek és a fő-korteseknek utólagosan is fizetnem kell.

Ezt a levelet *apokrifnek* jelenti ki egy főhivatalos cátoalt, amely így szól:

Az Egyetértés mai száma *Orley* Kálmánnak, a margittai kerület szabadalvú jelöltjének *Bethly* László főispánhoz intézett állítólagos levelét közli, amelyben *Orley* pénzt kér a főispántól. A *Magyar Távirati Iroda* tudóstója beszélt ebben az ügyben *Bóthy* László főispánnal, aki kijelentette, hogy ezt a levelet kézhez nem kapta. Tudomása szerint *Orley* a levelet nem is küldte el, hanem fogalmazványát darabokra tépte. Ebben az ügyben különben körülményes fővilágosítást *Orley* Kálmán fog adni. A főispán az állítólagos levélről csak az ellenék által közölt fogalmazványból értesült.

Az új képviselőház.

A *Táviratok* özönéből sorba szedtük a megválasztottakat a pártok szerint csoportosítva. Az új képviselőház eddig megválasztott tagjai a következők:

Szabadalvúak.

Báró *Fejérváry* Géza — Temesvár.
Gróf *Andrássy* Gyula — Losoncz.
Gróf *Andrássy* Fáyvárad — Töketeres.
Gróf *Andrássy* Sándor — Homonna.
Avrameskó Pachomius — Bogsán.
Apáthy Péter — Dicső-Szent-Márton.
Gróf *Bethlen* Sándor — Maros-Ujvár (u).
Bethlen István — Mezőség (u).
Baross Jusztin — Trancsén.
Gróf *Bánffy* Miklós — Teke.
Bernát Béla — Mád.
Bekassy Gusztáv — Seps-Szent-György.
Barcsay Domokos — Bény-Hunyad.
Gróf *Csáky* Lajos — Gölniczbánya.
Daniel Gábor — Oláhalm.
Gróf *Erdődy* Gyula — Felső-Eőr.
Esterházy Kálmán — Gyala.
Fernbach Péter — Apatin (uj).
Flüger Károly — Beszterce.
Fülöp Béla — Lippa.
Gubner Gyula — Abony.
Gróf *Hadik* János — Szin (uj).
Hertelendy László — Lőcse (uj).
Hertelendy Ferenc — Tapolca.
Hegedűs Sándor — Kolozsvár. I.
Haydin Imre — Várna (uj).
Hódossy Imre — Kiszzeben.
Hammersberg László — Garbóc-Bogdány (uj).
Jakabffy Imre — Karánsebes.
Gróf *Károlyi* Sándor — Göncz.
Báró *Kemény* Ákos — Szász-Régen.
Kabós Ferenc — Balavásár.
Köröskényi Elek — Szobráncz (uj).
Lukács László pénzügymin. — Körömcobánya.
László Árpád — Dobra.
Latinovics Géza — Bács-Almás.
Latinovics Pál — Rigyicza.
Lator Sándor — M.-Sziget.
Pintér Sándor — Szécsény (uj).
Mihailovics Kornél — Kulpin (uj).
Mohay Sándor — Gyulaehérvár.
Molnár Antal — Szamos-Ujvár.
Mikszáth Kálmán — Fogaras.
Mónáhy Péter — Sugatag.
Mónáhy Aurél — Igőlő.
Molec Dani — Pozsony I. (uj).
Mayer Károly — Csásóva.
Neményi Ambrus — Szilágyvosthi.
Neumann Armin — Bereczk.
Nagy Ferenc — Vissó.
Neusiedler Károly — Pozsony I.
Zsilinszky Mihály — Békésbaba.
Nyegre László — Huszt.
Oberth Károly — Medgyes.
Percezel Dezső — Bonyhád.
Petricevich Horváth Arthur — Szászsebes (uj).
Pildaner Ferenc — Kónalton.
Rátyi Mihály — Técső.
Rabár Endre — Nagy-Berezna (uj).
Serbán Miklós — Aisó-Arpás.
Sréter Alrad — Szirák.
Salamon Géza — Lubló (uj).
Steiner Ferenc — Kisbecskerek.
Semsey Boldizsár — Girát.
Schmidt Károly — Vidombák.
Szöll Kálmán miniszterelnök — Szent-Gotthard.
Szende Péter — Ungvár.
Szűcs Pál — Alvincz.
Szitonksy János — Nógrád.
Szatmáry János — Mohács (uj).
Szentkeresztly György — Va-da-Hunyad.
Telegyi József — Eled.
Teleki Samu — Gernyeszeg.
Török Bertalan — Nagyvenyéd.
Vuja Péter — Szászabánya.

Gróf *Zselénszky* Róbert — Világos.
Zsámbokréthy Emil — Vágbeszterce.
Beck Marcel — Naszód (uj).
Kovács Pál — Érsekújvár (uj).
Andrássy Géza — Rozsnyó.
Vörös László — Kaposvár.
Bartal Aurél — Dunaszerdahely (uj).
Sághy Gyula — Somorja.
Miksa Imre — Felvinc (uj).
Veszter Imre — Késmárk.
Nosz Gyula — Szepes-Szombat (uj).
Luppa Péter — Szent-Endre.
Angyal Gyula — Rózsahegy.
Tormay Károly — Baranya-Szt.-Lőrincz (uj).
Molnár Károly — Hódság.
Janics Imre — Nyitra.
Eggenhofer József — Nemes-Osa (uj).
Sándor József — Illyefalva.
Gróf *Bethlen* Balázs — Maros-Ludas.
Dr. *Fehér* Antal — Csikarcalva (uj).
Gróf *Hadik-Barkóczy* Endre. — Nagy-Mihály.
Vancsó Gyula — Mária-Radna.
Schmidt József — Besztercebánya.
Báró *Inkey* József — Csurgó (uj).
Báró *Feilitzsch* Arthur — Kolozsvár.
Babó Lajos — Battonya.
Kristóffy József — Nagy-Lak.
Bonca Miklós — Thorozkó (uj).
Révai Mór — Szék (uj).
Frey Ferenc — Esztergom.
Bolgár Ferenc — Kis-Marton.
Erreth János — Pécs (uj).
Horváth Lajos — Veszprém (uj).
Zákó Milán — Tittel.
Gróf *Hadik* János — Szin (uj).
Semsey László — Nagy-Ida.
Papp Géza — Béga-Szt.-György.
Tallian Béla — Török-Kanizsa.
László György — Szeged.
Enyedy Lukács — Tápé.
Báró *Perényi* Zsigmond — Nagy-Szóllós.
Hieronimi Károly — Csacza.
Dr. *Baghy* Béla — Kun-Szent-Márton (uj).
Borbély György — Török-Szent-Miklós (uj).
Mandel Pál — Nyírbátor.
Kammerer Ernő — Szakos.
Csörghő Gyula — Nagy-Bittse.
Rónay Ernő — Nagy-Szent-Miklós (uj).
Gróf *Teleki* Domokos — Deés.
Molnár József — Csikszerecs (uj).
Bauer Antal — Ugod.
Fabiny Teofil — Sopron.
Bánhid Antal — Kis-Jenő.
Tisza István — Ugra.
Tuba János — Komárom.
Konkoly-Tege Miklós — Tata.
Rubinek Gyula — Uj-Arad (uj).
Ponory Sándor — Hátszeg.
Báró *Nopcsa* Elek — Szászváros.
Kubinyi Géza — Jolsva.
Kezser Miklós — Eperjes.
Werner Gyula — Magyar-Igen.
Dr. *Ballagi* Géza — Olasz-Liszka (uj).
Manassy György — Moraviczka.
Gr. *Károlyi* Antal — Muraszombat (uj).
Orley Kálmán — Margitta.
Horváth Sándor — Szécsény.
Gr. *Forgách* Antal — Balassa-Gyarmat.
Weisz Berthold — Nagy-Ajta.
Hogyay Máté — Keszthely.
Báró *Kemény* Ákos — Szászrégen.
Drakulics Pál — Zombor (uj).
Vásárhelyi László — Pécska.
Fischer Sándor — Téth.
Justh Ferenc — Stubbyafürdő.
Rohonyi Gyula — Ujvidék.
Feszty Béla — Udvard.
Blaskovics Ferenc — Orczyfalva.
Dr. *Lendit* Adolf — Rékás (uj).
Gorove László — Végvár (uj).
Gyórfly Gyula — Csik-Szent-Márton.
Maróthy László — Kis-Czell (uj).
Szalay Dezső — Nagy-Tapolcsány.
Ovary Ferenc — Nagy-Vázsony.
André Gyula — Ziroz (uj).
Báró *Solymossy* Lajos — Borosjenő.
Halász Zsigmond — Alsó-Dabas.
Szabély Gyula — Kőszeg.
Erédly Sándor — Baán.
Simó Lajos — Nagy-Ilonda.
Gróf *Csekonics* Gyula — Zsombolya.
Dr. *Falk* Miksa — Budapest I.
Dr. *Darányi* Ignác — Budapest II.
Vézi József — Budapest III.
Báró *Podmaniczky* Frigyes — Budapest IV.
Sándor Pál — Budapest V. (uj).
Dr. *Morzsányi* Károly — Budapest VII.
Dr. *Berzeviczy* Albert — Budapest VIII.
Pükönczy József — Kerynya.
Günther Antal — Magyar-Óvár.
Szemer Miklós — Tasnád.
Rónai János — Lovrin (uj).
Barcsay Kálmán — Déva (uj).
Kresmarik János — Szarvas (uj).
Pekár Gyula — Somló-Vásárhely (uj).
Báró *Solymossy* Ödön — Zala-Lövő.
Baross Károly — Bodajk (uj).
Kiss Ferenc — Szolnok.
Grünstein Béla — Oravicza.
Fassie Tódor — Magyar-Cséke.

Kossuth-pártiak:

Gróf *Benyovszky* Sándor — Dunavese.
Balogh László — Nagyszalonta.
Farkas Balázs — Kisvárd.
Illyés Bálint — Báránd.
Komjáthy Béla — Nagy-Kapos.
Kaposty Jenő — Lengyel-tó (uj).

Madarász József — Sárkeresztur.
Olay Lajos — Szigetvár.
Eötvös Károly — Nagykőrös.
Rákosi Viktor — Hajdunás (uj).
Thaly Ferenc — Nagy-Igmánd.
Mezőssy Béla — Nagy-Kálló.
Justh Gyula — Makó.
Dr. Benedek János — Hajdu-Böszörmény (uj).
Dr. Horváth Gyula — Csákvár (uj).
Dr. Reich Adár — Baja (uj).
Polczner Jenő — Szeged.
Dr. Sebess Dénes — Marosvásárhely (uj).
Bedőhazy János — Marosvásárhely.
Thaly Kálmán — Debreczen.
Dr. Bakonyi Samu — Debreczen (uj).
Kállay Lipót — Nyirboga.
Kossuth Ferenc — Czegled.
Benczky Árpád — Fülel.
Dr. Papp Zoltán — Tisza-Lök (uj).
Dr. Pichler Győző — Kölesd.
Boda Vilmos — Szegvár.
Hegedűs Károly — Ráczkeve (uj).
Dr. Eötvös Bálint — Vaál (uj).
Hübner Károly — Győr (uj).
Dr. Szalay László — Szikszó (uj).
Marjay Péter — Hosszapáti.
Molnár Józsiás — Kézdivásárhely.
Kovács Gyula — Ha-du-Szoboszló (uj).
Chernel Gyula — Nagyatád (uj).
Lengyel Zoltán — Zilah (uj).
Gabányi Miklós — Dicsőd (uj).
Kecskeméthy Ferenc — Békés.
Gaál Sándor — Nvárad-Szereda (uj).
Babó Mihály — Halas (uj).
Dr. Krasznay Ferenc — Dunapataj (uj).
Leszky Gyula — Berettyó-Ujfalú.
Tóth János — Mezőtur.
Vertán Endre Torda (uj).
Egry Dezső — Pécsvárad (uj).
Putnok Mór — Putnok.
Szalai László — Szikszó.
Lukács Gyula — Monor.
Rigó Ferenc — Bihar.
Benczky Árpád — Fülel.

Pártokkivüliek:

Dörr Soma — Ujegyháza.
Lurtz Károly — Szász-Hermány.
Melzer Vilmos — Segesvár.
Schweicker Henrik — Keresztény-Sziget.
Trauschensfels Emil — Nagydísznód.
Eitel Adolf — Szt.-Agótha (uj).

Pártokkivül demokrata.

Dr. Vázsonyi Vilmos — Budapest, VI. ker. (uj).

Ugron-pártiak:

Ugron Gábor — Szilágy-Somlyó.
Várady Károly — Görgő (uj).
Szederkényi Nándor — Eger (uj).
Szűcs István — Paks.
Lovassy Márton — Ó-Kanizsa (uj).
Visontai Soma — Gyöngyös.

Néppártiak:

Ernst Sándor — Privigye.
Farkas József — Zala-Egerszeg.
Szabó István — Győr-Sziget.
Kubina József — Morva-Szt.-János.
Zboray Miklós — Marozali (uj).
Buzáth Ferenc — Rum.
Grófi Zichy Aladár — Nagykanizsa.
Csernok János — Szakolca.
Rakovszky István — Nyitra-Zsombokrét és Csorna.
Báró Gagern Miksa — Galgóc.
Molnár János — Eszterháza.
Abaffy Ödön — Alsó-Kubin (uj).
Bossányi György — Vác (uj).

Nemzetiségi képviselők.

Kollár Márton — Nagy-Szombat (uj).

Pótválasztások.

Az eddig ismert eredmények szerint pótválasztások lesznek:

1. **Budapesten** a IX-X. kerületben **Hock János** és dr. **Springer Ferenc** szabadalvupártiak között.
2. **Szekelyhídon** **Molnár Ákos** (Kossuth-párti) és **Szunyogh Zsigmond** (szabadalvupárti) között.
3. **Kecskeméten** a felső kerületben dr. **Szeles József** szabadalvú és dr. **Kovács Pál** függetlenségi között.

Ugyanott az alsó kerületben dr. **Nagy Mihály** szabadalvupárti és **Rapcsányi István** Kossuth-párti között.

4. **Debreczenben**, a III. kerületben, dr. **Varga Lajos** Kossuth-párti és **Dobeczky Sándor** szabadalvú között.

5. **Dárdán**, **Kiss Emil** szabadalvupárti és **Hermann Ottó** függetlenségi között.

6. **Dorogon**, **Sacelláry György** szabadalvupárti és **Percezel Béla** néppárti között.

7. **Köbölküti** kerületben, **Köbek István** szabadalvupárti és **Seandor Károly** Kossuth-párti között.

8. **Nagyamartonban** **Dégen Gusztáv** szabadalvú és **Tólas István** néppárti között.

9. **Fülpöszálláson** **Csvölvesky Lajos** Kossuth-párti és **Thaly László** Ugron-párti között.

10. **Tabon** dr. **Nessi Pál** Kossuth-párti és **Ugron Ákos** Ugron-párti között.

11. **Bazinban** **Habrovsky József** néppárti és **Apponyi Gyula** szabadalvú között.

12. **Letenyén** **Szüllő** néppárti és **Cesznák** szabadalvú között.

A fiemei választás.

Fieme, október 2.

Baththyán Lajos ma este 6 órakor tartotta programbeszédét, a vározháza zsúfolásig megtelt nagyertermében. Először **Fieme** közjogi helyzetéről nyilatkozott, kijelentvén, hogy a város autonómiája megféle az állam és Fieme érdekeinek.

Elismeri az elő okokat, főleg az olasz nyelvnek mint a municipium hivatalos nyelvének alkalmazását. Örül, hogy a pár évvel ezelőtt támadt sajnálatos incidensek és az ebből eredő félreértések megszűntek s hogy a miniszterelnök politikai belátásának és a helybeli vezetők bölcsességének sikerült megtalálni a kibontakozás utját. Az új rendelkezések helyreállították a statusquot és megerősítették a votum consultativum jogát. A helyzet rendezésében saját eszméi daját látja. Azután ismerteti a lefolyt parlamenti ülészek főbb mozzanatait és **Szell Kálmán** etetlen hívének mond a magát. **Szell Kálmán** tisztázván a viszonyokat, megteremtette az apait, amilyen az államnak szellemi és anyagi haladására tordíthatjuk teljes erőnket. Nagy gazdasági kérdések várnak megoldásra. Fieme, amelynek fejlődését erős kereskedelem adja meg tudja, hogy egyaránt fontos tényező a földművelés és az ipar. Ha a gazda boldogul, van forgalom, viszont ha pangás van odatönn, megőrzi a kikötő is. Híve a közös vánterületnek de nem zárkózik el az elől, hogy ezzel a rendszerrel szakítsanak. A külön vánterületnél még nagyobb szerep vár Fiuméra és minden eshetőségre előre kell készülni. A kereskedelmi szerződéseknél megkönyvitendő nyers termékeink kivitele és szükségleteink behozatala. Szükséges az olcsóbb és többszörös vasúti összekötés a kikötő tagítása, csatornák építése direkt összekötés Boszniával és a hajóáratok szaporítása. Támogatni fogja a szabad halózás nagyobb segélyezését, a munkások és kézművesek, valamint a hajósok helyzetének megjavítását. A kereskedelemben is a liberáliszmus elvet vállalja és ellen a privilégiumnak. A tisztviselői mozgalmat igazságosnak ismeri el a fizetésrendezés tekintetében. Biztosítja a polgárságot hogy ha nem lenne is képviselőjük, Fiumének igaz barátja marad.

A beszéd nagy hatást tett. Az ellenpárt konsternálva van, de vezetői dacból tovább küzdenek, még pedig izgatva a magyarság ellen a köznépet és az alközségeiket. A Mayländer gyűlés Ossoninak Lajos bejelentette, hogy ha **Jelmiliójába kerül** is meg fogja választani magát jelöltjét. **Baththyány** többsége az ellenpárti veszteség dacára impozáns lesz. Mayländer lankadatlanul működik érdekében.

Brassó, október 2.

A városi központi választmány, mint a Magyar Távirati Irodának jelentette, a választók névjegyzékében talált hibák miatt a **holnapi választások elhalasztását határozta el** és a határozatot jóváhagyás végett fölterjesztette a belügyminiszterhez.

Zágráb, október 2. Az **Agramer Zeitung** mai száma a magyar választásokról írt vezércikkében kiemeli, hogy a mostani választások vissza fogják tükrözni a nép akaratát és a liberáliszmus elve győzelmesen keresztül fogja vinni a választások tisztaságát. Mi Horvátországban — ugymond a lap — meleg szimpátiával kísérjük ezeket az eseményeket és csak azt reméljük, hogy a magyar közvélemény nem fogja magát félrevezetettnek és ellenélti feosegünk firkáiból nem fog következtetést vonni a horvát nép hangulatára. Ugy mint Magyarországon, mielőbb Horvátországban is a szabadalvupárt etikai momentumata mind hatalmasabbá váló erejével ki fogja állani a tűzpróbát és akkor a Drávan tul sem otnak elzárkózhatni attól a meggyőződéstől, hogy a két szomszédos népet a közös eszmék köteléke egybekapcsolja és hogy Magyarország és Horvátország hü barátság és áldozatkész szövetség által összejönnak.

KÜLFÖLD.

Az osztrák Reichsrath egybehívása. A király, mint egy táviratunk már jelentette, október 17-ére hívta össze az osztrák Birodalmi Tanácsot. A legfelsőbb kézirat, mely a **Wiener Zeitung**-ban ma megjelent, így szól:

Kedves dr. Koerber!

Indítva érem magamat, hogy a Birodalmi Tanácsot működése folytatására 1901. október 17-ére összehívjam és ennél fogva utasítom önt, hogy tegye meg a további intézkedéseket.

Mürzsteg, 1901. szeptember 30.

Ferenc József.
 Koerber.

HIREK.

Budapest, október 2.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Szeptember 30-án uj előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **A beteg szultán.** Egy berlini ujság — állítólag hiteles forrásból — azt a hírt közölte, hogy a szultán veszélyesen beteg. Most az *Agence de Constantinople* illetékes helyről kapott információk alapján megca olya ezt a hírt és a berlini ujságnak egy idegen nagykövetség állítólagos machinációjáról szóló jelentését is.

— **Látogatás Szell Kálmánál.** A mai délelőtt folyamán **Szell Kálmán** miniszterelnök *Inama-Sternegg* osztrá y.önököt a nemzetközi statisztikai kongresszus elnökét fogadta. A kongresszus elnöke, aki megköszönte azt a támogatást, amelyben a magyar kormány a kongresszust részesítette a legnagyobb elragadtatással nyilatkozott a ogadtatásról.

— **Tiszteletbeli doktorok.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király **Wlassics Gyula** közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy a budapesti tudomány-egyetem a magyar kereszténység és királyság kilencszázados évfordulója alkalmából kifolyólag **Darudary Alajos** a Kuria nyugamozott másodelnökét és **Prins Adolf**, a brüsszeli tudomány-egyetem nyilvános rendes tanárát az összes jogtudományok, **Horánszky Nándort** az összes államtudományok és **Kraus Xaver Ferenc** a freiburgi tudomány-egyetem nyilvános rendes tanárát a kánonjog tiszteletbeli doktoraiavá avathassa. **Szell Kálmán Horánszky Nándorhoz** ez alkalomból a következő táviratot küldte:

Széleskörű és mély tudásodnak fényes dokumentumához, a doktori kalaphoz, őszinte, igaz szívvel gratulálok és melegen óhajtom, hogy azt mindnyájunk öröme s a haza javára sok számos évig zavartalan egészségben és megelégedésben viseljed.

— **A bécsi alpolgármester afférje.** A bécsi községtanács tegnapi ülésén dr. **Neumayer** alpolgármester megtámadta **Offenheimer** lovagot a bécsi vízművekről írott cikkei miatt. Támadásában többek között azt a kijelentést is tette, hogy **Offenheimer** párbajképtelenség tartja mert zsidó. Ma ezért a kijelentésért **Offenheimer Igali-Igalfi Gusztáv** ezredes és **Hoigergszky** őrnagy után fegyveres elégtételt kért Neumayertól. Az alpolgármester fenntart a sértő kifejezést, de csatlakozik **Lueger** véleményéhez és nem verekszik. Ő már olyan korban van, amikor az embernek ilyen ostobaságok elkövetésére nincsen kedve. Az afférnek valószínűleg folytatása lesz.

— **Mátray József.** A budapesti választás halottja, akinek tragikus végéről lapunk más helyen emlékezünk meg. Itt egyet-mást közlünk még életének történetéből. **Mátray József** 1855-ben született Gyöngyösön. A jogot Budapesten végezte s mint egyes önkéntes letette a tiszti vizsgát és tartalékos tüzérhadnagy lett. A főváros szolgálatába, mint fogalmazó-gyakornok, 1873-ban lépett. 1875-ben a tanács tolnokká választotta. **Kamer-mayer Károly** polgármester 1879-ben maga mellé vette, mint elnöki segédet. 1881-ben III. osztályú, 1885-ben pedig gyors egymásutánban II. osztályú és I. osztályú tanácsjegyzővé választották. Kerületi előjáró 1894-ben lett s egyideig, 1895—1898-ig anyakönyvevető volt, míg aztán a VI. kerületi előjáróságot vezette haláláig. A gyász híre ma délelőtt a főváros középületeire kitűzték a gyászlobogókat. **Halmos János** intézkedett, hogy az elhunyt részére a főváros dísz-sirhelyet engedjen át. A ravatalra a főváros hoszorut helyez. A temetést a főváros rendezi.

— **Anarkhizták II. Viktor Emánuel ellen.** A francia fővárosból érkezett hírek szerint az anarkhizták ismét térszkelődnek és pedig, ezuttal Svábjában szövik az összeesküvés fonalait a fiatal olasz király, II. Viktor Emánuel ellen. Igaz ugyan, hogy a hír még a letokozott valószínűség is megdöbbentő hatást gyakorol minden józan emberre, ha arra a lehetőségre gondol, hogy a naggyá növesztett politikai tőboly a közállapotok nyugalmát járványszerűen veszélyezteti. Ha valónak bizonyul a párisi hír, ugy a svájci hatóságok egy oly anarkhista-szövetkezetnek jöttek a nyomára, mely első programpontjának valja megismételni az olaszországi királygyilkolást. A svájciak az olasz rendőrséget értesítették a fölledezésről és azokat az anarkhiztákat, akik az összeesküvésben részesek, eltoloncolták az olasz határra, ahol valószínűleg az olasz kormányhatalom fogja őket gondja alá venni.

— **Az orvosgyetemről.** A budapesti orvoskari testület legutóbbi ülésén alkalmazást nyertek az elméleti és idgkörtani tanszék mellett mint díjas demonstrátor **Grossics Rudolf**, mint díjtalan gyakornokok: **Bihari**

Jenő. Veres Andor, Herczog, Ferenc, Nagy László és Parasini József. Az élettani intézet mellett mint díjas gyakornok: Szili Pál szigorú orvos, mint díjas demonstrátor: Kurtucz Valéria és Hollós Gábor V. éves orvostanhallgatók, mint díjtalan demonstrátorok: Schmidt Béla, Telegdi Lajos, Pfeiffer Ernő és König Endre.

— Egy anarkhista elfogatása. Lembergől táviratozzák, hogy az odaváló pályaudvaron egy olasz anarkhista elfogtak. Az elfogatásnál véres küzdelem támadt az anarkhista és egy rendőr között. Amikor a rendőr a gyanus alakot le akarta tartóztatni, az revolvert rántott és három lövést intézett a csendőrré, aki erre szuronyával megsebesítette az anarkhistát. Végre sikerült a veszedelmes embert ártalmatlanná tenni. Megmótázása alkalmával néhány tört és anarkhista nyomtatványokat találtak nála. Kiléteiről megtagad minden felvilágosítást.

— Csókon szerzett szavazat. Mióta Dávid paritváj Goliátot, a természetes filiszteust leterítette, azóta nem volt a Terézvárosban ahhoz fogható alkotmányos szenczió, mint a mai, s mióta az egrí nők Dobó Jánost a szorongatott helyzetből kisegítették, azóta nem mutatnak fel akkora sikert az asszonyok, mint a mai terézvárosi választásnál. Erről a tüneményes sikerről lapunk más helyén számolunk be, de jól esik feljegyeznünk, hogy a budapesti asszonyok nemcsak politikai személyekért, de politikai ideálókért is tudnak lelkesedni. Igen, a Terézvárosban már napok óta lobogtatnak zászlókat és viselnek kor-kardákat olvadó tekintetű, esábitó mosolygású asszonyok. Lelekesen, elszántan korteskedtek Vázsonyi mellett. Nem kapacitáltak, hanem kértek. Nem beszéltek a gazdasági válságról, hanem könnyőrg hangon rebegtek: *tessek Vázsonyira szavazni!* A legtöbb választó feltétlenül beadta a derekát. Meséket beszélnek az asszonykortesek túrgeségéről és makacságáról. Nem tágióttak, míg a boldogító ígért, melyet normális körülmények között ők rebegnek, ki nem vették a választó meggyőződéséből. Bravúrosan kezelték a meggyőződéseket. De egy helyen, hol két asszony kapacitált egy makacs urat, üres kézzel voltak kénytelenek távozni. Az az ur nem volt kapacitálható, közbűnsnek mutatkozott, mint a spongya. Mikor a két szép asszony már az utcán volt, az egyik megfordult.

— Eh, — mondotta, — én még visszamegyek. Hátha!

Csakugyan visszament s a jövő percben hozta a makacs ur aláírását.

— Aláírta? — kérdezte a másik asszony csodálkozva.

— Alá.

— Hogy csinálta?

— Azt mondtam, ha aláírja, kap tőlem egy csókot. Hiába, beszélni kell tudni a választókkal...

— Robbanás egy ágyuszádon. Kopenhágában tegnap a *Mön* ágyuszád, amelyen ujjanta lövegekkel tartott gyakorlatokat robbanás következtében elsüllyedt. Emberéletben nem esett kár, mert az új lövegek veszélyessége miatt a legénység egy másik hajón volt, ahonnan villamos áram segítségével próbálták ki a lövegek használhatóságát.

— Stubel Mici anyja meghalt. Mint vastami kódós, romantikus történet hőse, ugy veszett el néhány év előtt Orth János. A *Santa Marguarta*, amely a polgárrá vált főherceget és szerelmét Stubel Micit elvitte az óceánok hullámai, nem tért vissza többé. Hova tűnt, hol nyelték magukba a titoktartó hullámok, jel nem mutatta, hír nem mondta. Stubel Mici anyja mélyszégyen bánatával visszavonult a világtól és Kirlingben, Klosterneuburgban keserves gyógyszerrel siratta elvesztett szépséges leányát. A titokzatos történetnek az ő bánatos alakja volt az utolsó élő emléke. Most ő is elköltözött szeretteihez. Lelke szenvedéseitől ma megváltotta a halál.

— Halálzás. Pramer Agoston, a belvárosi községi felsőbb leányiskola rendes tanára rövid szenvedés után tegnap este 62 éves korában meghalt. Az intézet tanári testülete, melynek az elhunyt 32 éven át hasznos tagja volt, külön gyászjelentést adott ki. Temetése holnap délután 4 órakor lesz.

— Életunt iparos. Szalay Lajos iparos tegnap a kispesti határerődben öliakasztotta magát. Alkonyatkor akadtak rá amikor már meg volt halva. A fa alatt, amelyen függött, egy palaekban gyaoladatot találtak. Valószínű, hogy előbb megmérgezte magát. Holtestét az orvostani intézetbe szállították.

— A soproni kiállítást a megnyitás napján igen sokan látogatták. A bejáratnál mindjárt feltűnik Kalmár Zs. utóda hődemézővársárhelyi rostagyáros dusan felszerelt kiállítása. A cég által kiállított különböző Kalmár-éle rosták elismert jószágok mellett rendkívül olcsók, úgy, hogy azok beszerzése minden gazdának ajánlott. Az ideai kiállításokon mindenütt az első díjakkal tüntették ki, még pedig: Temesvár, Makó- és Keoskeméten, ugyszintén a mostani soproni kiállításán.

— Répaverseny. A Mauthner Ödön cs. és kir. magkereskedése által Budapesten rendezendő október 15-ikére megállapítva volt *takarmányrépa verseny* az ideai időjárás viszonyok és számos versenyző gazda óhajátának figyelembe vételével f. é. október 20-ikán fog megtartatni.

— Osztálysorsjáték. Az osztálysorsjáték mai húzásán tízezer koronát nyert 72208 44172 87171, ötezer koronát 87776 20676 98265, kétezer koronát 67895 59286 48208 31546 91519 4-812 37122 64113 5526 59-58 62920 16688 70201 55003 4397 7562 80904 40173 48996 24359 27511 50830 50656 6123 73256 9347 30241 83437 68885 86347 89624, ezer koronát 33908 32611 64496 72324 9572 57602 60414 27929 44492 36204 87645 92068 56839 52309 14324 57865 45189 5-1675 60391 74079 89299 22122 93711 42862 56464 20393 59918 449-9 37172 6-02 15675 78922 6709 61208. Ötszáz koronát 94-98 50143 73052 49151 6-005 84295 63362 56762 42307 83922 51464 2386 59022 38796 483-2 72555 64914 11606 42001 3143 36488 76309 12383 8716 65849 32977 19642 64720 18905 69366 7-702 35878 89423 64912 75544 83228 21134 3556 94442 37045 55371 78546 10403 2945 83841 55967 49441 22881 13-69 89812 27067.

Vásároljanak osztálysorsjegyeket Lukács Vilmos bankházában, Budapest, V. Fővőrd-utca 10.

— A választások és a Telefon Hirmondó. A Telefon Hirmondó epp úgy, mint tegnap, ma is leg hamarabb fogja értesíteni a tőváros közbeségét a választások eredményéről. Egész nap reggel 10 óráig egészen éjeli 12 óráig pontban minden órában fogja eredeti sűrűnyök alapján a választások fázisát és eredményét felolvasítani, melyre rádió-jellel hívja fel mindig az előfizetők figyelmét. Este, mikor az operaház előadását hallhatják a Hirmondóban, a felvonások között ajsólvastatja fel legújabb választási táviratait a beszélő újság.

— Gyermekhangverseny a Telefon Hirmondóban. A Telefon Hirmondó ma délután 5 órakor a kis előfizetők szórakoztatására gyermekhangversenyt rendez. A hangversenyen közreműködnek: Könyv Rendés és Mészáros Gizella úrnőlyek, Balla Miklós, Irányi Dezső, Fülei Sz. Lajos, Péntek Ferenc és Sajó Izso úrak. A hangversenyt Zörgő bácsi rendezi. — Este a Telefon Hirmondó összes állomásain a Magy. Kir. Operaház előadását fogja közvetíteni. Szinre kerül a *Bank bñ*, mely teljes egészében hallható lesz a Hirmondó kágylón keresztül. — Az opera közvetítése után 12 óráig még cigányzenét közvetít a Telefon Hirmondó az Emke és az Elite kávéházból.

(x) Ha *Öszül a haja*, használja a *Stella*-vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza. Uvegje 2 korona Zoltán B. gyógytárában, Budapest Sétány-utca és Szabadság-tér sarkán.

(x) **Fiatal ember!** Kérdezze meg orvosát, akkor megtudja, hogy barát a *Santal Egger* gyógyítja meg gyorsan és legjobban. Uveg 3 kor a Nádor-gyógytárban Budapest, Váci-körút 17. Postán 3.40 korona előzetes beküldés után bérmentve.

(x) **Kérjünk mindenütt F. M. K. E. vagy E. K. E. gyűjtőt.**

(x) **Magyar díszruhák** korhűen, elegáns kivitelben jutányosan készülnek *Leidersdorfer D. és fia* férfiszabóknál, Budapesten, Koronaherceg-utca 6. sz. alatt.

Öngyilkos vaskereskedő.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, október 2.

A csendes Budát, amelyet még a választási mozgalmak se tudtak nagyon kiforgatni rendeskerékvágásából, ma délután egy szomorú öngyilkossági eset híre fendítette meg. Egyik előkelő embere a budai társadalmak önkézevel oltotta ki az életét. Idős ember volt már; határán az agykórnak, de fiatalos lélekkel vett részt a közügyek intézésében s alig volt ember a Duna jobbpartján aki ne ismerte volna. Még a választási mozgalmakban is éniék részt vett az öreg ur, aki ma déiben kiment a budai polgári lövődébe — amelynek szintén egyik vezető embere volt — s ott egy karabélyal fobelőtte magát. A lövés jól talált és az öreg ur, mire raakadtak, halott volt.

Nagy szerepet játszott a budai közéletben *Freiberger Pál* vaskereskedő, fővárosi bizottsági tag. Kedves szeretőmélto modoru uri ember volt, akit mindenki szeretett, nemcsak azért, mert sokat köszönhetett neki a városrész, hanem azért is, mert rendkívül jótékony, nemeslelkű ember volt aki minden szegény ember előtt nyitva tartotta az ajtaját. Az egyesült budapest fővárosi takarékpénztárnak napbiztos volt gazdája a budai polgári lövődének, alapító tagja egyik budai takarékpénztárnak, akit a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a király a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntetett ki.

A második kerületben lakott Budán a Fazekas-téren s ott volt a vaskereskedése is. Üzlete kitünően ment, mert a kedves modoru uri ember mindenkinek kedvében tudott járni. Nem is hívták Budán másként, mint *Pali bácsinak*. Ezen néven ösmerte mindenki a második kerületben, amelyek egyik vezető embere volt.

Senki sem gondolta volna a második kerület *Pali bácsi-járól*, hogy öngyilkossági eszmékkel foglalkozik. Hiszen maga volt a jókedv, a kedvesség s ezenkívül rajongásig szerette kis családját. Nagyon jó viszonyban volt *Darányi Ignác* földmívelési miniszterrel, akinek még gyermekkori emlékek fűzték.

Freiberger Pál, az öngyilkos vaskereskedő nagyon vállalos volt. Naponta eljárt a bomba-téri templomba imádkozni. Ma reggel is odavezette az utja s az öreg ur mintegy fél órát töltött a templomban. Onnan hazatért azekas-téri lakására ahol *Stefánia*

nevű hajadon leányával lakott s leányával még elbeszélgetett egy darabig. A választásokról is beszélgetett a leányával s nagyon örült annak, hogy *Darányi* miniszter győzelme biztos volt a kerületben.

Lakásáról elávozta a választási helyiségbe ment az öreg ur. Itt elbeszélgetett egypár jó emberével, de itt nem sok ideig maradt. Azóta senkivel sem érintkezett mással, mint a budai polgári lövés-egyesület szolgájával.

Az öreg ur ugyanis dél felé kiment a lövés-egyesület helyiségébe. Ott az iroda kulcsát elkérte a szoltától.

— Adja csak ide a kulcsot — mondta a szoltának — egy kis dolga van az irodában. Hagyjanak magamra és ne zavarjanak.

Freiberger Pál bement az irodába; előbb azonban még tintát és tollat kért a szoltától. Levélpapíros volt az irodában. A szolga lakása jó távolságban van az irodától s mivel az öreg ur a szoltának különben is megtiltotta, hogy zavarja, teljesen magára hagyta a kis szobában.

Öt óra tájban a szolga mégis gyanusnak találta már, hogy *Freiberger Pál* olyan sokáig nem jön ki az irodából s odament az ajtó elé. Először a kulcslyukon akart benézni, de a kulcs rá volt fordítva a zárba s így nem láthatott be. Megzörgötte az ajtót, de nem kapott választ Ekkor dörmöbólni kezdett, mert azt hitte, hogy az öreg ur elaludt odabent, de senki sem felet a kopogtatásokra. A szolga ekkor rendőrt hívott, aki feltörte az ajtót. Az öreg ur ott feküdt a diványon, átlíót halántékkal. Mellette volt egy karabély, amelylyel ott a Lövöldében célba szoktak löni az egyesület tagjai. Elesztgetni kezdték, de nem volt már benne egy csepp élet sem.

A rendőr az öngyilkosságról jelentést tett a kerületi kapitányságnak, ahonnan egy fogalmazó s a rendőrorvos sietett ki a Lövöldébe. A rendőrorvos konstatálta, hogy öngyilkosság esete forog lenn s ezután értesítették az öngyilkos családját a katasztróiról.

Az iroda asztalán három levelet talált a rendőrség. Egyik levél *Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszternek volt címezve, a másik *Kozma Gyula* polgári iskolai igazgatónak, az öngyilkos öreg ur sógorának, a harmadik levelet pedig a leányának, *Freiberger Stefániának* címezte *Freiberger Pál*. Ebben a levélben, amelyet a kerületi kapitányságnál vett át *Freiberger Stefánia*, édes apja megható bucsút vesz tőle s kijelenti, hogy haláláért senkit se okoljanak s ő se vétett életében soha senkinek. Kéri még a leányát, hogy emléktét őrizze meg.

A gyazsba borult család nem is sejtji, hogy mi volt az oka az öreg ur öngyilkosságának, mert anyagi körülményei is jók voltak s e mellett kedélye is az utolsó pillanatokig fiatalos volt.

Budán hamarosan elterjedt az öngyilkosság híre s mindenki mély sajnálattal beszél a *Pali bácsiról*, akit olyan nagy szeretettel környékezett a budai társadalom.

Az öngyilkos öreg ur holttestét bevitték a törvényeszéki orvostani intézetbe.

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **Lohengrin.** Az Operaházban ma este *Lohengrin* adták a nemzetközi statisztikai kongresszus tiszteletére. A statisztikusok meg is jelentek irakban, jelenyenesen de kis számmal. A fizető közönségnek kívüli az utcán olcsóbb mulatság kínálkozott ma este, és így *Burrián* ezuttal sokakat nem látott szerettei közül. A statisztikusok adatgyűtemény azonban gyarapodott egy igen jó operaelőadással. *Vasquez* grófné poétikus Elza volt és különösen a második felvonást gyönyörűen énekelte. *Leck* rendkívül jó diszpozícióban dalolta *Teramundot*, mintha megizmosodott volna Bécsben a hangja. *Diószyné* megrázó *Ortrudja* és *Ney* Dávid imája az első felvonásban lelkes tapsra ragadta a kongresszistákat. *Burrián* az első felvonás végére beküzdte indiszpozícióját és azontul mesterien énekel. Színjátéka, mint mindig, elsőrangú volt. A zenekart *Kerner* vezette.

— **A szerencseosillag második sor.** A *Magyar Színházban* tegnap este másodsor került színre *A szerencseosillag* című angol operett s a választási harcok ellenére is elég szép közönség nézte az operettet. A siker élen ma este is *Leófsky Gizella* haladt, aki az angol hadapród szerepében, az operett két első felvonásában, lényeg alakítást nyújt. *Balog Nelly* ma is kedves volt *Laula* hercegnő szerepében és szépen énekelte is. Az operett kiállítása is amelyet tegnap röviden már említettünk, dicséretet érdemel. A kosztümök tarka színpompája nagy gyönyörűségére van a szemnek s szépek a *Línhardt* díszletfűst által festett új díszletek is. A közönség a szereplőknek sokat tapsolt.

SPORT.

Őszi lóversenyek. A Hatvani-díj, az Őszi meeting mindenkor érdekes 10.000 koronás kéteves versenyére dől el holnap, meglehetősen élénk részvétel mellett a fiatalabb telivéreknél. Olyan jeles kéteves alakokat látnak az 1100 méteres startnál, mint *Hazafti, Mayor, Eoa, Javorina, Vig, Hans Heiling* és *Limonádé*, csupa olyan ló, mely egy-egy igen szép futásra tekintet vissza. Különösen sok bizalmat érdemel ezúttal *Hazafti*, mely az augusztusi meetingen *Gyalárral* mutatkozott egyenlőnek, már pedig *Gyalár* egyike most a legjobb kéteveseknek. *Hazafti* legkeményebb ellenfele *Mayor* és a fúrge *Boa* lesz. Nem lesz még érdektelen holnap az 5000 koronás Allamdíj sem, itt *Diadal* és *Kartal* fognak élénk küzdelmet vívni. Az októberi handicap *Billa*, *Ponyvász* és *Jász* közt fog eldőlni. A tippet holnapra itt adjuk:

- I. *Perdi*—*Leve*.
- II. *Billa*—*Ponyvász*—*Jász*.
- III. *Hazafti*—*Mayor*—*Boa*.
- IV. *Alesia*—*Durnyi*.
- V. *Aranyos*—*Néha*.
- VI. *Diadal*—*Kartal*.

A budapesti lóversenyek eredményét minden más orgánom megelőzve, ez alkalommal is a Telefon Hírmondó után tudhatja meg a nagyközönségnek az a része, amely nem mehet ki a versenyre, mert a Hírmondó kiküldött tudósítójának telefonjelentése alapján két futamonként rögtön kimerítő jelentést olvastat fel a versenyek eredményeiről. Minden lóverseny-eredmény felolvasására kétszeres rádjellet hívja fel az előfizetők figyelmét a beszélő-újság.

Nyiltér.

A Szinye-Lipóczi
Lithion-forrás

Salvator kitűnő sikorral
használtatik

vese-, húgybólgag-, húgydara- és hólyagbántalmak ellen, vizelet nehézségeknél, továbbá a légző és emésztési szervek haragos bántalmainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Csaknem teljes!
Kapható minden gyógyszertárban vagy a Szinye-Lipóczi igazgatóságnál, Eperjesen.
Budapesten, főraktár Edesky L. urnál.

Miire kerül vidékre szállítva?
Kérjen árjegyzést a

Szi-Lukácsfürdő kútállalattól, Budapesten .....

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(42)

A lengyelek most hátrálni kezdtek az egész vonalon, lázas sietséggel futottak a sánc mögé. A kozákok diadalordítása erősebb volt az ágyubömbölnél. A hátrálást fedező vitézeknek rettenetes rohant kellett kifájniuk, míg végre egy erős sortüz és néhány jól irányzott ágyulövés megállította a kozákokat. De a lengyeleknek ez lehetett a végső erőfeszítésük, mert a következő percben megharagant az alkudozást kérő trombitájel. De Chmielnickij rá sem hederített és nem alkudozni, hanem győzni akart. A tisztákat leszállította lovaikról s a parancsnokok magok vezették a döntő rohamra katonáikat. Krsecsovski három ezer emberrel tartaléknak maradt. Megperdültek az összes dobok, valamennyi trombita harsogott, dörrent a sortüz, ordítottak a támadók és Skrzetuski rettenetes aggodalommal nézte, mint rohannak a kozákok sűrű sorokban a sáncok felé. Hatalmas dördülések és gomolygó, hosszú füstfelhők fogadták onnan őket, mintha egy haragzó óriás rettenetes lehelletével valamennyiüket el akarná sodorni. Az ágyugolyók egész sorokat terítettek le, a puskákból is gyilkos tűz lobbant elő, de ők csak rohantak előre föltartóztatatlanul. Már a sáncok előtt vannak, az ágyuk már nem is lehetnek kárt bennök. Skrzetuski megborzadva lehunyta a szemét. Nem mert odanézni, félt a bekövetkezendőtől. Ha fölnyitja a szemét, vajjon a löngyel lobogók intenek-e még feléje a sáncok tetejéről? Irtózatos lárna, vad üvöltözés töltötte meg egyszerre a levegőt. Jajszekelés, kétségbe-

TROPON a gyomorhajosok legjobb tápláléka.

A gyöngeségi érzést, mely a rossz emésztésűeknél, a táplálék tökéletlen fölemésztődése következtében föllép, a Tropion hamar megszünteti.

Ez a könnyen emészthető fehérje, melyet a leggyöngyöbb gyomor is elbir, lehetővé teszi azoknak is, kiknek beteg gyomra a közönséges ételeket megemészteni egyáltalán nem képes, hogy szervezetüknek mindennap annyi fenéjét juttassanak, amennyi annak jó erőben tartásához szükséges.

Magyar általános takarékpénztár részv. társ.

Takarékpénztárunk helyiségeit mátlól fogva V. József-tér 14. szám alatti saját új házukba helyeztük át, a hol is elfogadunk gyümölcsösztetés céljára **készpénzbetéteket, takarékkönyvecskéket, pénztárjegyek** ellenében vagy folyószámlára (cheque conton); továbbá új **pánccelozott pénztárhelyiségünkben** lendő megőrés és kezelés végett értékpapírokat lezárt vagy nyitott esomagokban és az utóbbiakkal összefüggő mindenféle eljárás, ugymint: az esodékos szolványok beváltását, újabb szolványvelek beszerzését, kiorsolások ellenőrzését mérsékelt díj mellett vállaljuk el. Előleg az intézetünkkel letéteményezett értékekre a legelőnyösebb feltételek mellett engedélyeztetnek és a követelések bármikor chequek ellenében folyósíthatnak.

Az igazgatóság.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Cettinje, október 2. Illetékes oldalról teljesen alaptalanoknak jelentik ki azokat a híreket, melyek *Mirkó* herceg és *Xénia* montenegrói hercegnő állítólagos eljegyzéséről szólnak.

Nápoly, október 2. A misidai kórház pestises beteget aránylag jobban vannak. Három újabb gyanus esetet jelentettek be, de úgy látszik, egyik sem pestises.

Velence, október 2. A király és a királyné ma innen elutaztak.

A délafrikai háború.

Meimouth, október 2. A boeroknak az italai harcban szenvedett egész veszteségét 500 emberre becsülik. A harc 19 órán át tartott. A boerok két napig voltak elfoglalva halottaik eltakarításával. A harcban részt vettek: *Botha* tábornok, *Grobelaar*, *Emel*, *Dankhauser*, *Opperman*, *Scholt* és *Potgieter* parancsnokok. A három utolsó elesett. A prospekti erdő körül 16 óra hosszat tartott a harc s azzal végződött, hogy a boerok támadását az angolok visszaverték.

Fekváros, október 2. Chapalliban újra konstalták a pestis fellépését. Mailandban bárom bennszülött kapta meg a pestist.

London, október 2. A Reuter-ügynökség jelenti

esett ordítózás hallatszott a sánc belsejéből. Mi történhetett?

Skrzetuski akaratlanul is fölnyitotta a szemét. — Uram isten! — ordította.

A nagy, hatalmas aranyos királyi zászló helyett a málnapiros kozákszászló lengett a sánc tetején.

Estefelé tudta meg azután Sachartól, hogy miként történt az eset, hogy árulás döntötte el a csata sorsát. A Chmielnickij terve sikerült, a megvesztegetett dragonyosok átpartoltak a kozákokhoz és hátba támadták az övéiket. Es Skrzetuskinak látnia kellett, mint hozzák testvéreiket foglyokul a bég elé, s látnia kellett a nyiltól halálra sebzett Potockit, aki az ütkezést után néhány órára Csarniecki karjai között kilehelte a lelkét.

— Mondjátok meg atyámnak, — rebegte hűlő ajakkal, — hogy vitéz halált haltam ...

Skrzetuski csak nézte, nézte a halottat, akinek szép kék szeme most is az égbe tekintett és megesküdt az emlékére, hogy halálát és a mai nap gyálatát vérről fogja megboszulni, amint visszanyerte szabadságát. Csarniecki vizsgalta őt. — A köztársaság, — mondotta, — máskor is szenvedett már vereséget, még sem veszett el, mert elpusztíthatatlanok, kifogyhatatlanok az erői. A Krsecsovski árulása, a Potocki hős halála még nem jelenti az ország romlását, hiszen máskor is föltámadtak már a parasztok, de Jeremiás herceg és a hetmanok végre is leverték őket. Mily kishitűség kellett ahhoz a föltevéshez, hogy egy elesapott kozákkapitány a cséselékkel, meg egy tatár-hordával szövetségbe megsemmisíthesse a köztársaság százados hatalmát! Csak egy kis csapatunkat verték meg a fölkelők, akiket a nagy hetman inkább korbáccsal, mind karddal fog szétverni. Skrzetuski mindent igazat adott neki, hiszen a hetmanok még nem kezdték meg a harcot, amelyben a szerenese eddig Chmielnickij oldalán volt, de a köztársaság részén állott az isteni rendelés, a jog és az igazság. Chmielnickij kilátásai győzelme da-

Dundeeből mult hó 27-ikéről: Egy erős boer csapat szeptember 27-ikán este Onestreechlinél, ahol 1899-ben az első ütkezést volt, meglepett egy kis önkéntes őrséget, mely vitézül védelmezte magát.

KÜLÖNFÉLEK.

+ **Tizian-kép a vadak között.** Mexico egy eldugott zugában, Tzinszoutzanban, hol az egykori város romjai között összeült nyomorult viskókban egy indiánus törzs lakik, nagybecsű műkincset őriznek az indiánusok. A helység immár omladozó templomában Tizian egy remek festménye függ az oltár fölött. A kép Krisztus sirbátételét ábrázolja, tizenhat láb hosszú, hét láb magas és ritka tökéletességgel maradt meg jókarban. Az indiánusok valószággal bagonás rakaskodással viseltek a kép iránt és meg nem akarnak tőle válni semmi áron. Pedig ebben a részben nagy kísértéseknek vannak kitéve. Legutóbb ugyanis két new-yorki milliomos tett ajánlatot a kép megvételére, az egyik 400.000, a másik pedig 500.000 koronát ígért a képért, de noha ezzel a pénzzel az egész község egyszerre gazdag lehetne, az indiánusok még sem akarják oda adni a képet. Tizian e festménye egyébként II. Fülöp spanyol király idejében került Mexico e zugába. II. Fülöp ugyanis nagyon szíven hordta az akkor püspöki székhely rangjában levő e mexicói egyházközség dolgaát és ő ajándékozta e képet az akkori püspöknek. Az idők folyamán a város romhalmazzá változott, a püspökség megszűnt, de a kép ma is ott lóg a templomban.

+ **Dróton küldött oszma.** Mikor a székeleyek először láttak távirát, el nem tudták képzelni, hogy lehet azon levelet küldeni. (A közlekedés más neméről fogalmuk nem volt).

Eszrevette ezt egy munkás, ki a felállításnál segédkezett; sietett is kihaszni a maga javára.

— Mi, levelet? — mondta — még pakkot is lehet küldeni.

— Ugy? Hogy? — kérdezték.

— Ugy, hogy csak fel kell rá tenni éjjel s mikor megérintik az erejét, elviszi oda, ahová éppen kell. Kapott rajta az egyik, kinek a fia csak a napokban irta Szebenből, hogy küldjön neki egy pár új eszimat, mert a másik elszakadt; mindjárt vásárolt egy pár új eszimat, azt letette a drótra, hogy vigye el. A bamis munkás leste persze; éjjel szépen levette s a maga rossz eszimatját akasztotta a helyébe. A szegény székelet majd a guta ütötte meg bámulatában, hogy ni: egy éjjel elvitte olyan messzire s reggelre már a viseltet haza is hozta!

cára sem voltak fölöttébb rózsások, sőt éppen győzelme keseríthette el a nagy hetmant, aki bizonyára minden erejével azon lesz, hogy bosszut álljon a fia gyilkosán. A herceggel ugyan nem állott a legjobb láb, de nagyon valószínű, hogy békejobbot nyújt majd feléje, mert egyesülni akar vele. Ezt az egyesülést kellett megelőznie Chmielnickinek, s ő ugyan csak sietett, hogy messze ne maradjon diadalnak híre mögött. Alig adott pihenőt a seregének, s második napon hajnalában megmozdult a tábor. Utja hasonlatos volt a folyóéhoz, amelya mellékvezetek magába szedve, meggyarapodik és hőmpolygó, rohanó, mindent elragadó ár lesz. Chmielnickij is így haladt a pusztán keresztül, s a hozzá csatlakozóktól ellenfelének minden mozdulatáról értesült. Egész Ukrajnán végigcsapott a fölkelés tüzes láza, s a sereghez csatlakozó parasztok utközben fölgyújtották a városokat és falvakat és erőszakkal szedték el uraiktól a fegyvereket. A királyi hadak már két hét óta csatáztak e cséselékkel, amely lerombolta Steblevet és Derenhoviecnél alaposan helyben hagyta a katonákat. A rendes kozák-katonaság sorából is nem egy szökött át hozzájuk, az általános fölkelés láza égett a szivekben. Erre számított Chmielnickij. Ukrajna határára ért, Cschrin hódalattal tárt kaput előtte, s az egész őrség hűséget esküdtött zászlójához. Csapinski házat földig rombolták, a városban rejtőző néhány nemes urat lemészárolták. Örömjongás és halálordítás, félvert harangok kongása és könyörgő egyházi körmenetek hangos imája töltötte meg a levegőt, fölgyújtott házak lángja nappal csinált az éjszakából, a föld népe is kaszát fogott, s a saporogaiakhoz csatlakozott. Kapóra jött aztán a hír, hogy Jeremiás herceg fölajánlotta ugyan a szolgáltatást a nagyhetmannak, de nem egyesült meg vele.

Chmielnickij megkönnyebbülten lélekzett föl. Most tehát akadálytalanul haladt előre keresztül a tüz-és vértengeren. Romok és hullák maradtak mindenütt a nyomában, s ő úgy haladt, mint a lavina, föltartóztatatlanul és egyre növekedve,

+ Az élős ment. Pillot-Well párisi grófné „vív-mánya”, az élős étlap, melyről most annyit beszél Páris nagyuri közönségének higveleji népe. A grófné a napokban fényes ebédet adott s a vendégek — nagy meglepetésükre — nem találták a menüt a kényeztetés mellett. Ellenben az asztal közepén egy rengeteg virágszisz pompázott, melynek rendeltetését senki sem tudta. Az első fogásnál azonban a virágokbokrta szétnyílt s szellős ruhában elótpontant belőle a bájos Deval Marguerite, a Variété-színház egyik oszillaga s élénkelte egy kuplét, azután eltűnt. A kuplét az osztrigát énekelte meg. Minden fogást más-más kuplét jelentett be. Az uri vendégek oda voltak a dolog eredetiségétől. A grófné pedig azon éjszaka bizonyára nem aludt a díszességétől.

+ Önműködő kocsikapcsoló. Gyakran előfordult az eszt, hogy a vasúti járművek tolatásánál a kocsik összekapcsolásával megbízott alkalmazottak az ütközők közé kerültek és ott életüket veszítették. De másrészt a hátsó kocsikkal is elég sűrűn megcsúszott, hogy a vonattól elszakadtak és esetleg a lejtőn örületes sebességgel elrohantak, s míg egy nagyobb emelkedés vagy egy ellentálló tárgy nem került utójukba, addig meg sem állottak. Ujabbban e bajon a hátsó kocsik fékezésével segítettek, de mégis üdvösnek mondható újítás az, hogy a vasúti kocsikat amerikai rendszerű önműködő kapcsolókkal kötik össze egymással. A Verein Deutscher Eisenbahn-Verwaltungern komolyan foglalkozik e kapcsolási mód fokozatos bevezetésének kérdésével. Az első lépés e fontos újítás behozatalára vonatkozólag most történt meg, amennyiben a porosz közmunkaminiszter előadta azt a javaslatot, hogy a Hildburghausen-Friedrichshall és az Eisfeld-Unterneubrunn közti keskeny-vágányú vasutakon a járműveket az amerikai kapcsolóval lássák el. Az Erlurtban székelő igazgatóság két-két kocsit a Ringhoffer-féle és a Gould-féle kapcsolóval akar próbaképpen felszerelni. Kapcsoló-félek beszerzésére és további kísérletezésre az erfurti üzlet-igazgatóságának az 1901-ik évre 10.000 márká hitel lett engedélyezve. Azt a kérdést, hogy a kapcsoló-félek azon a helyen legyen-e e helyezve, ahol ez idő szerint a vonó-kampó van elhelyezve, legközelebb a fent említett egyesület műszaki bizottsága fogja eldönteni.

KÖZGAZDASÁG.

Vásárosszarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetítők újszerű jelentése.) A tegnapi élnék fogalmat ma a budapesti képviselőválasztás napján nagy esend vártotta fel. A fogyasztás egész jelentéktelen, de ezzel szemben a hozata ok sem voltak nagyok és így az árak sem hanvatlottak hanem a lényegtelen üzlet dacára változatlanul maradtak. Mai árak a következők: Hus helyi vágású — korona, hus I. rendű hátulja 104—1.16 korona, eleje 0.96—1.— korona. Vidéki

elsőpörve mindent, amit utjában talált. Egyébként jöttének már a híre is föllázdadtak mindenütt a sanjargatott parasztok, s ő jött, mint a nagy boszuálló, mint a legenda sárkánya. Lé-pésén vér fakadt, leheltetéstől kigyúlt a láng. Maga, a sereg zömével, Cserkessziában maradt, s a Tuhaj bég tatárait és a vad Krsywoon csapatait küldötte a hetmanok ellen. Az első ütközetben azonban csufos vereséget szenvedtek s visszafutottak Chmielnickijhez, aki most már egész hadával indult a lengyelek ellen. Korsun ellentállás nélkül megadta magát, itt hátrahagyta szekereit, élelmiszereit és a hadi készletet és Kruta-Balka felé indult, ahol megütöközt a hetmanokkal.

Skrzetuskinak nem adatott meg, hogy lássa ezt a csatát, őt Korsunban hagyta Chmielnickij. Sakhar őrizte s a Satokrsyeki háza élé, ahol a foglyokat tartották, kettős őrséget rendelt, mert az ittas tömeg sorra kirabolta a házakat és minden lengyeit agyonvert. Skrzetuskij borzalommal nézte a durva parasztokat, amint kabátjuk ujját föltérte, házról-házra jártak és minden zárt feltörték, zsákmány után kutatva. Néha rettetően ordították közepette egy nemes, vagy egy zsidót, férfiakat, asszonyokat, gyermekeket hurooltak a piacra s a legirtózatossab kinzással végezték ki őket. Darabokra tépték testeiket, állati, mámoros kéjjel mázólták be areukat és kezöket az áldozat vérével s nyakuk köré tekerték még meleg beleiket. A kis zsidógyerekeket lábaiknál fogva a tömeg ujjongásra közepette kettészakították. Különösen a foglyokra áhítottak, akiket azonban drága váltságdíj reményében a bég gondosan őriztetett. A kapuk élé állított katonák puskatussal, kardlap-pal és korbácsütéssel szorították vissza a foglyokra éhes csöcseléket. Így volt ez a Skrzetuskit rejtő ház előtt is, s a migorodzi kozákok Sakhar parancsára ugyancsak keményen elpáholták a csöcseléket, amelyet, noha szövetségösök volt és erejüket is növelte, lenétek és megvetet-tek, s még jobban gyűlölték, mint a nemességöt.

(Folytatása következik.)

marhahus eleje 0.60—0.72 korona, hátulja 0.60—0.86 korona kilónként. — Tojás. riss alföldi áru 63.—66.— korona. I. rendű szövetkezeti tea-vaj 1.70—2.10 korona. főzövaj 1.40—1.60 korona kilónként. Szöllő I. rendű fehér és piros chasselas —.32—40 korona, II. —.28—32.— korona, muskotály —.40—50.— korona, passatutes I. rendű —.50—60.— korona, II. rendű —.44—50 korona, nagy nyul 1.60—2.40 korona, sülőd 1.—1.20 korona, fogoly párja 1.60—2.40 korona, lácánó 4.80—5.20 korona.

A budapesti gabonatözsde.

Budapest, október 2.
Elég jó kínálat és megfelelő vételkvd mellett a készbuza irányzata ma barátságos volt. Elkelt 25.000 métermázs, szilárdan tartott áraikon. A többi cikkekben kedvezőbb a tendencia, különösen takarmány-cikkek szilárdak.

Eladatott:
Buza. Tiszavideki: 220 mm. 79.5 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 79.5 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 100 mm. 79 k. 8 K. 10 f., 200 mm. 78.5 k. 7 K. 95 f., 200 mm. 78.5 k. 7 K. 90 f., 300 mm. 78 k. 7 K. 92½ f., 100 mm. 77.7 k. 7 k. 95 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 80 f., felső, 100 mm. 77.5 k. 7 K. 85 f., sárga, 200 mm. 77.5 k. 7 K. 90 f., 250 mm. 77.5 k. 8 K. 65 f., 50 mm. 77 k. 8 K. 05 f., 100 mm. 77.4 k. 7 K. 90 f., 650 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 90 f., 400 mm. 76.5 k. 7 K. 92½ f.
Tolnai: 2000 mm. 77.5 k. 7 K. 95 f., 1800 mm. 77 k. 7 K. 90 f.
Pestmegyevidéki: 300 mm. 78.7 k. 7 K. 82½ f., sárga, 200 mm. 77.8 k. 7 K. 80 f., kevert, 1300 mm. 77.5 k. 7 K. 95 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 70 f., 100 mm. 77 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 77.5 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78 k. 7 K. 80 f., 100 mm. 78.5 k. 7 K. 80 fillér.
Bánsági: 4000 mm. 77.3 k. 7 K. 95 f., 1460 mm. 73.3 k. 7 K. 95 f.
Bácskai: 1400 mm. 74 k. 7 K. 55 f.
Pancsovai: 640 mm. 74.5 k. 7 K. 42½ f.
Ó-buza. Raktáráru: 1600 mm. 76 k. 7 K. 67½ f., Dunai: 3700 mm. 74 k. 7 K. 45 f.
Mina három hónapra.
Rozs: 300 mm. 6 K. 70 f., par., 100 mm. 6 K. 70 f., par., 100 mm. 6 K. 72½ f., par., 100 mm. 6 K. 70 f., 300 mm. 6 K. 70 f., par., 100 mm. 6 K. 65 f., ab Budapest, 100 mm. 6 K. 65 f., ab Budapest.
Arpa: 200 mm. 5 K. 80 f.
Tengeri: 400 mm. 5 K. 15 f., par., 150 mm. 5 K. 15 f., par.

Készpénzfizetés mellett.
A készáru hivatalos jegyzése a budapesti ár-és értéktözsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonként.

B u z a	Kiló	Kilogramm		Kiló	Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig		K.-tól	K.-ig
Tiszavideki uj	76	7.65	4.80	80	8.—	8.16
"	77	7.70	7.80	81	—	—
"	78	7.75	7.90	82	—	—
"	79	7.80	8.00	83	—	—
"	77	7.70	7.85	81	8.—	8.16
"	78	7.75	7.90	82	—	—
"	79	7.80	8.00	83	—	—
Fehérmegyei	77	7.70	7.85	81	—	—
"	78	7.75	7.90	82	—	—
"	79	7.80	8.00	83	—	—
Pestvidéki	76	7.60	7.75	80	7.96	8.06
"	77	7.70	7.85	81	0.—	0.—
"	78	7.75	7.90	82	—	—
"	79	7.80	8.—	83	—	—
Bánsági	76	7.60	7.75	80	0.—	0.—
"	77	7.70	7.85	81	0.—	0.—
"	78	7.75	7.90	82	—	—
"	79	7.80	8.—	83	—	—
Bácskai	76	7.60	7.75	80	0.—	0.—
"	77	7.70	7.85	81	—	—
"	78	7.75	7.90	82	—	—
"	79	7.80	8.—	83	—	—

Egyéb gabonanemek	Kiló	Kilogramm	
		K.-tól	K.-ig
Rozs uj elsőrendű	70—72	6.70	6.80
" másodikrendű	—	6.50	6.70
Arpa " takarmány	80—82	6.90	6.10
" ágostoni való	82—84	6.70	6.90
" sörfőzésre való	84—86	0.—	0.—
Zab	30—41	6.50	6.60
Tengeri ó bánsági	—	0.—	0.—
" zánemű	—	5.16	5.20
Ropce uj káposzta	—	—	—
Köles " bánsági	—	4.90	6.10

A határidőszület folyamán a következő kötések történtek:
Buza októberre . . . : 7.73—7.75—7.76—7.75—7.74
Aprilisi buza 1902 . . . : 8.19—8.20—8.21—8.22
Rozs októberre . . . : 6.83—6.84—6.86—6.87—6.88
Zab októberre . . . : 6.71—0.72—6.73
Aprilisi zab 1902. . . : 7.06—7.07—7.08—7.09
Májusi tengeri 1902. . . : 5.11—5.12—5.11—5.10

Déli egy óraker a következő záróárakat állapított meg hivatalosan a tőzsdén:
Buza októberre . . . : 7.73 pénz 7.74 áru
Aprilisi buza 1902. . . : 8.18 " 8.19 "
Rozs októberre . . . : 6.83 " 6.84 "
Zab októberre . . . : 6.71 " 6.72 "
Aprilisi zab 1902. . . : 7.07 " 7.08 "
Májusi tengeri 1902. . . : 5.10 " 5.11 "

Délután fél 5 óraker zárul:
Buza októberre . . . : 7.74—7.75
Buza áprilisi . . . : 8.19—8.20
Rozs októberre . . . : 6.80—6.81
Zab októberre . . . : 6.77—6.78
Aprilisi zab 1902. . . : 7.07—7.08
Májusi tengeri 1902. . . : 5.09—5.10

A budapesti értéktözsde.

A mai előtőzsde nyugodtabb külöldi híreire és magasabb esti zárlatokra kedvezőbb irányzatot nyert, melyet azonban nem tudott érvényesíteni, mert a mai választások az érdeklődést teljesen elvonták.

A helyi piac esendes volt.
A déli tőzsde csaknem változatlan lefolyású volt, csak a zárlat felé berlini vételre lett kissé kedvezőbb az irányzat.

A valuták és ércváltók változatlanok.
Az előtőzsde: esendes.

Közltek: Osztrák hitelrészvény 613.25—614.75. Államvasut 615.50—616.50. Jelzálog 432.—. Közuti vasut 550.— korona.

A déli tőzsde: nyugodt.
Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 620.——621.—. Osztrák hitelrészvény 612.75—614.75. Államvasutak 615.50—616.50. Rimamurányi 416.——417.— korona. Forgalmi kerut tovább: Kereskedelmi bank 2390.—. Saigótarjáni részvény 519.— korona.
Utőbzde: A 4 órai zárlatkor maradt:
Osztrák hitelrészvény 615.25. Magyar hitelrészvény 622.—. Leszámitoló 408.—. Rimamurányivasmű 716.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 617.—. Közuti vasut 549.—. Villamos vasut 277.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerü hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyzék-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 42.—48.— korona, vörös aprószemű 42.—46.— korona, vörös erdőlyi ———— korona, vörös bánsági ———— korona, középszemű ———— korona, nagyszemű ———— korona. Disznózsír: budapesti 55.50—56.— korona, vidéki ———— korona. Táblaszalonna: légszenzártított vidéki ———— korona, városi 4 darabos 44.—44.50. korona, 3 darabos 46.—46.50 korona, süstit ———— korona. Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 13.25—13.75 korona 120 darabos ———— korona, 100 darabos 14.25—13.75 korona, 85 darabos 15.75—16.— korona, azonnali szállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 13.—13.50 korona, 100 darabos 14.—14.50 korona, 85 darabos ———— korona. Szilvaiz: siavónai 19.25—20.— korona, szerbiai ———— korona, azonnal való szállításra.

A bécsi gabonatözsde.

Bécs, október 2. (A Budapesti Napló telefonjelentése.) A küldött mértékadó piacok ismét hanyatlást jelentettek, különösen Berlin volt meglehetősen lanyha. Az itteni határidő-piac tartott magatartást tanúsított, egyetértőleg a budapesti tőzsdével, melyen a várt buzafelemondások csakugyan bekövetkeztek, de nem hatottak nyomasztólag. Zab irányzata szilárdult és árfolyama ismét 2 fillérrel emelkedett, buza ellenben folyó határidőre 2—3 fillért veszített. Egyebekben nem volt változás.

Közltek: Buza őszre 7.91—7.92, tavaszra 8.36, rozs őszre 7.19—7.21, tavaszra 7.40—7.39, zab őszre 7.—6.99—7.01, tavaszra 7.41—7.40—7.41, tengeri szeptember-októberre 5.53. május—júniusra 5.40—5.41, repce január-februárta 14.20—14.40 korona. Fülmondottak 1500 mm. buzát, 2500 mm. rozsozt, 3000 mm. zabot és 1000 mm. tengerit. A készáru piacán gabonaneműekben a fogyasztás teljesen tartózkodó volt, a vidék kis tételekben kész volt buza-felvételeire, de ajánlat nem mutatkozott. Finomabb minőségű rozs iránt volt valami csekély kereslet s az árfoiyama tartott, ugyszintén tengeri és zabé is. Árpában különösen morvaországi áruban emelték a követeléseket, noha az újlet a fogyasztás teltségsége következtében majdnem teljesen szünetelt. A tőzsde bágyadtan zárult. Zárlatkor maradtak: Buza tavaszra 8.34, rozs őszre 7.17, zab őszre 6.99, tavaszra 7.39, tengeri május—júniusra 5.38, tengeri július—augusztusra 5.50—5.51 koronát jegyeztetett.

A bécsi értéktözsde.

Bécs, október 2. (Magyar értékek zárlata.) 4% os aranyjárdék 118.40. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 141.—. Magyar vasuti kölcsön ezüsten 100.15. Magyar keleti vasuti állami kötvény 119.25. Magyar leszámitoló-és pénzváltóbank ——. Rimamurányi vasműrészvény 417.—. Magyar koronajárdék 92.40. 4% os Magyar földterhem. kötvény 92.10. Magyar hitelbank részvény 623.—. Magyar nyeregményi kölcsön sorsjegy 175.50. Kassa-oderbergi vasuti részvény 350.—. Magyar kereskedelmi bank 2389.—. Magyar cukoripar 1700.—.

Bécs, október 2. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3% os papírjárdék 98.40. 4% os osztr. aranyjárdék 118.75. 1860-os sorsjegy 138.50. Osztrák hitelsorsjegy 396.50. Angol-osztrák bank 259.—. Bécsi bankjegyzőlet 419.—. Osztrák-magyar bank 1630.—. Déli vasut 77.50. Dunagőzbázisai részvény 74.—. Dohányrészvény 275.—. Cászári és királyi arany 11.32. Német bankváltók 117.20. 4 2/3% os ezüst járdék 98.25. Osztrák koronajárdék 95.50. 1864-iki sorsjegy 212.—. Osztrák hitelintézeti részvény 616.—. Unibank 509.50. Osztrák Lánterbank 385.—. Osztrák-magyar Államvasut 617.50. Elhavölgyi vasut 458.—. Alpési bányarészvény 339.50. 20 irank. arany 19.—. Londoni váltóár 237.10. Bécsi Tramway Lít B. 224.—. Bécsi Tramway Lít A. 229.—. Lípót kohó 290.30. Az irányzat szilárd.

Bécs, október 2. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a

következők voltak: Osztrák hitelrészvény 615.—, Magyar hitelrészvény 624.—, Angol-Osztrák bank 269.50. Bécsi bank-egyesület 419.—, Union bank 510.—, Länderbank 384.50. Osztrák-magyar államvasút részvény 617.—, Déli vasút 77.50. Elbavölgyi vasút 460.—, Északnyugati vasút részvény 452.50. Dohányrészvény 276.—, Rimamurányi vasút 420.—, Alpesi bányarészvény 339.—, Májszi járadék 98.40 Magyar korona járadék 92.40 Török sorsjegyek 94.25 Német birodalmi márká 117.27—31. Napoleon d'or 19.02.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, október 2. (Zárólagos tudósítás.) A tegnapi utó-
tőzsde kedvező irányzata a mai forgalom kezdetén a bányarészvényekre is kihatott, amelyek több rendbeli fedezetekre magasabb árfolyamot értek el. Az a hír, hogy a belga szénbányákban kitűzték sztrájk egyre terjed, vételekre osztóztón. Banktérlekek emelkedtek, hazai értékek szilárdak, vasutak csendesek; egyéb papírok változatlanok. Az orosz délkeleti vasutak államilag garantizolt 4 százalékos kötvényeinek 32.460.000 márkáról szóló prospektusát ma fogadták el és a legközelebbi napokban teszik közzé. Magánészámításai kamatláb 3%.

Berlin, október 2. (Zárólagos) 4 2/3%-os papírré-
szvény —, 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 101.25. Elbavölgyi v. s. —, Magyar koronajárdék 93.80. Osztrák-magyar állam-
vasut 132.25. Passau-oderbergi vasut —, Bécsi váltórét 85.45. Magyar vasuti beruházási kölcsön 102.80. Alpesi bányarészvény —, Disconto-Commandit 171.40. Altalanos villa-
mossági Edison 173.—, Gelsenkirchener 159.—, Laura-kohó 178.—, 4 2/3%-os ezüstjárdék 98.80. 4 1/2%-os magyar arany-
járdék 100.—, Osztrák hitelrészvény 193.75. Déli vasut 19.75. Károlyi Lajos vasut —, Orosz bankjegyek 216.15. 4 1/2%-os új orosz kölcsön 96.80. Török dohányrészvény —, Osztrák járadék 99.25. Magyar hitelbank —, Dynamit Trust 148.50. Harpeni 152.—, Az irányzat szilárd.

Berlin, október 2. (A Budapesti Napló tudósítá-
jának távirata.) Esti forgalom. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 105.—, Magyar koronajárdék 93.50 Osztrák hitelrészvény 193.60. Osztrák-magyar államvasut 132.25. Déli vasut 19.75. Északnyugati vasut 216.15. Elbavölgyi vasut —, Orosz bank-
jegyek 216.15. Buschtiehradi 99.25 Orosz bankjegy —, (Ultimo.) Lombard 152.—, Az irányzat szilárd.

Frankfurt, október 2. (Zárólagos) 4 2/3%-os papir-
járdék 98.70. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 101.30. Magyar koronajárdék 93.60. Osztrák-magyar bank 117.50. Déli vasut 19.90. Elbavölgyi vasut 115.80. Londoni váltórét 203.75. Bécsi bankegyesület 107.40. Villamos részvény 117.—, 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 84.—, 4 2/3%-os ezüstjárdék 98.55. 4 1/2%-os magyar aranyjárdék 99.80. Osztrák hitelrészvény 192.30. Osztrák-magyar államvasut 132.10. Északnyugati vasut —, Bécsi váltórét 85.20. Páris váltórét 808.33. Union bank —, Alpesi bányarészvény 170.50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, október 2. (A Budapesti Napló tudósítá-
jának távirata.) Arfolyamok január. Esti forgalom Osztrák hitelrészvény 193.75 Német bank 190.80. Disconto 170.80. Berlini kereskedelmi bank 190.80. Gelsenkirchener

—, Harpeni 112.30. Laura-kohó —, Olasz járadék —, Nyugodt.

Hamburg, október 2. (Zárólagos) 4 2/3%-os ezüst-
járdék 98.55 1890. sorsjegy 139.25. Déli vasut 19.90. 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 101.—, Osztrák hitelrészvény 193.85. Osztrák-magyar államvasut 132.—, Olasz járadék 98.90. 4 1/2%-os Magyar aranyjárdék 99.80. Az irányzat szilárd.

Páris, október 2. (Zárólagos) Osztrák-magyar állam-
vasut 674.—, 4 1/2%-os osztrák aranyjárdék 103.15. Osztrák Länderbank 416.—, 3 1/2%-os francia járadék 101.07. Ottoman-
bank 519.—, 3 1/2%-os francia járadék 102.02. Alpesi bányarészvény —, Déli vasut —, 4 1/2%-os magyar arany-
járdék 101.85. Párisi bankrészvény 1000. Olasz járadék 99.30. Francia törleszt. járadék 99.30. Osztrák földtel-
intezeti részvény 119.2. Török dohányrészvény 303.—, Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Október 2. A sertésüzlet irányzata csendes.
A) Husított sertések ára: I. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehez (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) — illérg. Oreg közep (páronként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — illérg. Fialat nehez (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 92—93 — illérg. Fialat közep (páronként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 91—92 — illérg. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) — illérg. II. Magyar szedett: Nehez (páronként 280 kilogramm feletti súlyban) — illérg. Közep (páronként 240—280 kilogramm súlyban) — illérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — illérg. III. Romániai: Nehez páronként 320 kilogramm feletti súlyban — illérg. Közep (páronként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — illérg. Könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban — illérg. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehez páronként 240 kilogramm terjedő súlyban — illérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) — illérg. V. Szerbiai: Nehez páronként 280 kilogramm feletti súlyban 90—91 illérg. Közep (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 90—91 illérg. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 90—91 illérg.

Sertésüzlet szám 1901. szeptember 30. napján volt készlet 44.850 darab. — 1901. október 1. napján felhajtott 260 darab. 1901. október 1. napján elszállított 769 darab, 1901. október 2. napjára maradt készletben 44.520 darab.

Napirend.

Naptár. Csütörtök, október 3. — Római katolikus: Kandid vt. — Protestáns: Kandid. — Görög-orosz: szeptember 20.) — Zsidó: Tischi 20. — Nap két: 5 óra 47 percek. — Nyugszik 5 óra 18 percek. — Hold két: este 9 óra 11 percek. — Nyugszik: délután.
Az osztályversenyek kezdése délelőtt 9 órakor. Oszti loversenyek ötödik napja d. u. 1/43 órakor.

Nemzeti Múzeum. Természettörténeti, nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Többi terei 1 korona belépődíjjal megtekinthetők.

A Nemzeti Szalon kiállítása d. e. 9 órától este 7 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Országos képtár zárva.
Iparművészeti múzeum nyitva délelőtt 9—1-ig.
Telművészeti iparmúzeum. Nyitva délelőtt 9—1-ig.
Műegyetemi múzeum d. e. 9—1-ig.
A földtan intézet múzeuma d. e. 10—1-ig.
Közlekedési múzeum zárva.
Az Akadémia Goethe-szobája zárva.
Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.
Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.
Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3—8-ig.
Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szaknyelvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-ól délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történelmi gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség arisztokratái is eszközöl) a városligeti iparcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Vizállás.

	Okt. 2.	Okt. 1.		Okt. 2.	Okt. 1.
Ina	Schöding — 0.25 0.99	Bécs — 0.12 0.12	Tisza	M-Sziget — 0.72 0.72	M-Sziget — 0.72 0.72
Duna	Passau — 1.03 0.99	Linz — 1.03 0.99		Tokaj — 0.41 0.41	Tisza-Füred — 0.41 0.41
	Bécs — 1.06 1.—	Pozsony — 1.23 1.73		Székely — 0.49 0.49	Székely — 0.49 0.49
	Komárom — 1.23 1.73	Budapest — 1.27 1.28		Csongrád — 0.89 0.70	Szeged — 0.08 0.02
	Paks — 1.23 0.73	Mohács — 2.23 1.08		Török-Bécs — 0.10 0.33	Titell — 1.92 0.—
	Győr — 3.02 2.70	Gombos — 3.10 2.28		Óndóva-Bátfa — 0.25 0.25	Óndóva-Bátfa — 0.25 0.25
	Ujvárad — 2.21 2.34	Pancsova — 0.16 0.14		Topolya-Hóór — 1.12 1.10	Bodrog-Zemplén — 0.26 0.22
Morva	Magyarfalva — 0.16 0.14	Zselica — 0.24 0.15		Sajó-Zalika — 1.87 1.82	Zalika — 1.87 1.82
Vág	Zselica — 0.26 0.24	Szered — 0.65 0.42		Hernád-H-Némethi — 0.28 0.49	Bereetty — 0.60 0.22
	Sz. Gotthárd — 0.18 0.14	Sárvár — 0.61 0.32		B-Ujfalva — 0.22 0.38	Körös — 0.88 0.—
	Győr — 2.12 1.92	Pottau — 1.00 1.6		N-Várad — 0.22 0.—	Bálfalva — 0.23 0.01
	Zákány — 0.— 0.30	Bécs — 1.30 1.31		Tenke — 0.23 0.10	Gurabona — 0.11 0.26
	Bécs — 1.30 1.31	Régek — 2.45 2.11		Borosjenő — 0.22 0.50	Bécs — 0.30 0.36
Mura	M-Szendeh. — 0.69 0.70	Zágráb — 1.00 0.90		Gyoma — 0.05 0.01	Máros — 0.42 0.80
Száva	Szécs — 4.18 3.33	Mitrovica — 4.07 3.85		Brenyoska — 0.32 0.12	Soborska — 1.12 0.22
	Dvör — 0.74 3.40	Szatmár — 0.25 0.18		Makó — 0.22 0.18	K-Kostoly — 0.21 0.68
	Kraszná — 0.08 0.06	Latorca — 0.9— 0.02		Bécs — 0.20 0.68	Bécs — 0.20 0.68
	Latorca — 0.9— 0.02	Labarca — 0.10 0.06		Bécs — 0.20 0.68	Bécs — 0.20 0.68
	Uax — 0.16 0.02			Bécs — 0.20 0.68	Bécs — 0.20 0.68

Titkos betegségek ellen

20 évi, részben katonasorvisi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legelőlegben ajánlható

Dr. KAJDACS, v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapiai rendelő-intézete
IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota (Atjáróház és lift használat).

A legelhanyagoltabb húgyvesztéseket, legnyolabb húgyhólyagbajokat, bajkóros sebeket, syphilist, az onfertőzötés utóbjait

Elygényűt férfierőt
az orvosi világ által legújában olyannyira felkarolt és hatásban pártatlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor
által, magömléseket, nőknél férfifolyást befecskendezés nélkül, a legmarkesebb bérhetőségeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrgerincbajokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint: alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig. Nőknél: úgy mint férfiaknál külön be és kistár. Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltunk; kiegészítő gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

DISZES SIRKÖVEK
szienitből, gránitból és tiroli márványból

a legolcsóbb áron
kaphatók

Gartenfeld Mór sirkőraktárában
Budapest, III. Lajos-utca 114. sz. a.

HEIM FELE
MEIDINGER KÁLYHÁK
A felfalású Dr. Meidinger tanár által kizár jogosított gyára

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

HEIM H.
BUDAPEST THONETUDVAR

Utánraköltés óva intünk MEIDINGER OFEN H. HEIM utalással az ill. árfolyoggyára.

Prospectusok és költségvetések ingyen és bérmentve. EREDETIEN KAPHATÓK BÉCS, OBER-DÖBLING, CSAKIS GYÁRUNKBAN BÉCS, KLOHMART 7, VADY FÜGŐJÁNKBAN PRÁGA, HYBERBERG 7.

gyógymód Kataphorese gyógymód

IDEG ÉS NEMIBETEGSÉGEK.
radikális gyógyítására legjobb ajánljuk

Dr. MITZGER
kiváló gyógyhatásairól elismert intézet

Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em
Tapszattól gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

LEITERSDORFER D. és FIA férfiszabók
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 6. szám.

Kész télikabátok . . . . . 20 frttól 50 frtig.
Városi bundák . . . . . 50 frttól 100 frtig.
Saco-öltözetek . . . . . 18 frttól 30 frtig.
Jaquet v. smoking-öltözetek 22 frttól 40 frtig.
Raglan és felöltők . . . . . 18 frttól 40 frtig.

Alapított 1864-ben.
Mélet utáni rendeléseknek angol és skót szövethűtőnősségek. Művészies szabás. Elegáns kivitel. Jutányos árak.

VALÓ.

di francia különlegesség (gumi és hálófolyag, ugyrszintén összes nő övszerek) F. Bergerand fils legnirnevesebb párisi gyártótelegölyönjősebben beszerzedhetők:

POLGAR SANDOR-nál BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50
Részletes képes utjegyzék ingyen, zár borítékban. Pénz hirdetés deklaráció esetén 10% engedély. Kivagatott: a Budapesti Napló-ból.

A fehérség és köhögés idejére!

Lu-Sin

Szorgosítja a hóleletet, leoldja a hangrészeket, enyvesedik, és szonokoknak nagyon fontos, az elegáns világnak nélkülözhetetlen.

Az egyedül valódit, törvényileg védettet készit kizárólag

A. MARSNER, Königl. Weinberge, Prag.
Kapható a gyógyszertárakban, csemegetelepekben, drogériákban, cukrászdekban stb.
Magyarországi vesztöképviselő:
Balázs Czölestin, Budapest, VII., Csömör-ut 16.

Legszébb Legjobb Legolcsóbb PAP... PAP... PAP...

GICHNER JANOS
paplan, matrác és kárpitosáru gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Arjgyártókat kivételösen ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések postaiutalással, sem költség árak kizárólagosak. VAGY A PÉNZ VIZSÁGOLÁSÁRA.

LÁTVÁNYOSSÁG
80 mintaszoba fölállítva látható.
Szalon-, háló-, ebédlő-, leány- és uriszoba

BUTOR

Szecesszió, barokk, angol, empir- és ó-német stílusban kintűnű minőségben, meglegő nagy választékban legolcsóbban kaphatók. Vidéki rendeléseinket házhoz és rekeszekben csomagolva biztosítva szállítatnak.

SZABÓ FERENC és TÁRSA
butor-nagyiparosok
Budapest, Kerepeci-ut 12. szám, a Sip-utca sarkán.

Színházak, szórakozó helyek.

M. Kir. Operaház.

Csütörtök, 1901. október hó 3-án.

Hánk bán.

Eredeti nagy opera 3 felvonásban. Zenéjét szerzette Erkel Ferencz. Szövegét írta Egressy Béni.

Személyek:

II. Endre	Beck	Petur bán	Ney D.
Gertrud	Bartolucci	Biberach	Szendri
Otó	Kertész	Sólyom mester	Mihály
Bánk bán	Broulik	Údvármester	Kornai
Melinda	Bianchi	Tiborc	Takáts

Kezdeté 7 órakor.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 3-án.

Elektra.

Tragédia 5 felvonásban. Irta Sophokles. Fordította Csiky Gergely.

Személyek:

Nevelő	Szacsavay	Klytaemnestra	Fái Sz.
Orestes	Mihályfi	Aegisthos	Hetőnyi
Elektra	Jászai	Pylades	Gózon
Chrysothemis	Aiszegi		

Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 3-án.

A szerencsecsillag.

Angol operett 3 felvonásban. Szövegét írták Adrian Ross, Charles Brookfield és Aubroy Hopwood. Fordították Lutzkó Andor, Makai Emil és Mérei Adolf. Zenéjét szerzette Ivan Caryll.

Személyek:

Bahadur	Sziklay	Lord Teddy	Ledofsky
Bum-Shing-Tapa	Dolly	Oázis	Almássy
Milimatt	Boross	Cukornád	Lukácsy
Rhoniceros	Mátrai	Ananász	Mezei
Alóé	Tomecsányi	Mákvirág	Sziklayné
Taplóka	Pálásthy	Mika	Turcsányi
Laula	Bolgár N.	Ajtonálló	Iványi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetőek: **Bárd Ferenc és Testv.** zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25-13) sz. a.

VIGSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 3-án.

Szive m!

Vígjáték 3 felvonásban. Irta Bilhaud és Hennequin. Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:

Grisolles	Góth	Maximo	Tapolczai
Montureux	Balassa	Francino	Fábián
Antoinette	Csillag	Rose	Bálint
Héliene	Gazsi M.	Joseph	Kassay
Gaston Chateau	Bihari		

Kezdeté 7 1/2 órakor.

NÉPSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 3-án.

Blaha Lujza asszony mint vendég

A mikolai bíró.

Népies színmű a kuruc időkbeli 3 felvonásban. Irta Abonyi Árpád. Zenéjét összeállította Barna Izsó.

Személyek:

Mikolai	Horváth	László	Raskó
Eva	Baán Nelli	Csikó	Szabó
Mátyás	Tollagi	Zsófi	Izsóné
Panna	Erdélyi	Veszelka	Szerdahelyi
Laczkovics	Solymsói	Antal	Kiss M.
Katinka	Blaha	Zenőbia	Krecsányi

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 3-án.

R ó m a.

Három szakaszban. Irta Imrei Ferenc.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 3-án.

A b o r.

Parnasz-vígjáték 3 felvonásban. Irta Gárdonyi Géza

Személyek:

Baracs Imre	Gyenes	Estzer	Gerő L.
Matyí	Rózsahegyí	Gőre Gábor	Ujházi
Baracsné	Alsóegnyí	Gőroné	Vizvári
Szanyogné	Györgyné	Durbint	Fizuli
Rózi	Ligetí	Kácsa	Faludi
Mihály	Gabányí	Bige	Narcisz

Kezdeté 7 órakor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Csütörtök, 1901. október hó 3-án.

O t t h o n.

Színmű 4 felvonásban. Irta Suderomann Henrik.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

A napibeszéd tárgya

Rosario Guerrero

Paul Conchas

O. K. SATO

Fiorati testvérek

Mörbitz Bernát

Nordsterne Trio

Olly Jolly

Margherita

és a Kozmográf (új sorozat)
Az előadás 8 órakor kezdődik.
Jegy előre váltható, a pénztárnál délelőtt 10-től 1 óráig.

Függőlámpák

remek szép majolika, a Brunner-féle tömegből,
rendkívül olcsón
kiárusítottak.

Szt.-Lőrinci porcellánfestő ipartelep

Ortner Rezső és Társa,

Terezkörut 32. sz. Saroküzet.
Étkészletet 6 személyre 6.50, 8.50, 10.50.
Videki megrendelésnél kérjük a vasutállomást.

KELETI KÁVÉHÁZ

Csömöri-ut 14.

KIS JANCSI

balatonfüredi hírneves zenekara ma és mindennap esteként hangverseny.

Ferenczi-kávéház

Ujvilág és Rostély-u. sarok.
Oláh Józsi közkedveltségű zenekara esteként hangverseny,
Figyelmes kiszolgálás. Separék.
Mészsékeltek árak.

BAYER-féle

Magyar turista-tapasz

tyukszem, bőrkéreg és bőrkeményedés ellen legjobb és legbiztonságosabb szer.

1 eredeti tekercs 80 fill. 1 korona beküldése után bérmentve küldi az egyszálit készítő.

Vöröskereszt gyógyszeriar

Budapest, VI. Andrássy-ut 84.
Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Péntek	Tannhäuser	A sasok	Szive m!	d. u. Milliók a hó alatt	Ugyanaz
Szombat	A varázsfuvola	Ugyanaz	Ugyanaz	Katalin	Ugyanaz
d. u. Vasárnap este	A sevililliborbély	Endre és Johanna	Ocskay brigadéros	Mikolai bíró	New-York szépe
	A sevililliborbély	A sasok	Szive m!	Katalin	Szerencsecsillag

Uj Petőfi.

Az első szabad képes Petőfi kiadás. Tolodgy, Tull és Mezőgyárdi (személyes) 52 rajzzal. Minden rajz egy egész oldalát foglalja el három színben van művészi módon reprodukálva. A két kötetet dr. Radó Antal rendezte sajtó alá és látta el jegyzetekkel. A szöveg tökéletes pontosságú. Dr. Ferenosz Zoltán, a legjelentősebb és legjobbj Petőfi-monográfus szerzője, értékes, magvas dietrajtot írt az első kötet elő. A könyv papírja fementes, finom papír, a nyomás miniszorú, kifőlézően olvasható. A művészi kötés, a melyet Petőfi dombormívű arcképe díszít, pártit ritkítja. A két kötet ára 18 kor. Kijadja Wodianer F. és Fl. (Lampel Robert) cs. és kir. udv. könyvkereskedése Budapest, Andrássy-ut 21. Kapható minden könyvkereskedésben.

Téli barchentek

fehér és színes, divatos mintákat küld méterenként is

Netval Mátyás

szövőde, Rot-Kostelec (Csehország).

Minták és árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gyors- és teherárak házhoz szállítása.

Magyar kir. Államvasutak. A magyar kir. Államvasutak a vasuti üzletszabályzat 68. §-a alapján már előzőleg elszólított rendszerezte azon intézményt, hogy a Budapest-nyugati és Budapest-dunaparti teherpályaudvarokra érkező gyors- és teherárakat a címzetek sajtó szerződött fuvarozóval házhoz, — illetve a feladandó árakat a lakásokba a vasúthoz szállítassa, ha a címzett a Duna balpartján a IV.-IX. kerületben vagy a tervterületen él.

Ugyancsak ezen szerződött fuvarozóval szállítja a Budapesti Állam- és az Államvasutak Budapestre helyben rendelt vámarakat is, melynek elvárnálása a vasútra bízott; egyúttal a külföldről érkező — házhoz szállított — szállítmányok után kiállítandó árnyilatkozatok is ezen megbízottja által állítandó ki.

Jóvában áll azonban minden kinek, hogy a vasútközvetítő a való házhoz szállítást igénybe ne vegye, mit az illető állomásokkal egyeztetve írásbeli megkereséssel közzölhet.

A házhoz való szállítást díjak a következők: a) gyorsárak: 10 kg.-ig — — — 30 fillér 10 kg.-25 kg.-ig — — — 40 " 25 kg.-on föltül 50 kg.-ig 50 " 50 kg.-on föltül minden megkezdett 50 kg. 40 " b) teherárak: 50 kg. sajtó — — — 40 fillér 50 kg.-on föltül minden megkezdett 50 kg. 30 " A statisztikai árnyilatkozatok kiállítását a vállalkozó nyilatkozatának 5 krajcárt számíthat.

Az árak házhoz szállítása esetén, ha az áru fogyasztási vagy szállítási célú ásvatve megkezdéséig a címzett a fuvarlevélben kijelölt helyen nem találta az áru ott is van csak a fuvarlevélben felszámított összeg szerinti be. Ha az áru vállalati célú vagy fogyasztási adónak van ásvatve még a címzetnek közbevetendő vámnyugtá, illetve adóbarca szerint létező vállalati fogyasztási adó és vámközvetítési illetékek is megfizetendő.

A szállítványozó az áru a lak. vagy üzlethelyiség azon részébe tartozik állítani, mely e célra neki kijelölött.

Felöltő és télkabát.

Felöltő 9 frt, Télikabát 16 frt, Bundasacco 20 frt, Városi bunda 60 frt, minden tiszta gyapjuból Rothberger Jakabnál, cs. és kir. udv. szállító Budapest, Váci-utca 6. Ruhák becsereítetnek.

POLIFKA KÁROLY

III. kerület, Korona-vendéglő és kávéházi helyiségében minden kedd, csütörtök, szombat és vasárnapon **komáromi BOKAI RUDI** híres zenekara játszik. A nagyterem és mellékhelyiségei bálokra és lakodalmakra legalkalmasabbnak bizonyulva a nagyérdemű közönség szives figyelmére ajánlom. Tisztelettel Polifka Károly vendéglős és kávé.

Breitner Károly

Óbuda, Lajos-utca 198. a Haszmann József-féle házban. Arany-, ezüst-, ékszer- és óraműves. Régi arany, ezüst és drágaköveket a legmagasabb áron vesz vagy becserél. Javítások gyorsan és olcsón elkészítetnek.

FOGAK

III. PROHÁSZKA IGNÁC magyar királyi szabadalmazott könnyen viselhető és tisztított fogorvosok főtitkárja. Alapítva 1889. BUDAPEST, Kerepesi-ut 8., I. em. (Pannónia-szálló átellenében.) Elvém: jutányos árak mellett nagy forgalmat elérni. Szamos kitüntetés.

ROBORIN

legolcsóbb idegerősítőszer. Használatban kedvelt.

Vérszegénység, sápkor, elgyengülés, serophulusis, lábadozókánál, stb. orvoslás kipróbált. Kapható minden gyógyszerárban és droguista üzletben. Kor. 3.50 és 1.50 ével. Roborin-táblácskák. Cukormentes étvágytalanságnak. Deutsche Roborin-Werke, Berlin N. W. 7.

PRÓBA SZERENCSE!

Kétkrajcáros levelezőlapon telt megrendelés elegendő, hogy meggyőződést szerezzen cipőmjószágáról, mely ha nem felel meg, a pénz haladéktalanul visszaadom. Minden cipőért egy évi jótállást vállalok, ha az általam fölállított „Guzi” kenőcsével, melyet ingyen adok, bekenti. Mértéknek elegendő egy papirlapon harisnyában a lábaltal rajza. Kérje képes árjegyzékem ingyen.

Férfi alma viselője — 3. Férfi elegáns viri fűzős 3.20 Boxoalw. bór v. szalonlakk, elegáns, fűzős 4.— Női szorog csigós v. fűzős 3.— Angol boxoalw. bór v. szalonlakk fűzős — — — 3.50 Bagaria eszma egy darabból, halállyagral **Cégviszterés!** Igen tisztelt vendém szives tudomására hozom, cégem Agulár Dávid fia, ezontul saját nevem alatt vezettem **AGULÁR IGNÁZ** Budapest, DEÁK-TÉR 6.

